

národní
úložiště
šedé
literatury

Zpráva o činnosti Národního archivu za rok 2017

Národní archiv; Drašarová, Eva
2018

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-374008>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 09.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Národní archiv

Zpráva o činnosti Národního archivu za rok 2017

předkládá
PhDr. Eva Drašarová, CSc.
vedoucí služebního úřadu
ředitelka Národního archivu,

s použitím podkladů ze zpráv o činnosti
vedoucích jednotlivých oddělení sestavila
Eva Drašarová a Radka Kubínová

V Praze 27. 2. 2018

OBSAH

ÚVOD.....	3 - 4
I. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY ARCHIVU.....	5 - 10
II. CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ULOŽENÝCH ARCHIVÁLIÍ.....	10 - 12
III. VÝBĚR, ZPRACOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ.....	12
VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ VE SKARTAČNÍM ŘÍZENÍ.....	12 - 15
VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ MIMO SKARTAČNÍ ŘÍZENÍ.....	15 - 18
ZPRACOVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ A ANOTACE NOVÝCH ARCHIVNÍCH POMŮCEK.....	18 - 30
VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ VEŘEJNOSTÍ.....	30 - 55
VÝSTAVY.....	34 - 53
SPOLUPRÁCE S MÉDIÍ.....	53 - 54
EXKURZNÍ ČINNOST.....	54 - 55
KNIHOVNA.....	55 - 59
VĚDECKÝ VÝZKUM.....	59 - 94
EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST.....	94
PEDAGOGICKÁ ČINNOST.....	94 - 95
ZAHRANIČNÍ STYKY.....	95 - 104
IV. STAV ARCHIVÁLIÍ.....	104 - 116
PREVENTIVNÍ PÉČE O ARCHIVÁLIE A PRŮZKUMY JEJICH FYZICKÉHO STAVU.....	104 - 106
KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ.....	106 - 110
POMOC INSTITUCÍM PO MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH.....	110
BEZPEČNOSTNÍ SNÍMKOVÁNÍ A REPROGRAFIE.....	110 - 111
DIGITALIZAČNÍ PRÁCE.....	111 - 113
INFORMATIKA.....	113 - 114
PROSTOROVÁ SITUACE ARCHIVU, PROVOZNÍ A EKONOMICKÉ ZÁLEŽITOSTI.....	114 - 125
HOSPODAŘENÍ SE SVĚŘENÝMI PROSTŘEDKY.....	116 - 124
POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM.....	125
TABULKY ARCHIVNÍ.....	126 - 164
PUBLIKAČNÍ ČINNOST NÁRODNÍHO ARCHIVU A JEHO PRACOVNÍKŮ ZA ROK 2017.....	165 - 176

ÚVOD

V uplynulém roce jsme dělali to, co máme, a hodně navíc. V personální oblasti se snažíme zuby nehty bránit rozevření nůžek mezi kolegyněmi a kolegy ve služebním poměru a zaměstnanci státu, jež se řídí Zákoníkem práce. Na režim státní služby jsme již přivykli, pomíneme-li jeho extenzivní využívání v krajních situacích. Jeho byrokratická náročnost však zaměstnává řadu lidí, neboť jediná personalistka nemůže vše zvládnout. Výpomoc je sice na vysoké úrovni, ať se jedná o organizaci výběrových řízení nebo o organizaci vzdělávání. Tyto hlavy a ruce však chybí v činnostech, kvůli kterým archiv existuje. Navíc kopírujeme vývoj ve společnosti. Nejen že na nižších postech nastala dost znatelná fluktuace, ale i speciální profese s vysokými třídami se těžko obsazují. Personální deficit se projevuje v předarchivní péči v prostředí elektronických spisových služeb, v IT, v badatelně, ve výzkumu v oblasti péče o fyzický stav archiválií, ve veřejných zakázkách i v právním úseku.

Přesto jsme projevovali vysokou iniciativu v metodických otázkách u digitálních dokumentů v národním a v evropském měřítku. Převzali jsme zodpovědnost za přípravu na evropské nařízení k ochraně osobních údajů v kruhu státních archivů. Naši experti jsou žádáni do komisí na úrovni vlády k tématům GDPR či elektronické fakturace a elektronického podání. Někteří i chápou přínosy řízení kvality ve státní správě a umí je uplatnit ve vlastní archivní práci, i když netuší, co je třeba Demingův cyklus. Připravujeme tedy přechod bez otřesů na novou kvalitu archivního informačního systému dovnitř i navenek. Digitalizace není pro nás pouhé politické zaklínadlo. Veškeré aktivity mj. i za pomoci evropských dotací směřují k lepší práci s informacemi pro úřadování i pro zpřístupnění archiválií celé škále badatelů.

Tzv. úřední agendy sice nedosahovaly extrémních hodnot, přesto vázaly spoustu lidských zdrojů. O to více se musí kompenzovat toto úsilí a někdy i nepříjemné vnější tlaky možností osobního rozvoje kolegyně a kolegů ve vědeckém výzkumu a v sebevzdělávání. V tom prvním jsme zváni do řady prestižních evropských projektů, realizujeme či připravujeme s renomovanými akademickými pracovišti výzkumné granty, V tom druhém vznikla pozoruhodná domácí lektorská skupina, jež svými výkony směle konkuruje i velmi kvalitním školením ministerstva vnitra a komerčním nabídkám. Ocenění zaslouží i pedagogická činnost, zejména na vysokoškolské úrovni. V jistém smyslu představuje formu sebevzdělávání.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Působení (transfer znalostí) na širší veřejnost bylo utlumené. Jeho nositelem bylo, pomineme-li zažité exkurze, především oddělení nestátních fondů. Semklo kolem Národního archivu mnoho obětavých příznivců z republiky i ze zahraničí. Podíleli jsme se na množství výstav, v této podobě připravili i vlastní výstup víceletého výzkumu, ale především se pilně připravovali na jubilejní rok 2018. Ukáže se, zda občané ocení dosud neviditelnou práci archivářů, restaurátorů, úředníků i technických pracovníků.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

I. PERSONÁLNÍ PODMÍNKY ARCHIVU

Tabulka č. I

ODD.	ŘÍZENÍ	EKONOMIKA	SPRÁVA BUDOV	INFORMATIKA	KONZERVACE	REPROGRAFIE	BADATELSKÉ SLUŽBY	VYDAVATELSKÁ A PROPAGAČNÍ ČINNOST	PŘEDARCHIVNÍ PÉČE KONTROLNÍ ČINNOST - INSPEKTOŘI	ARCHIVNÍ EVIDENCE A METODIKA	PÉČE O ARCHIVÁLIE, ZPRACOVÁNÍ ARCH.	ZAHRAANIČNÍ STYKY	SM
1	1						3		3		6		13,00
2	1								1		5		7,00
3	1								2		11		14,00
4	1								6		8		15,00
5	1			16					10	6			33,00
6	1								2		9		12,00
8	1	2				5	7	2	1		7		25,00
9	1						7						8,00
10	1				13				1				15,00
11	1	9	4										14,00
12	1	3										1	5,00
SUMA	11	14	4	16	13	5	17	2	26	3	46	1	160,00

Personální situaci v odděleních sice lze charakterizovat jednoduchým přehledem v předepsané tabulce (oficiální názvy oddělení viz organigram níže, zde jsou uváděna jen jejich pomocná číselná označení pro spisovou službu, číslo sedm není obsazeno), ale nepostihuje košatou realitu realizace zákona o státní službě a též setrvalou existenci míst s více činnostmi. Před lety předepsaná forma naprosto ignoruje nejpodstatnější funkci archivu jakožto správního úřadu. Přitom výkon správních agend činí více než padesát procent výkonu celého úřadu a ve dvou odděleních téměř osmdesát procent celoročního výkonu.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Archiv je samozřejmě strukturován do specializujících se dílčích jednotek, přesto existují činnosti, které jsou vykonávány více odděleními, a odlišení mezi nimi je dáno růzností svěřeného Národního archivního dědictví. Správa fondů a jejich odborné zpracování a zpřístupnění v celé škále vědeckých produktů, se sjednocuje metodikou a rozlišuje specifiky chronologickými, věcnými, jazykovými, paleografickými, diplomatickými aj. Řada archivářů současně vykonává kontrolu, poskytuje podklady pro rozhodování ve veřejné správě i informace soukromému sektoru, vyhotovuje rešerše či zabíhá nejen do základního výzkumu v oblasti historie, dějin správy, pomocných věd historických, ale i stále více do informatiky nutné pro další vývoj oboru. U instituce naší velikosti dochází ke kumulaci rolí – zahraniční cesty připravuje asistentka ředitelky, archiváři a další kolegové ve studovnách se věnují i reprografickým činnostem, fotografové též digitalizují, práce s veřejností se týká skoro všech. Snad jen restaurátoři pouze konzervují a restaurují. Ovšem v péči o fyzický stav archiválií existuje též masivní složka preventivní, a to s celostátním dopadem. Dále je potřeba zmínit práci odborníků v krizových situacích (práce v terénu s kontaminovaným materiálem) a činnosti ve vědeckém úseku. O propojení kontroly spisové služby a výběru archiválií se segmentem výzkumu a vývoje v oblasti elektronických archiválií, se standardizací a využitím podnětů z oblasti informatiky ani nemluvě.

Vykonávání více povinností jednou osobou se v posledních letech propojilo ještě s nutností vzájemné výpomoci mezi odděleními. Solidárnost ostatních a pochopení všemi je kvitována postiženými i ředitelkou s velkou vděčností. V oblasti zpracování a zpřístupnění nejžádanějších fondů nadále postupujeme formou projektového řízení, pomáhali jsme si v agendách církevních restitucí a 3. odboje.

K 1. 7. 2015 došlo k tzv. překlopení cca poloviny státních zaměstnanců (84) do státní služby, 72 kolegyň a kolegů zůstalo v režimu Zákoníku práce. Navzdory mnohonásobnému kontrolování byly Národnímu archivu na konci června neznámým pachatelem zkráceny úvazky u 17 systemizovaných míst (8 služebních a 9 dle Zákoníku práce). Protože všechna místa schvaluje vláda, museli jsme navzdory potřebám instituce i jednotlivců čekat na odblokování momentálního stavu z dubna 2015 až do 1. 1. 2016. Podařilo se nám ovšem mylně dva kolegy vnutit do služby a dva naopak ne, což jsme napravili tzv. druhou systemizací k 1. 1. 2016. Až s přípravou systemizace a rozpočtu na rok 2017 se odhalila disproporce mezi počtem zaměstnanců dle personálního odboru a ekonomického informačního systému (157) a dle ekonomického odboru (156). Kdy a z jakého důvodu tento

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

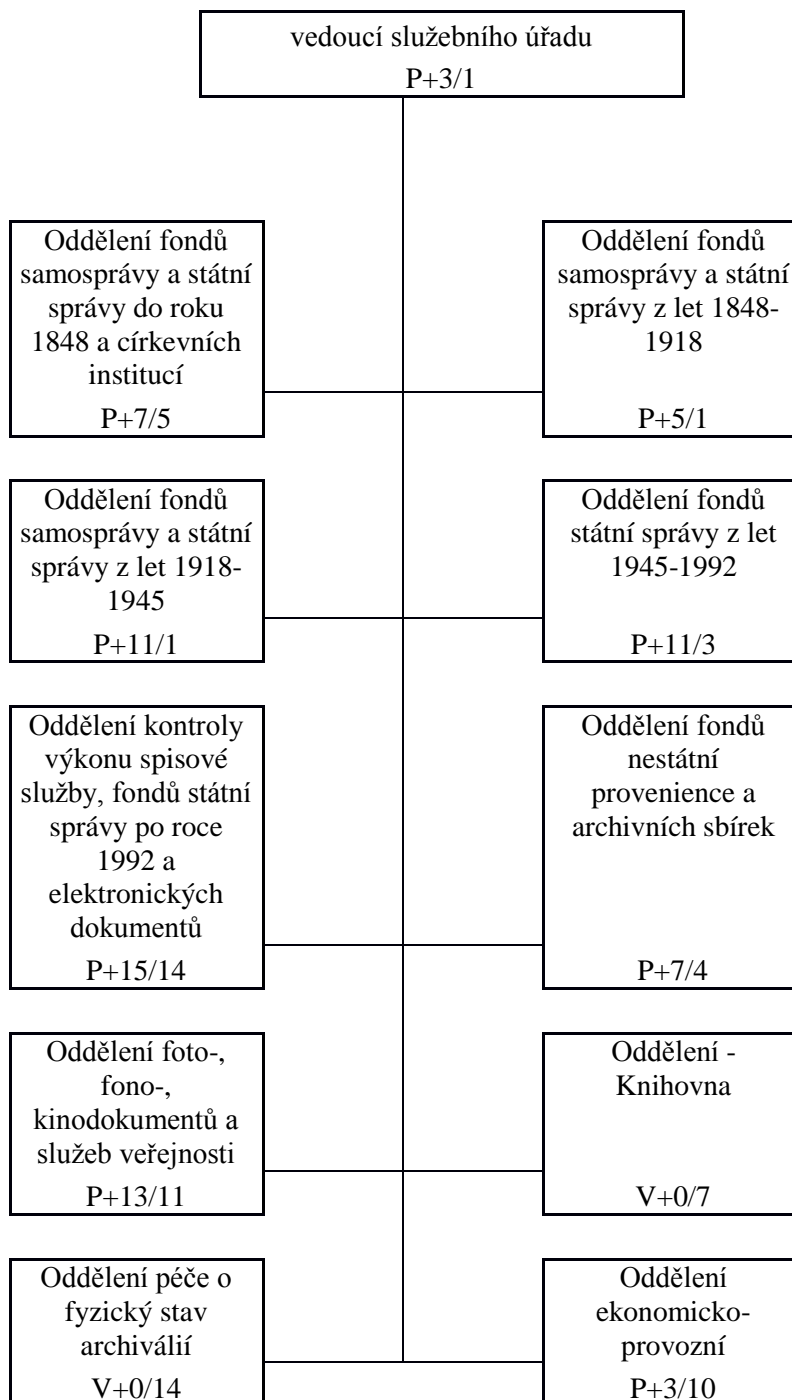
stav nastal, není známo. Archiv tak zřejmě minimálně dvě léta nemá finančně kryté jedno pracovní místo (plánuje se vždy 300 tis. Kč/rok). K vyrovnaní rozpočtu v této věci nedošlo ani pro rok 2017 a ochotné snahy místo „odsystemizovat“ se naštěstí nerealizovaly. Díky úspěšné aktivitě odboru archivní správy a spisové služby MV Národní archiv po letech má od listopadu 2016 ovšem dostačující mzdový rozpočet. Do roku 2017 vstupoval Národní archiv se 160 systemizovanými místy, z toho 87 ve státní službě a 73 dle Zákoníku práce. Přibyla tři zásadní, rozvojová místa do Národního digitálního archivu dle vládního usnesení č. 611/2013. Další posun nastal ve vytvoření místa kancléře, který by měl kromě dosavadní agendy „podnikového“ právníka převzít od ředitelky řadu činností, které tato vykonává za přetíženou personalistku (služební hodnocení, systemizace, konkursy na uvolněná místa, vzdělávání) či musí ve značné míře suplovat neexistující místa investičního referenta či koordinátora a plánovače vědeckého výzkumu. Postupně se snažíme dorovnat třídy vysokoškolsky vzdělaných restaurátorů, které ustrnuly na úrovni středoškoláků 50. let 20. století. V roce 2018 žádná změna nenastane, protože žádný z návrhů nové systemizace nebyl akceptován ministerstvem financí. Zejména v personální práci citelně chybí další síla pro organizaci a personální zvládnutí výběrových řízení, pro totéž v oblasti vzdělávání a pro aktivity v oblasti řízení kvality ve služebním úřadě dle Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014 – 2020 (usnesení vlády 680/2014, 1088/2016, Strategický cíl 1 Modernizace veřejné správy, Specifický cíl 1.3 Rozšíření řízení kvality a zlepšení strategického řízení ve veřejné správě). Jisté naděje můžeme vkládat do obsazení místa vedoucího kanceláře vedoucí služebního úřadu. Obsazení tohoto místa vedoucího oddělení je však po prvním neúspěšném kole v nedohlednu, protože podmínky zákona o státní službě toto místo rezervují pouze pro státní a obdobné zaměstnance se složenou úřednickou zkouškou.

Proběhla výběrová řízení na celkem 19 systemizovaných míst ve státní službě, z toho 2 na místa představených. Místa byla úspěšně obsazena v témže roce s výjimkou dvou výběrových řízení, kdy se nástup uskutečnil k 1. lednu 2018 z důvodu neuvolnění stávajícím služebním úřadem, resp. až k 1. únoru 2018 kvůli výpovědním lhůtám u zaměstnavatele vítěze výběrového řízení. Konkurs na místo vedoucího kanceláře ředitelky Národního archivu byl v prvním kole bez uchazečů.

Přehled složení zaměstnanců v jednotlivých organizačních jednotkách viz následující organigram. Číslice před lomítkem vyjadřuje počet zaměstnanců v režimu státní služby, číslice za lomítkem označuje počet zaměstnanců v režimu Zákoníku práce.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Národní archiv - organizační struktura ke dni 1. 1. 2017

Oblast vzdělávání musela projít výraznou proměnou v souvislosti se zákonem o státní službě. Příslušný služební předpis a zejména rámcový plán se připravoval náročným

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

procesem tvorby „zdola“, tudíž je více než akceptovatelný veškerým osazenstvem archivu. Rezervy stále máme ovšem v dobudování stabilní školící místnosti, protože prostor 10. oddělení je příliš malý a společné sály jsou plně vytiženy akcemi pro veřejnost a výukou vysokoškolských studentů jiného charakteru. Spoléháme po většinou na sebe, komerční školení s ohledem na zdroje omezujeme jen na nejnnutnější v oblasti ekonomiky, účtování nových legislativních úprav této sféry.

Pokračovalo individuální zvyšování kvalifikace. Bakalářskému studiu se věnovaly 4 osoby, magisterskému 5 osob a doktorandskému 12. Bakalářské obory se studují na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy – Katedra českých dějin (Petr Vojta), Katedra pomocných věd historických a archivnictví (Viktor Krásenský, Markéta Vacková), tamtéž obor Veřejná správa a spisová služba (Jitka Prajzlerová).

Magisterské obory se studují na řadě univerzit. Bc. Roman Štěr dokončil bakalářské studium a zahájil magisterské na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy - Katedra pomocných věd historických a archivnictví. Od roku 2017 pokračuje Bc. Blanka Hnulíková druhým rokem v magisterském studiu na Katedře pomocných věd historických Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové. Název studijního oboru je Archivnictví – Moderní systémy v archivnictví, studium probíhá kombinovanou formou. Bc. Jiří Bernas přerušil studium na České zemědělské univerzitě, Provozně-ekonomické fakultě, obor Informatika.

Doktoranti se připravují na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy - Katedra českých dějin (Mgr. David Hubený úspěšně dokončil kombinovanou formu doktorandského studia na Filozofické fakultě UK v Praze. Věnoval se tématu Ztráta Podkarpatské Rusi v letech 1944-1945., Mgr. Lucie Rajlová, DiS. pokračovala a doktorandské studium tamtéž započal Filip Paulus. Mgr. Matěj Třepeš pokračoval dalším rokem), Katedra pomocných věd historických a archivnictví (Mgr. Kateřina Zenklová, Mgr. Lenka Neužilová, PhDr. Tereza Pluskalová), Ústav hospodářských a sociálních dějin, obor Moderní hospodářské a sociální dějiny (Mgr. Pavel Vaško). Mgr. Adam Zítek plnil další povinnosti v postgraduálním studiu na Filozofické fakultě Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Ing. Jan Zeman studoval na Filozofické fakultě Západočeské univerzity obor Teorie a dějiny vědy a techniky.

Dalšího běhu archivního kurzu Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze jsme se účastnili nejen jako školitelé. Kolegyni Barboře Kazdové financujeme tuto formu dalšího vzdělávání.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

K prohloubení odborných znalostí přispělo i to, že všichni pracovníci se účastnili několika školení, seminářů a konferencí (zčásti s vlastními příspěvky) a mnozí se podíleli na výuce archivnictví a veřejné správy a spisové služby na filozofické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Další možnosti výuky se otevřely po podpisu smlouvy s Univerzitou Komenského v Bratislavě. Mj. i díky velké touze po dalším rozvoji a sebevzdělávání proběhlo i další služební hodnocení státních zaměstnanců zcela korektně. Přetrvávající vadou na kráse je ovšem nemožnost pracovat s osobními ohodnoceními v návaznosti na hodnocení. Existují zaměstnanci, kteří z rozpočtových důvodů mají minimální ohodnocení.

II. CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ULOŽENÝCH ARCHIVÁLIÍ

Přehled viz tabulky č. II/1,2 v závěru této Zprávy o činnosti.

K 31. 12. 2017 spravoval Národní archiv ve své základní evidenci celkem 2034 archivních souborů v rozsahu 129 506,7 bm (oproti stavu k 31. 12. 2016 se jedná o nárůst o 30 archivních souborů a 610,99 bm). Digitální velikost spravovaných souborů činila 4284075 MB. Z uvedených 2034 archivních souborů bylo celkem 1971 souborů (124 704,94 bm, 4233360 MB) evidováno jako soubory v přímé péči archivu, 59 souborů (4762,01 bm, 50715 MB) bylo v NA uloženo na základě depozitní smlouvy a 4 archivní soubory NA (39,75 bm) byly na základě smlouvy uloženy mimo archiv. V roce 2017 bylo provedeno celkem 421 aktualizací evidenčních listů NAD, které se týkaly 262 archivních souborů.

Do evidence archivních pomůcek bylo v roce 2017 zapsáno celkem 9 nových archivních pomůcek (jednalo se o 8 nových pomůcek vytvořených v letech 2016 a 2017 a 1 pomůcku vzniklou rozdělením starších inventářů společných pro více archivních souborů). Žádná archivní pomůcka nebyla v roce 2017 zrušena.

Do evidence vnějších přírůstků a úbytků bylo v roce 2017 zapsáno celkem 184 vnějších změn (tj. o 3 více než v roce 2016). Celkem bylo evidováno 183 přírůstků (172 přírůstků výběrem a 11 přírůstků delimitací) a 1 úbytek (úbytek delimitací). Nejvíce přírůstků (10) bylo zaznamenáno od Ministerstva dopravy ČR, nejvíce bm (95,61) bylo převzato od Ministerstva vnitra ČR a nejvíce evidenčních jednotek (1415) od Jiřího Pecha (Sbírka První světová válka). Nejvíce přírůstků (6) se vztahovalo k fondu Ministerstvo spravedlnosti ČR, Praha (NAD 1534), nejvíce bm (95,07) bylo převzato k fondu Ministerstvo vnitra ČR, Praha

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

(NAD 1285) a nejvíce evidenčních jednotek (1415) bylo převzato ke sbírce Sbírká První světová válka (NAD 1676). Na přejímání archiválií se podílelo celkem šest oddělení Národního archivu (1. oddělení: 12 přírůstků / 2,65 bm, 2. oddělení: 3 přírůstky / 0,78 bm, 4. oddělení: 1 přírůstek / 0,25 bm, 5. oddělení: 109 přírůstků / 584,2 bm, 6. oddělení: 53 přírůstků / 133,16 bm a 8. oddělení: 5 přírůstků / 10,34 bm). Nejčastějším druhem přírůstku uskutečněného výběrem byl přírůstek ve skartačním řízení - 106x, dále následovaly dar - 50x, přírůstek mimo skartační řízení - 9x, koupě - 4x a depozitum jiného subjektu - 3x. Celkem bylo v roce 2017 zaevidováno 731,38 bm archiválií a 8763 evidenčních jednotek (tj. o 829,18 bm a o 5056 evidenčních jednotek méně než v roce 2016). Celkový úbytek archiválií činil v roce 2017 2,2 bm archiválií a 26 evidenčních jednotek.

Ze 183 přírůstků evidovaných v roce 2017 obsahovalo 5 přírůstků rovněž archiválie v elektronické podobě (761 digitálních datasetů a 1415 digitálních fotografií), jejichž celková digitální velikost činila 13394 MB (v roce 2016 to byly 3 přírůstky a velikost převzatých archiválií činila 154 MB). Nejvíce digitálních archiválií (10352 MB) bylo v roce 2017 převzato ke sbírce Sbírká První světová válka (NAD 1676).

Do druhotné evidence NAD předalo v roce 2017 údaje ze své základní evidence celkem 24 archivů a 7 kulturně vědeckých institucí. Do centrální evidence Národního archivu bylo v roce 2017 předáno ze 4 archivů celkem 89 stejnopisů archivních pomůcek (z toho bylo 12 stejnopisů v listinné podobě a 77 stejnopisů ve formátu PDF). Archiv hlavního města Prahy předal 6 stejnopisů, Archiv Akademie věd ČR 6 stejnopisů, Archiv Národní galerie 73 stejnopisů a Archiv Národního technického muzea 4 stejnopisy. 8. oddělení zapsalo v roce 2017 do evidence archivních pomůcek v programu PEvA celkem 134 stejnopisů archivních pomůcek (134x strojopisná pomůcka, 4x elektronická pomůcka podle SUZAP).

K 31. 12. 2017 měl Národní archiv ve své péči celkem 1 národní kulturní památku a 25 archivních kulturních památek. Pravidelná prověrka fyzického stavu archivních kulturních památek se uskutečnila ve dnech 28. a 30. 11. 2017, hloubková kontrola listin fondu Archiv České koruny byla provedena ve dnech 5. -20. 12. 2017.

Vedením evidence archiválií v Národním archivu se zabývaly porady referentů NAD v NA konané ve dnech 30. 5., 26. 9. a 27. 11. 2017. Vedle běžných úkolů byla v roce 2017 zvýšená pozornost věnována plnění dvou úkolů zadaných OAS MV a termínovaných do 31. 12. 2017. Jednalo se o úpravu doposud vzniklých záznamů v evidenci původů podle metodického pokynu č. 3/2017 OAS MV ze dne 25. 7. 2017 a revizi zařazení archivních

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

souborů do skupin tematické evidence po úpravě číselníku provedené v roce 2017. Zejména první z uvedených úkolů se ukázal po odborné i časové stránce jako velmi náročný a i když na něj bylo vynaloženo celkem 181 dní a podílelo se na něm 33 pracovníků (kromě referentů NAD i někteří správci fondů), nepodařilo se jej v roce 2017 dokončit a jeho plnění bude pokračovat i v roce 2018. Ke dni 31. 12. 2017 obsahovala evidence původců NA celkem 1785 záznamů, přičemž aktualizováno bylo k tomuto datu cca 1005 záznamů. Ověření existence záznamu původce v datech projektu Interpi bylo provedeno u cca 990 záznamů (propojení záznamů pomocí ID Interpi bylo provedeno u 636 záznamů, u 354 záznamů nebyl odpovídající záznam původce v Interpi nalezen). V souvislosti se změnami v číselníku skupin tematické evidence bylo aktualizováno připojení u 53 evidenčních listů NAD, čímž je možné tento úkol považovat za splněný.

V roce 2017 nebyly provedeny žádné kontroly evidence NAD u akreditovaných archivů spadajících do působnosti Národního archivu.

III. VÝBĚR, ZPRACOVÁNÍ A VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Přehled viz tabulky č. III/1, 2, 3, 4, 5 v závěru této Zprávy o činnosti.

VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ VE SKARTAČNÍM ŘÍZENÍ

V roce 2017 vykonával NA fakticky předarchivní péči u 169 původců, V roce 2017 přibyl 3 noví původci (Agentura pro podnikání a inovace, Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost (NÚKIB), Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (ÚDHPSH). Archiváři 5. oddělení provedli v roce 2017 výběr ve skartačním a mimo skartační řízení celkem u 65 veřejnoprávních původců. Při těchto řízeních sepsali 164 protokolů (157 ve skartačním řízení a 7 v mimo skartačním řízení). Počty skartujících původců a sepsaných protokolů odpovídají průměrným hodnotám vykazovaným od roku 2005. Další parametry výkonu předarchivní péče vykazují podobné hodnoty jako v roce 2016. Bylo vybráno celkem 527 bm archiválií (527 bm ve skartačním řízení a 0,3 bm v mimo skartačním řízení) z celkového počtu navržených 11 686 bm (10 864 bm ve skartačním řízení a 822 bm v mimo skartačním řízení). Mírně pokračoval trend snižování procent vybraných dokumentů z 5,5% na 4,9%.

Prostřednictvím Národního archivního portálu bylo v roce 2017 založeno 79

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

skartačních řízení a 3 mimo skartační řízení, proběhlo 13 přejímek digitálních archiválií. Celkový objem digitálních dokumentů v NDA je 1824 AIP o celkové velikosti 6 GB (v roce 2016 to bylo 258 AIP o celkové velikosti 2,14 GB). Národní archivní portál využily všechny oblastní archivy (s výjimkou SOA Třeboň, které zatím používá pouze testovací verzi pro odladění SIPů od svých původců). Na síťovém úložišti Národního archivu je uloženo 5,24 TB digitálních archiválií a 27,3 TB digitalizovaných archiválií. Na počet digitálních archiválií má velký vliv postupné kopírování CD a DVD, jež jsou přílohou tradičních archiválií.

Skartační řízení bylo připravováno a dokončeno i u soukromoprávních původců: Česká strana sociálně demokratická, Česko-ruská společnost, z.s., , Naděje. Celkem bylo ve výše zmíněných skartačních řízeních navrženo 91,14 bm dokumentů. Vybráno za archiválie bylo 10,58 bm, z toho bylo do Národního archivu převzato 4,40 bm a 6,18 bm uloženo v Archivu ČSSD a Naděje. Se souhlasem Národního archivu bylo vyskartováno celkem 81,96 bm.

Metodická setkání k digitálnímu dokumentu a k eSSI

Národní archiv uspořádal 29. března 2017 konferenci *Národní digitální archiv – příležitost nebo hrozba pro specializované archivy?*, jejíž cílem bylo informovat kolegy ze specializovaných archivů o aktuálním stavu Národního digitálního archivu (NDA) a zároveň otevřít prostor k diskusi týkající se komplikované problematiky digitálního archivnictví.

Spolu se spolkem CNZ uspořádal Národní archiv 16. května 2017 odborný workshop věnovaný *Národním standardu pro elektronické systémy spisové služby*. Dne 23. října 2017 proběhl seminář *Správní řád v archivní praxi, postupy (kontrolní řád, zákon o přestupcích)*. Z diskuse vyplynula potřeba shromáždit ke komparativním účelům data o kontrolní činnosti, zejména sankcích ukládaných za porušení povinností v oblasti spisové služby. Seminář *GDPR a NSESSS — strašáci na poli spisové služby* dne 22. listopadu 2017 pro zástupce ústředních orgánů státní správy, kde vykonává předarchivní péči, přinesl diskusi na aktuální témata týkající se (nejen) výkonu spisové služby v elektronických systémech. Pracovníci 5. oddělení se aktivně účastnili porad metodiků předarchivní péče pořádaných odborem archivní správy Ministerstva vnitra.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Pracovní fórum Metodická platforma elektronický dokument (Moped) bylo zřízeno a vedeno Národním archivem k problematice elektronických dokumentů a digitálních archiválií, jehož se účastní archiváři z Národního archivu, státních oblastních archivů, specializovaných archivů a archivů samosprávy. Činnost Mopedu pokračovala i v roce 2017, kdy proběhla dvě dvoudenní setkání členů Mopedu (14. - 15. červen v Brně a 14. - 15. prosinec v Praze). Některé závěry z diskusí vedených v elektronickém prostředí se promítly do FAQ na webových stránkách NA. Řada podnětů byla přenesena na porady metodiků předarchivní péče.

Kontroly spisové služby a správní řízení

V roce 2017 provedl Národní archiv dvě řádné kontroly výkonu spisové služby v elektronickém systému spisové služby – u Ministerstva spravedlnosti a u Ministerstva zemědělství (dosud probíhá) a dvě následné kontroly – u Ministerstva průmyslu a Ministerstva práce a sociálních věcí. Třetí plánovaná kontrola (řádná) u Vrchního státního zastupitelství v Praze byla zahájena v říjnu 2017. Vrchní státní zastupitelství namítlo nepřislusnost Národního archivu ke kontrole, kontrola byla zastavena a byl podán podnět na Ministerstvo vnitra na rozhodnutí o příslusnosti Národního archivu. U Ministerstva práce a sociálních věcí v důsledku následné kontroly bylo v listopadu 2017 zahájeno správní řízení (správní delikt - § 74 odst. 6 AZ). V roce 2017 vedli archiváři správní řízení u těch původců, u kterých byly zjištěny závažné nedostatky ve výkonu spisové služby: Všeobecná fakultní nemocnice v Praze - poškození dokumentů (řízení po provedení nápravy ukončeno), Ministerstvo kultury - ztráta dokumentů (uložena pokuta, potvrzena Ministerstvem vnitra v odvolacím řízení).

Hlavní nedostatky zjištěné při kontrolách: elektronická spisová služba (ERMS) není v souladu s legislativou, neumožňuje provádění skartačního řízení, v ERMS nejsou označovány entity jednoznačným identifikátorem, ERMS neumožňuje uzavření spisu, vytváření transakčního protokolu, vedoucí zaměstnanci nedisponují elektronickým podpisem, vlastní dokumenty jsou vytvářeny v analogové podobě, v případě jejich odesílání se provede autorizovaná konverze do elektronické podoby, doručené elektronické dokumenty se tisknou a dále obíhají v analogové podobě, doručené analogové dokumenty se nekonvertují do elektronické podoby, oběh dokumentů není zajištěn způsobem umožňujícím sledovat veškeré úkony, ERMS neumí exportovat spis, neumožňuje převádění dokumentů nejpozději při

uložení do výstupního datového formátu, v ERMS nejsou ukládány všechny elektronické dokumenty, u hybridních spisů chybí údaje o uložení jejich analogové části.

Výše uvedené kontroly kladou na zúčastněné archiváře vysoké časové, a hlavně odborné nároky. Vzhledem ke komplexnímu zaměření kontrol získává NA cenné poznatky o výkonu spisové služby a jeho poruchách u původců a jejich výsledky by se měly odrazit také ve zkvalitnění předarchivní péče u těchto ministerstev, popř. i u jim podřízených organizací. Pracovníci 5. oddělení průběžně vedou nad rámec zákonných povinností náročné individuální konzultace pro původce k elektronické spisové službě a ke spisovým normám: Nejvyšší správní soud, Ministerstvo spravedlnosti, Nejvyšší státní zastupitelství, Zařízení služeb pro MV, Vězeňská služba ČR a Policie ČR, Ministerstvo vnitra, Probační a mediační služba, nově vzniklý Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost, Ministerstvo financí, SZÚ, Národní filmový archiv a další.

VÝBĚR ARCHIVÁLIÍ MIMO SKARTAČNÍ ŘÍZENÍ

Rok 2017 přinesl Národnímu archivu zásluhou pracovníků oddělení fondů nestátní proveniencce a archivních sbírek 55 přírůstků (126,74 bm a 1012 EJ), z toho 35 přírůstků (23,77 bm, 193 EJ) se vztahovalo k osobním fondům nebo rodinným archivům (k 32 archivním souborům). Rok 2017 tak náležel k rokům úspěšným (výsledky zkresluje fakt, že se několik přírůstků nepodařilo před koncem roku vzít do evidence). Celkem 37 přírůstků se vztahovalo k již existujícímu archivnímu souboru, ve 18 případech byl na základě přírůstku vytvořen nový archivní soubor. V posledních letech jsou nám nabízeny od soukromoprávních původců také archiválie v elektronické podobě. Přepis filmového pásu z fondu Slánský Rudolf proběhne v r. 2018, pokud se najdou finanční prostředky.

V roce 2017 se v oblasti předarchivní péče u soukromých právnických osob dařilo šestému oddělení Národního archivu úspěšně naplňovat dlouhodobou koncepci spolupráce s našimi původci z řad politických stran a hnutí, spolků, odborových organizací, profesních komor, nadací, obecně prospěšných společností a vybraných zřizovatelů soukromých archivů.

Uskutečnila se řada jednání, mimo jiné u České archivní společnosti, České obce sokolské, Česko - ruské společnosti, Českého červeného kříže, Českého olympijského výboru, Českého rybářského svazu, Českého svazu bojovníků za svobodu, Junáka, Klubu dr. Milady Horákové, Konfederace politických vězňů České republiky, Naděje, Polského klubu v Praze,

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Slovanského výboru ČR, Společnosti Ludvíka Svobody, Společnosti občanské sebeobrany, Společností Vlastimila Kybala, Svazu českých filatelistů, Svazu neslyšících a nedoslýchavých ČR, Svazu zdravotně postižených ČR, Syndikátu novinářů ČR, Všekožáckého svazu Českých zemí a Slovenska a dalších. O předání archivu Mezinárodní organizace novinářů jsme jednali s bývalým předsedou organizace, profesorem Kaarle Nordenstrengem. Předání archivu organizace by se mělo uskutečnit na počátku roku 2018. Úspěšní jsme byli také při získávání písemností Mezinárodního vydavatelství „Mír a socialismus“. Dokumenty této organizace, které uchovával její poslední šéfredaktor, Ing. Lubomír Molnár, převezmeme v průběhu roku 2018. V několika případech se uskutečnily přejímky archiválií již zaniklých subjektů, např. České rady pro oběti nacismu, Svazu československo-sovětského přátelství, Svazu nuceně nasazených, Volné myšlenky České republiky - Humanistického a etického sdružení občanů bez vyznání.

Nově jsme vstoupili do kontaktu mj. s Klubem přátel Rakouska či Svazem knihovníků a informačních pracovníků ČR.

Archivní fondy právnických osob byly v loňském roce obohaceny o archiválie Československé společnosti, Českého olympijského výboru, Českého rybářského svazu, Konfederace politických vězňů ČR, Konzervativní strany, Osady Ztracená naděje - Ztracenka, Společnosti Jana Masaryka, Svazu českých filatelistů, Svazu knihovníků a informačních pracovníků ČR, Syndikátu novinářů ČR, Zahraniční obce sokolské (přírůstek k fondu Ústředí československého sokolstva v zahraničí).

Během uplynulého roku se úspěšně rozvíjely naše kontakty s krajany. Zvláště plodná byla naše dlouhodobá spolupráce s krajany ve Švýcarsku. Dne 10. června 2017 byla v Bernu na sjezdu delegátů spolků sdružených ve Svazu Čechů a Slováků ve Švýcarsku slavnostně podepsána darovací smlouva mezi Svazem spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku a Národním archivem. Za Svaz spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku smlouvu podepsala jeho předsedkyně, paní Maria Cron, za Národní archiv pak ředitelka Eva Drašarová. Tímto aktem byla završena dosavadní šestnáctiletá úspěšná spolupráce, během níž bylo do Národního archivu předáno celkem 17 archivních fondů z činnosti krajanů a krajanských spolků ve Švýcarsku zahrnující archiválie z let 1889–2014. Ve Švýcarsku se dále uskutečnila jednání s emeritním předsedou spolku Svatopluk Čech Jiřím Krausem, díky jehož péči se podařilo uchovat řadu cenných archiválií z krajanské činnosti, a s Jaroslavem Joklem, synem Arnošta Jokla, významného představitele krajanského spolkového života ve Švýcarsku. Podařilo se

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

navázat kontakt se starostou Sokolské župy Švýcarské, Petrem Chourem, s nímž bylo domluveno převzetí archiválií župy do Národního archivu.

Intenzivní kontakty jsme udržovali také krajany v Chorvatsku. Jednali jsme s představiteli spolků Svaz Čechů v republice Chorvatsko a Česká beseda Záhřeb. Metodická jednání o digitalizaci redakčního archivu se uskutečnila s redakcí časopisu Jednota.

O převzetí redakce Americké listy jsme jednali s Petrem Bískem.

V listopadu jsme se zúčastnili v Senátu Parlamentu ČR kulatého stolu na téma *Spolupráce mezi politiky, akademickými a zástupci krajanů*. Akci uspořádala Stálá komise Senátu pro krajany žijící v zahraničí.

Od svého vzniku v roce 1996 se oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek systematicky zaměřuje na získávání osobních fondů významných představitelů politického a společenského života. Tento úkol se nám daří naplňovat i díky trpělivě budovaným vztahům s původci a držiteli archiválií osobní a rodinné provenience založených na vzájemné důvěře a spolupráci. Můžeme tak Národní archivní dědictví obohacovat o stále rozmanitější kolekci osobních fondů. K cenným akvizicím uplynulého roku bezesporu patří osobní archiv bývalého prezidenta Československa, armádního generála Ludvíka Svobody, který je v Národním archivu uložen jako depozitum. Z archivů čelných politiků, jež byly získány v loňském roce, představuje cenný přírůstek archiv historika, příslušníka protinacistického odboje v době druhé světové války a v letech normalizace mluvčího Charty 77, doc. PhDr. Miloše Hájka, DrSc..

Z nových přírůstků, které byly získány v loňském roce, je možno konkrétně upozornit rovněž na osobní archiv novináře a spisovatele literatury faktu Dušana Tomáška, významného českého herce Vladimíra Menšíka, dlouholeté činovnice České obce sokolské doc. PhDr. Květoslavy Volkové, CSc., novináře Petra Broda (působil v BBC a v Rádiu Svobodná Evropa v Mnichově a v Praze), novináře a politika Františka Nečáska (v době druhé světové války byl vedoucím redaktorem českého a slovenského vysílání moskevského rozhlasu a později zastával mj. funkci ředitele nakladatelství Odeon), někdejšího dlouholetého ústředního ředitele Československé televize doc. PhDr. Jana Zelenky, CSc. či na osobní archiv koncertní pěvkyně, hudební pedagožky a spisovatelky Olgy Anny Markowitz. Cennou akvizici představuje také další část pozůstalosti novináře, rozhlasového reportéra a spisovatele Františka (Franty) Kocourka. Naše archivní fondy také významně obohatily přejímky dodatků k osobním fondům příslušníků československého protinacistického zahraničního odboje –

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Věry Tiché a manželů Jiřiny a Bedřicha Kopoldových. Cenné přírůstky představují rovněž další části osobních archivů obětí nacistické perzekuce – Richarda Glazara, Oldřicha Stránského a Adolfa Burgra. Úspěšně se v uplynulém roce rozvíjela také naše spolupráce se zahraničními Čechy, která byla zúročena i v řadě přejímek - dodatků k existujícím archivním fondům. Převzali jsme mj. další části osobních archivů PhDr. Blanky Karlsson, Ph.D., prof. PhDr. Otakara Machotky či Arnošta Jokla.

S potěšením můžeme konstatovat, že jsme upozorňováni na archiválie osobní proveniencie některými historiky a archiváři (např. PhDr. Július Baláž, PhDr. Veronika Beranská, PhDr. Vojtech Čelko, RSDr. Libuše Eliášová, PhDr. Petr Hofman, PhDr. Stanislav Kokoška, Ph.D., Mgr. Anastázie Kopřivová, doc. PhDr. Martin Kučera, CSc., doc. PhDr. Jan Němeček, DrSc., Mgr. Pavel Paleček, PhDr. Michal Pehr, Ph.D., doc. PhDr. Jiří Pernes, Ph.D., PhDr. Zdeněk Pousta, prof. PhDr. Vilém Prečan, Mgr. Světlana Ptáčníková, PhDr. Karel Richter, prof. PhDr. Jan Rychlík, PhDr. Magdaléna Rychlíková, DrSc., Mgr. Libor Svoboda, Ph.D., Mgr. Vojtěch Šustek, Ph.D., Mgr. Prokop Tomek, PhDr. Josef Tomeš, Ph.D., PhDr. Oldřich Tůma, Ph.D., JUDr. Věra Valterová, Ph.D., doc. PhDr. Zlatica Zudová-Lešková, CSc., Karel Žrout a další) a také představiteli spolupracujících spolků (např. Tomáš Lukavský z Česko-ruské společnosti) a přáteli Národního archivu (např. Vladimír Jouda, Jan Ungár, Jan Šolta) i původci samotnými (např. Josef Řepík či Olga Anna Markowitz). Neocenitelnou pomoc nám dlouhodobě poskytují pracovníci Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Předání další části písemností Olgy a Blahoslava Hrubých nám i v roce 2017 zprostředkoval JUDr. PhDr. Ivan Dubovický. Řadu cenných rad nám poskytl generální konzul v Drážďanech PhDr. Jiří Kuděla.

ZPRACOVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ A ANOTACE NOVÝCH ARCHIVNÍCH POMŮCEK

Přehled zpracování viz tabulka č. III/4 v závěru této Zprávy o činnosti.

Mezi jednotlivými zpracovatelskými odděleními existují rozdíly dané podstatou spravovaného Národního archivního dědictví. Sjednocení se děje na metodické bázi spočívající na základních principech a metodách historických věd. Kvantitativní ukazatel zpracovanosti fondů dle oddělení vystihuje následující tabulka, byť do jisté míry zkreslená přísnými kritérii posledních let pro zpřístupnění fondů a rozporem mezi faktickou a evidenční správou fondů. V souladu s tabulkou se pak jeví volba priorit a zaměření úkolů napříč celým

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

archivem. Zpřístupňování pokulhává za obrovskou poptávkou po nejnovějších retrospektivních informacích. Vždyť více než čtyřicet pět procent našich fondů není zpracováno ani základním způsobem, a jde právě o fondy z období po roce 1945. S ohledem na jiné úkoly, zejména rozsáhlé potřeby státní správy, digitalizační projekty, testování dvou možných nových softwarů, přípravu akcí ke stému výročí vzniku republiky i úkolů v oblasti předarchivní péče a získávání archiválií, nebyla oblast zpracování archiválií ani v roce 2017 příliš dominantní ve všech archivních odděleních. Přesto výsledky jsou dobré, dokonce došlo k dalšímu ukončování dlouhodobých zpracování.

Rok 2017 (PEvA, stav vykazovaný k 31.12.2017)

oddělení	celkem bm	nezpracováno bm v %	počet archivních souborů
1.	12997,08	8,18%	199
2.	15153,29	3,04%	119
3.	26687,64	12,88%	163
4.	48852,27	72,05%	366
5.	7501,42	97,22%	190
6.	17380,86	62,26%	927
8.	934,14	89,84%	70
NA	129506,70	45,64%	2034

Zaevidováno bylo celkem 9 archivních pomůcek, z kterých bylo 8 nových a 1 pomůcka vzniklá rozdělením staršího sdruženého inventáře.

V oddělení fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí byla věnována pozornost pokračování zpracování fondů církevní provenience - dodatků fondu *Archiv pražského arcibiskupství – Ordinariát*, průběžné inventarizování fondu *Ústřední archiv Českobratrské církve evangelické* (část Německá evangelická církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku) ve spolupráci s pracovníci tohoto archivu PhDr. Evou Fialovou. Bylo započato pořádání fondu *Českobratrská církev evangelická – Farní sbor Smíchov*, který byl dán do péče 1. oddělení na základě depozitní smlouvy v roce 2017. Správkyně fondů Archivu pražského arcibiskupství a příslušných velkostatků pokračovala v hloubkové revizi všech arcibiskupských fondů. Pokračovala též paginace tzv. recept z téhož fondu. Do spisů byly také postupně zakládány plány, vytažené z nich v 60. letech minulého století pro potřeby památkové péče. Nadále podle potřeby vlastníka fondu probíhala průběžná reinventarizace a doplňování osobních fondů archivního fondu *Premonstráti – klášter Strahov, Praha*. Revize a inventarizace nových přírůstků do fondu (Velkostatky Hradištko a Velká Chyška) byla

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

z časových důvodů v roce 2017 pozastavena a bude pokračovat v příštím roce (ve spolupráci s Hedvikou Kuchařovou ze Strahovské knihovny). Pokračovalo hrubé třídění a čištění dodatků do fondu *Maltézští rytíři – české velkopřevorství a konvent Praha*, přivezených z budovy Českého velkopřevorství maltézského řádu. Po konzultaci s konzervátory muselo být před započítím pořádání alespoň nahrubo vyčištěno cca 10 bm těchto dodatků, protože byly z budovy Českého velkopřevorství maltézského řádu přivezeny ve velmi špatném stavu. Začalo také probíhat hrubé třídění a vnitřní skartace dokumentů *České katolické charity*

Bylo pokračováno ve zpracování dodatků do fondů *České gubernium - Militare*. Stejně jako v minulých letech pokračovalo zpracovávání *Evidence dochovaných vyobrazení šlechtických erbů v nobilitačních spisech České dvorské komory*. Do databáze bylo zaneseno 386 záznamů. Za externí pomoci se realizovala konverze inventáře fondu *Nová manipulace* do databáze., do které byl zanesen obsah 47 kartonů.

Koncem roku 2017 byl dokončen inventář fondu *Genealogické sbírky různé a inventarizace listin přejatých z Vojenského historického archivu* (100 listin). K fondu *Sbírka Dobřenský* přibylo 905 v podstatě katalogizačních záznamů přepisem metadat po digitalizaci a ve fondu *Archiv českých stavů – Reversy k zemi* 400 záznamů. Z rozpočtu projektu CO:OP byla dokončena digitalizace listin u druhého souboru. Pokračovala tvorba katalogizačních záznamů/metadat pro matriční listiny (prohlášení za mrtva) fondu *Matriky židovských náboženských obcí v českých krajích* (cca 10 000 záznamů ročně; letos zapsáno 20 kartonů). Připravuje se zveřejnění matričních zápisů z let 1912–1917 (připraveno 70 svazků). Pokračuje se v přípravě inventáře k fondu *Židovské kontrolní matriky*.

Nadále se pracovalo na českém národním portálu v rámci virtuálního archivu Monasterium. V rámci mezinárodního projektu CO:OP se počítá se zpřístupněním databáze se snímky pečeti právě zde.. Souběžná digitalizace pečeti probíhá ve spolupráci s Mezinárodním centrem pro archivní výzkum (ICARUS). Největším úkolem bylo průběžné zpracovávání metadat pečeti *Archivu České koruny* a příprava na připojení metadat a fotografií těchto pečeti ke stávajícím skenům listin tohoto fondu na webové stránce Monasteria. Soupis pečeti (databáze) obsahuje celkem 3904 záznamů, z nichž bylo v roce 2017 zhotoveno 1036 záznamů.

Byly prováděny revize dodatků Sbírek fotografií, Sbírek negativů (27 kart., 2 bm), Stavebně-historických průzkumů (692 knižně, 53 CD), Sbírek přepisů a Sbírek rukopisů.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Zpracování archiválií tvořilo stejně jako v minulých letech i v roce 2017 páteř činnosti oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1848-1918. Dle schváleného plánu práce pokračovali pracovníci oddělení v několika dlouhodobých úkolech. Nejdůležitějším z úkolů zůstává analytické zpřístupnění fondu *České místodržitelství* – všeobecné probíhající po jednotlivých signaturách (v podstatě katalogizačním způsobem). Toto zpracování probíhá dle schválené metodiky kodifikované metodickou komisí v roce 2009 a nově upřesněné na speciální poradě oddělení v listopadu 2015. V roce 2017 se pracovalo na signaturách: *sign. 12 (zemědělství)*, proběhla celková revize inventáře a rejstříků; *sign. 13 (obecní záležitosti)*, pokračovaly práce na revizi inventárních záznamů i rejstříků, pro onemocnění zpracovatele byly práce na tomto úkolu přerušeny; *sign. 20 (vystěhovalectví)*, pokračovaly práce na jmenném rejstříku pro manipulační období 1884–1900 a 1900–1910; *sign. 26 (střední školy)*, pomůcka dokončena, odevzdána a schválena; *sign. 27 (technické školy)*, zahájeno zpracování, hotovo první manipulační období.

Bylo dokončeno zpracování dílčího inventáře *Ministerstvo železnic – departement II*, inventář byl schválen. Ve fondu *Staré montanum – signatura 5* (dílčí inventář) bylo zpracováno celkem 15 kartonů.

Oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1848-1918 se dále podílelo na zpracování některých fondů oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek. Jednalo se o zpracování některých částí fondu *Rodinný archiv toskánských Habsburků (části Ferdinand IV., Ludvík Salvátor, Grafika, tisky, kresby a Administrace toskánských statků Brandýs nad Labem a Ostrov nad Ohří)*. Dále šlo o fondy *Špiritová Alexandra, Mgr., a Czernin Ottokar*.

Oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1918-1945 z důvodu časově náročných agend i jiných úkolů spojených s oslavami stého výročí vzniku republiky poněkud utlumilo práce na prohloubeném inventáři fondu *Prezidium ministerstva vnitra (dříve fond SÚ MV ČR č. 225)*. Bylo zpracováno celkem 56 kartonů spisů. Pokračováno bylo v inventarizaci a bylo zpracováno dalších 25 kartonů fondu *Úřad říšského protektora v Čechách a na Moravě (dř. fond SÚ MV ČR č. 114)*. V současnosti jsou definitivně zpracovány signatury uložené ve 167 kartonech. Reinventarizoval se fond *Okupační vězeňské spisy*. V průběhu roku 2017 bylo zrevidováno dalších 30 kartonů. Až na výjimky zbývá pouze zrevidovat úřední knihy. Byly uspořádány druhé dodatky k fondu *Ústřední správa státních báňských a hutních závodů*,

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Praha a opatřeny archivní pomůckou. Jedná se o nevelký soubor (6 úředních knih a 4 kartony).

Vysokoškolským studentům - brigádníkům, praktikantům či stipendistům - jsme v minulém roce svěřili především prohlubování pomůcky k fondu *Ministerstvo zemědělství, Praha I (1935-1951)* S pracovníky oddělení zrevidovali písmena H, R a W, a to o celkovém rozsahu 142 kartonů. Vysokoškolští studenti rovněž pomáhali prohlubovat části některých inventářů, jejichž popis byl pro potřeby častého využívání příliš stručný. Ve fondu *Ministerstvo školství* zrevidovali spisy signatury 30 PAM, které obsahují informace o památkách v ČSR v letech 1918-1948 (22 kartonů). Týmiž posilami se začal inventarizovat fond *Policejní ředitelství, Praha – evidence obyvatelstva, část domovské archy* a podařilo se zkontrolovat a srovnat abecedně podle názvů katastrálních území městské části Bohnice až Jinonice. Z původních 106 kartonů byly domovní archy zatím nově adjustovány ve 115 kartonech, které jsou užší než původní a je s nimi jednodušší manipulace. Další studenti – nearchiváři nám pomáhají především s adjustací fondu *Sčítání obyvatelstva Republiky československé v roce 1930*.

Oddělení státních fondů z let 1945 – 1992 s ohledem na jiné úkoly, zejména na nutnost zajišťovat velké množství správních agend a badatelských žádostí, probíhající digitalizační projekty a nutnost zajišťování kontinuity v přejímání archiválií ze správních archivů ministerstev a spisoven centrálních úřadů České republiky, se oblasti zpracování archiválií v roce 2017 nevěnovalo prioritně. Přes tuto nelehkou situaci se podařilo dosáhnout řady úspěchů. Byly vypracovány a schváleny tři dílčí inventáře (*Sbírka Monitor, Praha vyčleněné spisy 1954-1958, Sbírka Monitor, Praha 1987-1990, Československá tisková kancelář – zpravodajské zprávy (ČTK), 1966 – 1967. III. dodatek*), inventář k dílčímu fondu *Úřad předsednictva vlády – Generální sekretariát hospodářské rady* čeká na vytištění a je těsně před schválením.

Ve fondech *Federální ministerstvo paliv a energetiky* a *Československé závody sklářské* pokračují práce na rejstřících. Ve fondu *Ministerstvo spotřebního průmyslu* se inventarizovalo 61 kartonů. Pořádal se fond *Ministerstvo financí II* – byla dokončena revize 30 kartonů sekretariátu a 59 kartonů tzv. Vládního zmocněnce Ministerstva financí, tvorba inventáře pro 89 kartonů. Ve druhém roce inventarizace fondu *Státní úřad plánovací I* byl dokončen inventář (236 kartonů). Naopak zahájena byla inventarizace fondu *Státní úřad plánovací II* (60 kartonů) a pořádání fondu *Státní plánovací komise*. Uspořádání se týkalo

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

hospodářských plánů (72 kartonů). Ve fondech *Ministerstvo vnitřního obchodu* a *Ministerstvo vnitra ČSR/ČR, Praha – CSÚ* se třídilo a adjustovalo. Pokračovaly práce mj. i studentů na prozatímním pracovním seznamu fondů *Federální ministerstvo zemědělství a výživy* (57 kartonů) a *Ministerstvo zemědělství II – Ministerstvo zemědělství, lesního a vodního hospodářství* (131 kartonů). Ve fondu *Ministerstvo vnitra II* se opět vyhotovovaly jmenné rejstříky ke státoobčanským spisům (14 397 záznamů, 20 kartonů). Pokračovalo pořádání 15 kartonů personálního odboru *Ministerstva spravedlnosti ČSR*. Ve stadiu třídění se nachází fondy *Ministerstvo školství a kultury, Praha – Ústřední likvidační správa* a *Federální ministerstvo spojů*.

Fond *Úřad předsednictva vlády ČSR/ČR, Praha – Usnesení vlády* prošel tříděním, adjustováním a pořádáním (28 kartonů). Dále se zpracovávaly *dílčí fondy KSC – Ústřední výbor z období 1945-1989: oddělení dopravy a spojů* (třídění 30 kartonů), *nezpracované* (třídění a tvorba prozatímního soupisu), *politické byro 1954-1962* (revize uspořádání a příprava na digitalizaci 60 kartonů), *Čestmír Císař* (třídění a pořádání 4 kartony), *Alexander Dubček* (dokončeno třídění dodatků, následovat bude sjednocení arch. jednotek s již uspořádanou částí fondu – 20 kartonů).

Fond *KSC – Ústřední výbor 1945-1989, Praha - Antonín Novotný - tajné* byl kompletně přepsán do databáze a dokončeny rejstříky, v roce 2017 pokračovaly práce na úvodu. Již v roce 2016 byl dokončen inventář fondu *KSC – Ústřední výbor – Kancelář tajemníka Miloše Jakeše (1970 – 1989)*, pracuje se na úvodu.

Ve fondu *Státní soud Praha* nadále probíhala i za pomoci brigádníků příprava k digitalizaci, tvorba soupisu (soupis obsahuje podrobné údaje o odsouzených včetně délky trestu, složení senátu, souvisejících prokurátorech, 60 kartonů). U fondu *Nejvyšší soud, Praha* se třídilo podle spisových značek a adjustovalo se 68 kartonů. Pro potřeby nahlédací agendy podle zákona č. 262/2011 Sb. (3. odboj) je převáděna do soupisu v elektronické podobě část kartotéky vězňů fondu *Správa Sboru nápravné výchovy, Praha*. V roce 2017 byly převedeny karty vězňů Hab-Has – 2455 ev.j.

V oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů byly vypracovány soupisy k některým převzatým archiváliím ze Správního archivu MV (odbor ekonomické agendy, odbor ICT, odbor programového financování, odbor zdravotnického zabezpečení, odbor účetnictví a statistiky, odbor týlového zabezpečení, odbor rozvoje a programového financování). Dále vznikly soupisy k dalším

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

částem archivních fondů: GŘ HZS ČR, Centrum sportu, Zemědělská vodohospodářská správa, Puncovní úřad, Grantová agentura ČR, Správa železniční geodézie Praha, Správa železniční dopravní cesty- Technická ústředna dopravní cesty. K této činnosti byli také využiti externí spolupracovníci.

V oddělení fondů nestátní provenience a archivních sbírek lze na prvním místě vyjádřit spokojenost s průběhem prací na zpřístupnění několika částí složitého fondu *Rodinný archiv toskánských Habsburků*, na kterých se vedle správkyne fondu podíleli rovněž dva pracovníci oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1848-1918. Tři dílčí pomůcky byly zcela dokončeny. Ve fondových částech *Ferdinand IV., 1. část (deníky a korespondence)*, *Ludvík Salvátor, Administrace toskánských statků Brandýs nad Labem a Ostrov* byla provedena závěrečná redakce, pomůcka byla schválena. V rámci grantového projektu (viz dále) byla pomůcka k Ludvíku Salvátorovi rovněž vydána jako samostatná publikace. V části *Fotografie* byly vytvořeny inventární záznamy pro 381 ks stereoskopických fotografií. V části *Grafika, kresby a tisky* v roce 2017 bylo zahájeno definitivní uspořádání této fondové části formou na základě předchozího třídění. V roce 2016 bylo dokončeno zpracování inventárních záznamů a rejstříky v části *Listiny*, probíhají práce na úvodu k pomůcce. Ve fondové části *Leopold II./I. část* bylo pokračováno v přepracování záznamů rodinné korespondence, byly vytvořeny nové záznamy korespondence Leopolda II. v rozsahu cca 20 kartonů, pro popis rukopisů byla použita metadata vytvořená rovněž pro potřeby předchozí digitalizace. Z fondové části *Leopold II. – dodatky* byla vytríděna část dodatků, která byla zařazena do části *Ludvík Salvátor*.

Dále bylo zahájeno zpracování fondu *Špiritová Alexandra*, písemnosti byly roztříděny do základních skupin a zahájena práce na inventárním seznamu. V závěru roku bylo zahájeno zpracování fondu *Czernin Ottokar*. Naopak plánované práce na zpracování fondů *Československý svaz mládeže – ústřední výbor* a *Machotka Otakar* s ohledem na nedostatek časových možností a jiné prioritní úkoly v roce 2017 opět nepokračovaly. Práce pokračovaly na zpřístupnění *Sbírky map a plánů* (také v části *Sbírka montánních map*), bohužel pomalejším tempem, než by bylo potřebné. Na zpracování se podílí již dvě osoby. Pokračovaly i práce na zpřístupnění osobních fondů *Tigrid Pavel* a *Provazníková Marie*. Zpracovávaly se dodatky II k fondu *Sudetoněmecká strana*, téměř polovinu fondu bylo nutné delimitovat do fondu *NSDAP*, z toho důvodu nebyl předložen inventář ke schválení. Inventarizuje se průběžně fond *Spolek pro chemickou a hutní výrobu – Technický sekretariát*

a nově rovněž *Výrobní postupy* a *Výzkumné zprávy*. Průběžně probíhalo zpracování přírůstků do otevřených sbírek.

Zpracování fotografií fondů *Henlein Konrád* a *Druhá světová válka* představuje dlouhodobý úkol, jehož ukončení zatím není možné odhadnout, protože je závislé na mnoha faktorech, zejména na digitalizaci náhledů. V 90. letech 20. století jsme pořídili *soupis fotografií týkajících se koncentračních táborů*. Od té doby se objevilo mnoho nových fotografických vyobrazení s touto tematikou, a protože je to téma badatelsky velmi žádané, rozhodli jsme se tento soupis, revidovat, doplnit a zdigitalizovat. Digitalizace byla z větší části dokončena v r. 2016. Práce na soupise v roce 2017 pokračovaly.

Dílčí část archivního souboru *Ukrajinské muzeum – fotografie, Praha* je ve špatném fyzickém stavu, přesto badatelsky velmi využívána. Původní archivní pomůcka je nedostatečná a neodpovídá typům ani skutečnému množství evidenčních jednotek. Z toho důvodu byla v letech 2016-2017 provedena reinventarizace fotografické části. Výsledkem bylo zjištění skutečného počtu evidenčních jednotek u pozitivů. Následovalo zpracování negativů, které prozatím nebylo ukončeno. Dosud bylo zjištěno 395 evidenčních jednotek, zbytek negativů by měl být zpracován v příštím roce. Soubor je souběžně digitalizován.

V roce 2017 byly do databáze pořádacího programu JANUS (nebo testovací databáze ELZA) ukládány záznamy dalších archivních souborů: *Kriegel František, MUDr. – fotografie, Tisková agentura Orbis (Fotoarchiv Orbis), Praha, Československá námořní plavba, a. s. - obrazové a zvukové záznamy, Praha, Rapid, organizace zahraničního obchodu - fotografie, Praha, Sovětská fotografie,*

Zpracování *kinematografických filmů* (inventarizace, katalogizace) a jejich následné poskytování badatelům je odvislé od jejich fyzického stavu a od finančních možností archivu. V roce 2017 byly mimo skartační řízení vybrány kinematografické archiválie u Střední školy elektrotechniky a strojírenství (dále jen „SŠES“) v Praze 10 – Záběhlicích do již zpracovaného a digitalizovaného fondu *Ústřední dopravní institut*. Podrobné databázové zpracování proběhne po digitalizaci a zjištění přesného obsahu filmových pásů. Během digitalizace videokazet VHS z archivního souboru *Federální úřad pro tisk a informace – obrazové a zvukové záznamy, Praha*, a některých menších archivních souborů, kterou provádíme interně, jsou vypracovávány stručné soupisy filmových záznamů, tvořené názvem filmu (pořadu) s odkazem na číslo evidenční jednotky. V roce 2017 byla databázově zpracována zbývající část fondu *Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka –*

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

kinematografické filmy, Praha, který byl již digitalizován. Z hlediska specifikace a přesného určení audiovizuálního obsahu se jedná o dlouhodobý projekt, jelikož se popisují specifické technické stavby oborovou terminologií.

Při zpracování *zvukových archiválií* je prioritně věnována pozornost především konverzi do digitální podoby, a to především z důvodu nestability původního nosiče. V rámci zpracování fotografické části dílčího archivního souboru *Rapid, organizace zahraničního obchodu - fotografie, Praha* v testovacím rozhraní pořádacího programu ELZA byly rámcově zpracovány také související zvukové archiválie. Jednalo se o 7 ks analogových archiválií obsahujících většinou komentáře nebo reportáže zahraničního rozhlasového vysílání. Dílčí archivní soubor *Ministerstvo zdravotnictví ČR – obrazové a zvukové záznamy* obsahuje analogové i digitální zvukové archiválie, filmové archiválie a nosiče digitálních dat CD-ROM. Obsahově se jedná o instruktážní filmové a zvukové pořady s příklady ze zdravotnické praxe pro širokou veřejnost, představují i konkrétní pacienty s různou mírou fyzického či duševního postižení a prognózu vybraných diagnostik s náznakem možností jejich léčby. Evidenční jednotkou databázového zpracování byla jednotlivost. Do databáze bylo uloženo 90 evid. jednotek, popisujících 120 ks archiválií. Databázové zpracování je pouze základní, s předpokládaným vytvořením archivní pomůcky na úrovni manipulačního seznamu druhého typu. Novým přírůstkem archivního fondu *Ministerstvo spravedlnosti ČSR* se stalo v roce 2017 celkem 359 ks zvukových archiválií, tematicky se vztahujících k politickým monstrprocesům padesátých let 20. století v ČSR. V souvislosti s přejímkou a zjišťováním fyzického stavu, byly jednotlivé mg. pásy tematicky a chronologicky uspořádány a pořízen jejich základní soupis. Ovšem teprve plánovanou digitalizací a následným náslechem obsahu nahrávek může být potvrzen proklamovaný obsah. Poté se předpokládá jejich databázové zpracování na úrovni sérií a složek, případně jednotlivostí, s výstupem do archivní pomůcky na úrovni inventáře a případně katalogu. Fyzický stav je kritický, proto v první řadě je třeba zajistit očištění pásů restaurátory.

Tematické soupisy

Soupis pečeti

Při *Soupisu pečeti* bylo pořízeno 1036 záznamů pečeti listin fondu *Archiv České koruny*.

Anotace nových archivních pomůcek

Rodinný archiv toskánských Habsburků – Ferdinand IV. Deníky a korespondence Ferdinanda IV. Toskánského 1839–1907

Dílčí inventář, 2016, Eva Gregorovičová, 43 s.; 109 jednotek popisu [12 rukopisů, 13 kartonů].

Tato část složitého archivního fondu Rodinný archiv toskánských Habsburků obsahuje část písemností toskánského velkovévody Ferdinanda IV. (1835–1908). Jedná se především o 12 svazků arcivévodových deníků, v devíti svazcích (z let 1859, 1875–1907) jsou zachovány především informace týkající se rodinného a osobního života velkovévody a jeho rodiny, ve třech svazcích (pro léta 1872–1902) jsou pak obsaženy informace týkající se především správy panství Ostrov nad Ohří. Druhá část pak obsahuje rodinnou korespondenci Ferdinanda IV., s nejbližší rodinou (rodiče, sourozenci a rodiny sourozenců), dále pak se členy některých evropských panovnických rodů (Sasko, Sicílie, Parma, Španělsko, Modena).

Pro rukopisy i pro jednotlivé konvoluty korespondence byly vyhotoveny podrobné záznamy, deníky jsou rozepsány na jednotlivé složky, u korespondence podrobně poznamenány počty dopisů a evidovány veškeré přílohy.

Inventář je vybaven osobním a místním rejstříkem

Rodinný archiv toskánských Habsburků – Ludvík Salvátor 1855–1915 (1968)

Dílčí inventář, 2017, Eva Gregorovičová, 123 s.; 570 jednotek popisu [3 listiny po roce 1850, 5 úředních knih, 8 rukopisů, 16 tisků po roce 1800, 31 kartonů, 4 plány, 53 fotografií na papírové podložce].

Tato fondová část obsahuje velice cennou část osobního archivu významného vědce a cestovatele, arcivévodovy Ludvíka Salvátora Toskánského (1847–1915), autora více než 50 vědeckých pojednání z oboru geografie a topografie. Zahrnuje široké spektrum pramenů k poznání této mimořádné osobnosti. Ve skupině Životopisný materiál jde především o osobní doklady (včetně listiny, kterou císař František Josef I. udělil v roce 1867 Ludvíku Salvátorovi Řád zlatého rouna), dále o podklady ke studijní a odborné přípravě arcivévodovy. Rozsáhlý materiál týkající se majetkových a hospodářských záležitostí obsahuje především účetní knihy, účty a účetní přílohy brandýské administrace dovolující podrobně rekonstruovat strukturu arcivévodových příjmů a především výdajů. Velice rozsáhlá je arcivévodova korespondence členěná na korespondenci rodinnou a osobní. Obsahuje celou řadu rozsáhlých konvolutů s významnými vědci dané doby a umožňuje tak rekonstruovat arcivévodovy

rozsáhlé kontakty a způsob jeho vědecké práce. Fondová část dále obsahuje rukopisy některých prací Ludvíka Salvátora nebo jejich fragmenty, písemnosti týkající se záležitosti 58. pěšího pluku, jehož byl Ludvík Salvátor plukovníkem-majitelem. Poslední částí je pak rozsáhlý ilustrační materiál zahrnující mimo jiné také fotografie, plány nebo konvolut písemností tzv. družiny Ludvíka Salvátora.

Inventární seznam je sestaven velice detailně, inventář je doplněn rejstříky osob, míst, institucí a korporací a názvů.

Rodinný archiv toskánských Habsburků – Administrace toskánských statků Brandýs a Ostrov (1666) 1852–1872 (1905)

Dílčí inventář, 2017, Pavel Koblasa, 27 s.; 296 jednotek popisu {2 úřední knihy, 16 registraturních pomůcek, 24 kartonů}.

Toskánská administrace statku Ostrov (a od 1860 i Brandýs) vznikla nejpozději v roce 1852 jako mezičlánek mezi toskánským velkovévodou a správami jednotlivých statků). Její vznik souvisí s osobou velkovévody Leopolda II., který ji zřídil jako efektivní správní nástroj. Po roce 1859, kdy Habsburkové přišli o svou vládu v Toskánsku, byl majetek v Čechách jejich hlavní hospodářskou základnou. Po smrti Leopolda II. v roce 1870 a rozdělení majetku mezi jeho syny byla již existence této administrace zbytečná, poslední stopy její činnosti jsou identifikovány v roce 1872.

Fond obsahuje především úřední korespondenci administrace v hospodářských a zaměstnaneckých záležitostech panství Ostrov a Brandýs nad Labem. Při pořádání fondů byl rekonstruován registraturní plán administrace, nesignované spisy byly uloženy separátně.

K inventáři byl vyhotoven zeměpisný a osobní rejstřík.

České místodržitelství – všeobecné. Střední školy, gymnázia, sign. 26 (1785) 1856–1910

Dílčí inventář, 2017, 42 s., Pavla Lutovská, 756 jednotek popisu [49 kartonů].

Dochované písemnosti fondu *České místodržitelství Praha – všeobecné. Střední školy, gymnázia. Signatura 26 (1785) 1856–1910* vznikly činností nejvyššího orgánu státní správy v Českém království, C. k. místodržitelství v Praze.

Po obsahové stránce je fond tvořen spisy, které se týkají různých záležitostí jednotlivých středních škol a gymnázií na území někdejšího Českého království. Mezi dochovanými písemnostmi nalezneme především dokumenty týkající se výuky, studentů,

učitelů, provozních a stavebních záležitostí středních škol. K inventáři je vyhotoven osobní a zeměpisný rejstřík.

Ministerstvo železnic Vídeň. Department 2 (1882) 1896–1918

Dílčí inventář, 2017, 107 s., Markéta Novotná, 515 jednotek popisu [41 kartonů].

Písemnosti nejvyššího správního orgánu pro legislativní, finanční a technické záležitosti železnic v předlitavské části habsburské monarchie – Ministerstva železnic ve Vídni, jsou postupně podrobně pořádaný dle jednotlivých departmentů. Jedná se o archivní fond získaný v rámci spisové rozluky s Rakouskem ve 20. letech 20. století, pomocné knihy tedy nejsou k dispozici.

Písemnosti 2. departmentu ministerstva se týkají dvou základních celků, v první řadě legislativních otázek železnic v Čechách a jednání ministerstva se správními i samosprávnými orgány. Druhým rozsáhlým celkem pak jsou žádosti o povolení technických prací na projektech místních drah, prodlužování jejich koncese, revize tras, technické a účetní zprávy. Fond mohou využít především zájemci o dějiny železnic, ale i regionální historii. Inventář je doplněn rejstříky osobním, zeměpisným, institucí a věcným.

Sbírka Monitor, Praha vyčleněné spisy, 1954-1958

Dílčí inventář, 2017, 5 s., Vlasta Měšťánková, 4 jednotky popisu [12 kartonů].

Archivní soubor obsahuje cyklostylovaný bulletin "Československý rozhlas. Zvláštní zpravodajství ze zahraničí" z let 1954 - 1958. Bulletin obsahují přepisy odposlechů relací zahraničních rozhlasových vysílačů vysílaných v českém a slovenském jazyce zejména Svobodné Evropy, Hlasu Ameriky, BBC, Deutschlandfunk, Rakousko I a Vatikán a některých televizních stanic, pokud se týkaly Československa a socialistických států, ale i jiných významných událostí ve světě. Jedná se o později nalezené chybějící relace, jež nebyly podchyceny v již zpracovaných inventářích.

Sbírka Monitor, Praha, 1987-1990

Dílčí inventář, 2017, 8 s., Vlasta Měšťánková, 4 jednotky popisu [184 kartonů].

Archivní soubor obsahuje cyklostylovaný bulletin "Československý rozhlas. Zvláštní zpravodajství ze zahraničí" z let 1987 - březen 1990. Bulletin obsahují přepisy odposlechů relací zahraničních rozhlasových vysílačů vysílaných v českém a slovenském jazyce zejména Svobodné Evropy, Hlasu Ameriky, BBC, Deutschlandfunk, Rakousko I a Vatikán a některých

televizních stanic, pokud se týkaly Československa a socialistických států, ale i jiných významných událostí ve světě.

Československá tisková kancelář – zpravodajské zprávy (ČTK), 1966 – 1967

III. dodatek

Dílčí inventář, 2017, 7s., Vlasta Měšťánková, 2 jednotky popisu [69 kartonů].

Archivní soubor obsahuje cyklostylované denní zprávy domácí redakce ČTK a vybrané zprávy zahraniční redakce týkající se Československa z let 1966 – 1967, které ČTK poskytovala redakcím a jiným médiím. Cyklostyly jsou řazeny chronologicky.

VYUŽÍVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ VEŘEJNOSTÍ

Přehled viz též tabulka č. III/5 v závěru zprávy.

Z celkového objemu odpracovaných pracovních dní v odděleních zabírala nahlédací a badatelská agenda všeho druhu více než polovinu, lépe řečeno téměř dvě třetiny.

Badatelny

V uplynulém roce studovalo ve studovně oddělení fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí 566 badatelů (521 domácích, 45 cizinců), kteří zde vykonali 2838 badatelských návštěv (2485 návštěv domácích badatelů, 353 návštěv cizinců). Návštěvnosti odpovídá i pohyb archiválií: 8 450 zapůjčených evidenčních jednotek; 9 evidenčních jednotek bylo zapůjčeno na základě reversů. Celkový počet zapůjčených evidenčních jednotek v roce 2017 tedy byl 8 459. Vypůjčených evidenčních jednotek bylo 112. Dle potřeby vyhotovovala studovna badatelské zakázky za úplatu a kopie pro restituční agendu (pouze 45 ks úředně ověřených kopií). Lze konstatovat, že počet badatelů i badatelských návštěv oproti minulému roku poklesl. Díky povolení zhotovování reprodukcí dokumentů vlastními digitálními fotoaparáty poklesl počet badatelských žádostí o vyhotovení elektrografických kopií a fotokopií archivních dokumentů. Podobně došlo i k poklesu počtu žádanek o archiválie v důsledku zveřejnění židovských a židovských kontrolních matrik, knih Desek zemských a dalších drobných fondů na webu NA, indikačních skic na webu ČÚZK a listin na webové stránce virtuálního archivu www.monasterium.net.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V roce 2017 bylo zaregistrováno v centrální badatelně NA v Praze na Chodovci celkem 1829 badatelů. Z celkového počtu badatelů bylo 785 cizinců (převážně ze Slovenska a Rakouska). Badatelé uskutečnili celkem 6010 badatelských návštěv (z toho 785 zahraničních). Průměrná denní návštěvnost se standardně pohybovala okolo 30 badatelů/den. Badatelna byla nejnavštěvovanější v měsících únor (604 osob), březen (708 osob) a listopad (602 osob). Jde o počty srovnatelné s předchozími lety. V rámci mezivýpůjční služby se v roce 2017 uskutečnily 7 zápůjček a 2 výpůjčky.

V Informačním systému Badatelna bylo zaevidováno celkem 28 511 objednávek. Nejvíce vytěžovaným archivním souborem bylo Policejní ředitelství v Praze – 6400 objednávek ze všech částí fondu. Následuje archivní soubor ÚV KSČ (5907 objednávek) a archivní soubory s železniční tematikou či stavebně historické dokumentace. Badatelům bylo předloženo velké množství studijních mikrofilmů, a to všude tam, kde jimi lze nahradit předkládání originálních archiválií. Postupně zpřístupňujeme badatelům digitální reprodukce archiválií (náhradou za originály), ovšem v řadě případů pouze lokálně. V roce 2017 bylo v badatelně pořízeno celkem 16 509 reprodukcí archiválií pro badatele i pro služební potřebu (nejvíce v březnu – 3261).

V roce 2017 pokračovala vzhledem k zpřísněným opatřením přijatým v roce 2014 příprava většiny archiválií pro badatelnu z hlediska ochrany osobních údajů oddělením fondů státní správy z let 1945-1992, což jej enormně zatěžující, přičemž časově náročná činnost se nepromítá do žádného ze systémově sledovaných výstupů Národního archivu. Pro badatele bylo připraveno z archivních souborů ve správě 4. oddělení celkem 1948 kartonů a 4 908 jednotlivin. Ze složitého fondu ÚV KSČ bylo připraveno přímo oddělením (nikoliv badatelnu) 3593 archivních jednotek.

Koncem roku 2016 rozhodl Ústavního soudu v otázce ustanovení § 37 odst. 11 archivního zákona těsným poměrem hlasů o zachování ustanovení § 37 odst. 11 zákona č. 499/2004 Sb. v nezměněné podobě. S ohledem na účinnost evropského nařízení k osobním údajům od května roku 2018 je nutná nadále obezřetnost. V následujícím roce se tedy vrátíme k vyhodnocení, případně reorganizaci procesů přípravy archiválií pro badatelské nahlížení. Na žádost Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu PČR a rodin vězněných, Ústavu pro studium totalitních režimů, Archivu bezpečnostních složek, Vězeňské služby, Ministerstva obrany a dalších vyhledali a připravili v tomto oddělení ke studiu archiválie

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

z nezpracovaných fondů, které obsahují osobní citlivé údaje a jejichž fyzický stav neumožňuje jejich předložení v badatelně.

Předkládání archiválií z období po roce 1945 do studovny pro badatelské účely předcházela i v roce 2017 nezbytná technická úprava dříve utajovaných písemností. Kromě toho probíhalo průběžně vyznačování odtajnění při přípravě archiválií do badatelny a po jednotlivinách i kartonech řádově ve stovkách kartonů.

Pokračovali jsme stejně jako v uplynulých letech v odborných konzultacích ze zpracovaných i nezpracovaných fondů ve snaze maximálně uspokojovat požadavky odborné i laické badatelské veřejnosti.

Správní činnosti – opisy, výpisy a kopie pro občany, veřejnou správu, soudy, rešerše

V elektronickém systému spisové služby GINIS bylo v roce 2017 zaevidováno celkem 4917 čísel jednacích (o cca 400 méně než v předchozím roce). Datovou schránkou bylo přijato 2355 a odesláno 2142 datových zpráv. Z celkového počtu bylo 4 815 č.j. spisů vyřízeno v režimu správní nahlédací agendy: 1011 spisů se týkalo státního občanství a sčítání lidu (o cca 500 méně než v loňském roce); 354 č.j. spisů se týkalo agendy 3. odboje dle zákona č. 262/2012 Sb. (stoprocentní nárůst oproti roku 2016) a 718 č.j. – majetkových záležitostí (z toho zákon č. 428/2012 Sb. – 28 č.j., což je velký pokles); 167 spisů bylo vyřízeno v rámci agendy badatelské, 15 č.j. bylo odesláno odboru správních činností MV ČR k dohledání osobních údajů (zjištění adresy, data narození, úmrtí), 3 č.j. byla vyřízena v režimu zákona č. 106/1999 Sb. a zbývajících 2511 spisů se týkalo ostatních žádostí veřejnosti nebo šlo o vlastní spisy NA.

Rešerše a reprodukce archiválií byly zpracovány pro 551 domácích a 579 zahraničních žadatelů. Ve srovnání s minulými lety je patrné kolísání poptávky a žádný trend zde nelze pozorovat – v r. 2014 celkem 667, v r. 2015 celkem 1121 a v r. 2016 to bylo celkem 1413 č.j. Samostatnou skupinu dotazů tvoří rostoucí počet žádostí o povolení k publikování reprodukcí dokumentů uložených v jednotlivých fondech všech archivních oddělení. Dokument (y) je vždy nutno nejprve identifikovat a poté zkontrolovat, resp. opravit citaci zdroje (ů).

Správní agendy vyplňují většinu pracovního času ve dvou odděleních Národního archivu - oddělení fondů samosprávy a státní správy z let 1918-1945 (2 200 č.j., nárůst o 200 č.j.) a oddělení fondů státní správy z let 1945-1992 (1 357 č.j. a 800 žádostí v dílčích

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

záležitostech komunikace s žadateli). Kromě toho vyhotovují i rešerše pro badatele, tak jako ostatní oddělení.

Agenda církevních restitucí v roce 2017 výrazně zeslábla, ale nezanikla, ačkoliv lhůty pro podání žádostí podle zákona o majetkovém vyrovnání již uplynuly a agenda měla skončit. Potvrdily se obavy ze setrvalosti této agendy s ohledem na pokračující soudní spory.

Pokles počtu podání v agendě církevních restitucí se ovšem projevil dalším nárůstem agendy ostatních majetkových pozemkových rešerší, která byla v průběhu církevních restitucí úřady utlumena a nyní se vrací k původním počtům podání. Časově náročné byly žádosti veřejné správy i soukromých osob o zjištění majetkových údajů ze zemědělsko-lesnických a hospodářských fondů. Žadatelé se zajímají o problematiku zpravidla komplexně a jsou jim poskytovány často desítky stran ověřených kopií (jedná se zejména o regionální pobočky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, Pozemkového úřadu apod.). Množství žádostí týkajících se pozemkového vlastnictví je směřováno pouze na zjištění bývalých majitelů, resp. dědiců (opět se dotazují zejména regionální pobočky Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, Pozemkového úřadu, dále krajské úřady, katastrální pracoviště apod.). Zatímco před několika lety byly tyto typy žádostí ojedinělé, po pochopení významu historických sčítacích operátů v jednotlivých institucích začal jejich počet výrazně narůstat. S tím souvisí i nárůst agendy do sčítacích operátů uložených v Národním archivu týkající se identifikace a dohledávání konkrétních majitelů staveb a pozemků zapsaných v katastru nemovitostí na neznámého či neidentifikovaného vlastníka z důvodů nedostatečné evidence a administrativní benevolence v letech 1948 – 1989.

Agenda dle zákona č. 262/2011 Sb. vykazala v roce 2017 výrazně vzestupnou tendenci. Rešerše probíhaly zaběhlým systémem ve shodě s dohodnutými požadavky Ministerstva obrany ČR a ve spolupráci s dalšími institucemi. Pracovníci oddělení ze základní informace o osobě (jméno, příjmení, datum narození) prováděli rozsáhlou rešerši v řadě archivních fondů, šlo zejména o fondy justice, ÚV KSČ a další. Po soustředění všech podkladů byly vybrány dokumenty relevantního charakteru, dokazující odboj, případně odpor proti komunismu u konkrétní osoby. Průběžně probíhaly konzultace v této agendě mezi Národním archivem, Ministerstvem obrany, Ústavem pro studium totalitních režimů a Archivem bezpečnostních složek k řešení odborných problémů souvisejících s touto agendou a hodnocením, přípravou a posuzováním archivních zdrojů při jejím řešení. Alena Šimánková je členkou pracovní skupiny při Ústavu pro studium totalitních režimů pro III. odboj.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Stále velkou zátěž znamenaly žádosti ukrajinských občanů, kteří potřebují doložit československé občanství svých předků. Čerpají z údajů uvedených ve sčítacích operátech RČS z roku 1930 pro Zemi podkarpatoruskou. Agenda z 201 ks v roce 2014 stoupla na 620 v roce 2015, 842 žádostí v roce 2016 a v roce 2017 činila 547 žádostí. Na agendu stále nestačila jedna referentka a bylo zapotřebí jí zajistit výpomoc v rámci oddělení, a to na úkor zpřístupňování fondů.

Počet státoobčanských žádostí v minulém roce opětovně mírně poklesl, v naprosté většině se jednalo o žádosti státních úřadů či orgánů samosprávy. Samostatnou skupinu tvoří dotazy na údaje z pražské pobytové evidence a spisů Policejního ředitelství v Praze, velkou většinou rovněž z důvodu zjištění rodinných vazeb.

Dotazy na různé druhy nacistické perzekuce a na odboj v období 1938-1945 (a následně pátrání po osobách) zasílaly instituce již jen zřídka (Mezinárodní pátrací služba v Bad Arolsensu, Český červený kříž, případně Ministerstvo obrany). Tématu se ale začali věnovat jednotlivci zajímající se o své předky nebo vědečtí pracovníci a studenti v souvislosti s psaním obecnějších odborných studií. Počet úředních žádostí týkajících se věznění, případně nuceného pracovního nasazení, majetkové újmy či rasového pronásledování československých občanů v době nacistické okupace činil cca 52 ks žádostí. Bylo vzneseno 53 dotazů (srovnatelné s roky 2015 i 2016) na členství v KSČ.

VÝSTAVY

Významnou činností jsou výstavy archivních dokumentů a práce s nimi související. V roce 2017 věnoval Národní archiv značné úsilí *výstavnímu projektu Ministerstva vnitra k výročí vzniku republiky*, který se uskutečnil počátkem roku 2018 v Císařské konírně Pražského hradu a od února do konce června roku 2018. Příprava dvou výstav zahrnuje výběr dokumentů, tvorbu textů a popisek, přípravu textů pro katalog, tvorbu seznamů exponátů a vlastní smlouvy o výpůjčce, ocenění exponátu pro účely pojištění, kontrolu fyzického stavu archiválií a výstavních prostor. Na přípravě výstav se podílela řada pracovníků archivu.

K oslavám stého výročí vzniku samostatného Československa probíhaly v minulém roce v Národním archivu přípravy dalších dvou akcí.

V září 2017 bylo definitivně rozhodnuto o konání mezinárodní konference a panelové výstavy na téma *Československo a Podkarpatská Rus s názvem Čtvrtstoletí spolu*.

Československo a Podkarpatská Rus. Konference spojená s vernisáží výstavy proběhne 28.-29. března 2018 a je chápána jako doprovodná akce ke stoletému jubileu Československé republiky pod záštitou ministra vnitra. Byli již kontaktováni páteční referující z řad odborníků z České republiky, Slovenska a Ukrajiny, kteří přislíbili účast. Výzkum pro přípravu výstavy navázal na již dříve realizované rešerše. Byl realizován mimo jiné ještě v těchto institucích: Archiv bezpečnostních složek, Archiv hlavního města Prahy, Archiv Poslanecké sněmovny, Archiv Ústavu Tomáše Garrigue Masaryka, Moravský zemský archiv v Brně, Vojenský ústřední archiv – Vojenský historický archiv Praha, Všeodborový archiv. Ze zahraničních archivů je třeba jmenovat Slovenský národní archiv, Vojenský historický archiv Bratislava a Státní archiv Zakarpatské oblasti – Berehovo a Užhorod. Dvanáct plánovaných výstavních panelů s rozvrženými tématy je již téměř připraveno, v současné době zbývá doplnit jen několik málo archivních dokumentů. Dokončují se úvodní texty k tématům a doprovodné komentáře k jednotlivým dokumentům.

Na podzim roku 2017 byla konkretizována spolupráce mezi Národním archivem (Zdeňka Kokošková, David Hubený, Jaroslav Pažout) a Historickým ústavem Akademie věd ČR (Zlatica Zudová-Lešková, Jan Němeček) při přípravě panelové výstavy dokumentů do foyeru Národního archivu s názvem *Pravda vítězí*. Tato výstava si klade za cíl důstojným způsobem připomenout stoleté výročí vzniku Československé republiky a dobu existence společného státu Čechů a Slováků. Vernisáž výstavy je plánována na 24. října 2018. Základem připravované výstavy budou archiválie spravované Národním archivem doplněné o dokumenty uložené v dalších významných archivech a muzeích. Vedle Národního archivu byly v úvahu přicházející archiválie již hledány v těchto institucích: Archiv bezpečnostních složek, Archiv hlavního města Prahy, Archiv Kanceláře prezidenta republiky, Archiv Poslanecké sněmovny, Archiv Ústavu Tomáše Garrigue Masaryka, Moravský zemský archiv v Brně, Vojenský ústřední archiv – Vojenský historický archiv Praha, Všeodborový archiv a Muzeum Tomáše Garrigue Masaryka Rakovník – pobočka Lány. Ze zahraničních archivů je třeba jmenovat Slovenský národní archiv, Vojenský historický archiv Bratislava, Politický archiv Zahraničního úřadu a Státní archiv Zakarpatské oblasti – Berehovo a Užhorod.

Archiválie Národního archivu jsou velmi často požadovány různými institucemi k zapůjčení na výstavy. Proto je do výstavní činnosti zahrnován nejen výběr archiválií, kontrola fyzického stavu archivních dokumentů a výstavních prostor, ale i příprava návrhů smluv o výpůjčce včetně zajištění záznamů o ocenění, protokolů o stavu archiválií apod.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V následující tabulce je shrnuto množství pracovních dnů potřebných pro kontrolu fyzického stavu archiválií a zajištění výstav:

Výstavy archiválií		
Příprava archiválií pro výstavy a zápůjčky	dny	73
Instalace výstav	dny	13
Měření klimatických a světelných parametrů	dny	3

Příprava výstavních exponátů a výstavních panelů a vlastní instalace

Originály dokumentů:

Spolupráce na výstavách a zápůjčky

Originály dokumentů:

Skandal bei Hofe – Die Flucht der Luise von Toscana, Kronprinzessin von Sachsen

Výstavní prostory zámku Pillnitz; 29. dubna – 5. listopadu 2017.

Připraveno Schloss & Park Pillnitz ve spolupráci s Hauptstaatsarchiv Dresden a Národním archivem.

Ideu výstavy navrhla Eva Gregorovičová, která se také autorsky podílela na doprovodné publikaci. Zásluha na realizaci výstavy patří také generálnímu konzulovi ČR v Drážďanech Jiřímu Kudělovi. Z Národního archivu se na přípravě výstavy dále podíleli Libuše Holakovská, Tatiana Rohová, Jan Kahuda a Roman Straka. Na slavnostní vernisáži promluvila ředitelka Eva Drašarová, která rovněž napsala úvodní slovo pro doprovodnou publikaci.

Posouzení fyzického stavu žádaných exponátů, zpracování návrhu Smlouvy o výpůjčce včetně jejích příloh, instalace exponátů, kontrola klimatické situace a posouzení fyzického stavu navrácených exponátů z výstavy.

Exponáty vystavené po dobu 30 dní:

- Křestní list Luisy Toskánské, 8. 9. 1870. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 570, kart. 187.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Oslavná báseň ke svatbě Luisy Toskánské s Fridrichem Augustem Saským, listopad 1891. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 572, kart. 188.
- Telegram toskánského velkovévody Ferdinanda IV. saskému králi Jiřímu, 12. prosince 1902. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Telegram saského krále Jiřího toskánskému velkovévodovi Ferdinandovi IV., 12. prosince 1902. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Telegram saského korunního prince Fridricha Augusta toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 13. prosince 1902. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Dopis saského korunního prince Fridricha Augusta toskánské velkovévodkyni Alici, 14. prosince 1902. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Dopis arcivévodky Leopolda sestře, saské korunní princezně Luise, 17. prosince 1902. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Dopis saské korunní princezny Luisy toskánskému velkovévodovi Ferdinandovi IV., 26. prosince 1902. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Dopis saského korunního prince Fridricha Augusta toskánské velkovévodkyni Alici, 30. prosince 1902. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Dopis Anny Bamberger toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 11. leden 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190
- Dopis saského korunního prince Fridricha Augusta toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 19. ledna 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Dopis císaře Františka Josefa I. toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV. a koncept jeho odpovědi, 16. února 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Dopis Wilhelma Filsnera toskánskému velkovévodovi Ferdinandovi IV. + 3 novinové výstřižky v příloze, 23. února 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Rezignační prohlášení saské korunní princezny Luisy, 24. února 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Opis dopisu advokáta Zehmeho, 11. března 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- 3 dopisy Georga Pittricha saskému korunnímu princí Fridrichu Augustovi, 10. února 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Dopis Luisy otci Ferdinandu IV., 23. dubna 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Dopis císaře Františka Josefa I. toskánskému velkovévodovi Ferdinandovi IV., 9. června 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Dopis Luisy otci Ferdinandovi IV. (+ 2 přílohy), 25. července 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Dopis saského korunního prince Fridricha Augusta toskánské velkovévodkyni Alici, 17. března 1904. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 576, kart. 191
- Dopis saského korunního prince Fridricha Augusta toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 12. července 1904. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 576, kart. 191.
- Dopis saského korunního prince Fridricha Augusta toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 6. října 1904. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 576, kart. 191.
- Dopis advokáta Zehmeho toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 27. prosince 1904. / Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 576, kart. 191.
- Dopis Luisy matce Alici, 27. 12. 1904. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 576, kart. 191.
- Dopis saského korunního prince Fridricha Augusta toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 18. dubna 1905. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 577, kart. 191.
- Dopis F. C. Fuggera, 17. června 1905. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 578, kart. 192.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Dopis Marie Fugger, 17. září 1905. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 578, kart. 192.
- Dopis Marie Fugger, 6. února 1906. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 579, kart. 192.
- Dopis saského krále Fridricha Augusta toskánskému velkovévodovi Ferdinandovi IV., 9. března 1906. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 579, kart. 192.
- Dopis advokáta Bergmanna, 27. června 1906. / Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 579, kart. 192.
- Anonymní dopis, 22. dubna 1907. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 580, kart. 192
- Dopis Luisy otci Ferdinandovi IV., 15. června 1907. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 580, kart. 192.
- Dopis saského krále Fridricha Augusta toskánskému velkovévodovi Ferdinandu IV., 8. prosince 1907. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 580, kart. 192

Exponáty vystavené po dobu 45 dní:

- Potvrzení o prvním svatém přijímání Luisy Toskánské, 6. 1. 1882. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 570, kart. 187
- Program svatebního ceremoniálu při svatbě Luisy Toskánské, listopad 1891. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 572, kart. 188.
- Program ceremoniálu renunziace při svatbě Luisy Toskánské, listopad 1891. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 572, kart. 188.
- Schéma svatebního průvodu při svatbě Luisy Toskánské a saského korunního prince Fridricha Augusta, listopad 1891. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 572, kart. 188.
- Zasedací pořádek při svatebním obědě na svatbě Luisy Toskánské a saského korunního prince Fridricha Augusta, listopad 1891. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 572, kart. 188.
- Jídelní lístek při svatebním obědě Luisy Toskánské a Fridricha Augusta Saského, listopad 1891. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 572, kart. 188.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Blahopřání od Lužických Srbů k narození dítěte Luisy Toskánské a Fridricha Augusta Saského, 1893. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189
- Zpráva o narození dítěte Luisy Toskánské a Fridricha Augusta Saského, 15. ledna 1893. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Zpráva o oslavě narození dítěte Luisy Toskánské a Fridricha Augusta Saského, 15. ledna 1893. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 574, kart. 189.
- Opis rezignačního dopisu korunnní princezny Luisy, leden 1903. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 575, kart. 190.
- Dopis advokáta Bachracha, 21. ledna 1905. Rodinný archiv toskánských Habsburků, část Ferdinand IV., inv. č. 577, kart. 191.

První křik, první pláč

Výstavní prostory Muzea hlavního města Prahy; 26. dubna – 8. října 2017.

Připraveno Muzeem hlavního města Prahy.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu a zpracování návrhu Smlouvy o výpůjčce včetně jejích příloh.

Exponát vystavený po dobu 138 dnů:

- Háč báby Mayerové, 1788. České gubernium – Publicum 1786–1795, i. č. 2237, karton 2404, sign, 123/27, č. j. 28418/195

Erzherzog Ferdinand II. – 450 Jahre Tiloler Landesfürst

Výstavní prostory zámku Ambras, Innsbruck; 15. června – 8. října 2017.

Připraveno zámkem Ambras Innsbruck ve spolupráci s Národní galerií v Praze a Ústavem dějin umění Akademie věd České republiky, Praha.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu a zpracování návrhu Smlouvy o výpůjčce včetně jejích příloh.

Exponát vystavený po dobu 30 dnů:

- Kresba stavu varhan v chrámu sv. Víta. ČDKM IV, P 191, fol. 347, kart. 191.

Fenomén Masaryk

Výstavní prostory Nové budovy Národního muzea, Praha; 14. září 2017 – 18. února 2018.

Připraveno Národním muzeem, Praha.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu a zpracování návrhu Smlouvy o výpůjčce včetně jejích příloh (doba výpůjčky od 21. srpna 2017 do 23. února 2018). Na výstavu zapůjčena bronzová socha Heleny Scholzové-Železné Diogenes darovaná prezidentu republiky T. G. Masarykovi.

Pavel Tigrid. Hlas svobody

Výstavní prostory v Národním památníku na Vítkově; 25. října 2017 – 31. března 2018.

Přípraveno Národním muzeem, Praha ve spolupráci s Národním archivem.

Zora Machková – spoluautor. Posouzení fyzického stavu žádaných exponátů, zpracování návrhu Smlouvy o výpůjčce včetně jejích příloh, instalace exponátů.

Archiválie zapůjčené po dobu 30 dnů:

- Řidičský průkaz Pavla Tigrida z roku 1939. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Mezinárodní řidičský průkaz Pavla Tigrida vydaný v roce 1946. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Novinářský průkaz Pavla Tigrida jako šéfredaktora z roku 1947. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Průkaz Pavla Tigrida jako akreditovaného novináře pro britskou, francouzskou a americkou okupační zónu v Německu z roku 1947. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Karta delegáta kongresu Nouvelles Equipes Internationales v Haagu z roku 1948. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Řidičské oprávnění Pavla Tigrida vydané Rádiem Svobodná Evropa v roce 1949. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Cestovní průkaz Pavla Tigrida jako akreditovaného korespondenta Rádia Svobodná Evropa vydaný Hlavním velitelstvím americké armády v Evropě v roce 1950. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Náhradní cestovní doklad Pavla Tigrida vydaný v Mnichově v roce 1951. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Náhradní cestovní doklad Pavla Tigrida vydaný ve státě New York, USA v roce 1952. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.
- Náhradní cestovní doklad Pavla Tigrida vydaný ve státě New York, USA v roce 1954. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac. (30 dnů.) / Povolení k znovuvstoupení Pavla Tigrida do USA, vydané v roce 1954. Osobní fond Tigrid Pavel, nezprac.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Průkaz Pavla Tigrida pro knihovnu Fondation Nationale des Sciences politiques (Francie) z roku 1975. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Mezinárodní řidičský průkaz Pavla Tigrida, vydaný ve státě Virginia, USA v roce 1985. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Lustrační osvědčení Pavla Tigrida vydané Ministerstvem vnitra ČR v roce 1994. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Průkaz zaznamenávající školení řidiče referenta na jméno Pavel Tigríd z dob jeho působení na ministerstvu kultury vydaný v roce 1995. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Průkaz Pavla Tigrida jako pracovníka Kanceláře prezidenta republiky vydaný v roce 1997. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Průkaz Pavla Tigrida jako člena Syndikátu novinářů ČR vydaný v roce 1998. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Průkaz Pavla Tigrida jako člena Společnosti Franze Kafky Praha, nedatováno. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Jmenovka Pavla Tigrida jako účastníka konference CSCE/CDH v Paříži roku 1989. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Jmenovka Pavla Tigrida jako účastníka Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě konané v Madridu v roce 1980. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac. D
- Dopis oznamující udělení ceny Bayerische Akademie der Schönen Künste Pavlu Tigrídovi za časopis Svědectví, rok 1989. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Dopis Pavla Tigrida jako redaktora časopisu Kulturní zápisník z 3. listopadu 1941. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Dopis Pavla Tigrida jako redaktora časopisu Kulturní zápisník z 5. listopadu 1941. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Časopis Kulturní zápisník vydávaný Pavlem Tigrídem za 2. sv. války v Londýně. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Vánoční tisk Kulturního zápisníku vydávaného Pavlem Tigrídem, Londýn, prosinec 1942. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Časopis Vývoj, jehož šéfredaktorem byl Pavel Tigríd, z roku 1948. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Veřejný projev na téma „Je u nás svoboda?“ konaný v sále Plodinové burzy v Praze, na kterém promluvil dne 26. května 1947. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Fotografie ze stánku československých exilových nakladatelství (Svědectví, Index, Listy) na knižním veletrhu z roku 1977. (Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Fotografie Pavla Tigrída s Václavem Havlem, nedatováno. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Karikatura Pavla Tigrída od Vladimíra Jiráka s věnováním z roku 1996. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Fotografie Pavla Tigrída za řečnickým pultem, nedatováno. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Pavel Tigríd za stolem čte časopis Svědectví, 1981? Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.

Archiválie zapůjčené po dobu 60 dnů:

- Oznámení o úmrtí Pavla Tigrída (ve francouzštině) z roku 2003. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Poděkování rodiny za kondolenci k úmrtí Pavla Tigrída z roku 2003. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.
- Vizitka Pavla Tigrída jako ministra kultury České republiky (v angličtině). Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac.

Archiválie zapůjčené po dobu delší:

- Aktovka na spisy Pavla Tigrída. Osobní fond Tigríd Pavel, nezprac. (25. října 2017 – 31. března 2018.)

Arcivévoda Ferdinand II. Habsburský

Výstavní prostory Valdštejnské jízdárny, Praha; 3. listopadu 2017 – 25. února 2018.

Připraveno Národní galerií v Praze.

Posouzení fyzického stavu žádaných exponátů, zpracování návrhu Smlouvy o výpůjčce včetně jejích příloh, instalace a deinstalace exponátů, kontrola klimatické situace a posouzení fyzického stavu navrácených exponátů z výstavy.

Exponáty:

- Ferdinand I. prohlašuje, že čeští stavové zvolili jeho „z svobodné a dobré vůle“ a jeho

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

manželku Annu uznali jako „pravou dědičku a královnu tohoto království“. 2. září 1545, hrad Pražský.

Orig., pergamenová listina s jednou voskovou majestátní pečetí přivěšenou na kroucené hedvábné šňůře (bílá a červená příze); rozměry pergamenové listiny: šířka 60,9 cm, výška 32,0 cm, plika cca 9 cm; rozměry pečetí: průměr 13,5 cm. NA, Archiv české koruny, inv. č. 2100. Národní kulturní památka.

Doba vystavení: 30 dní (3. 11. 2017 – 4. 12. 2017)

Doba výpůjčky: 30.10. 2017 – 8. 12. 2017

- Florián Griespek z Griespachu a na Kaceřově, krále JMti rada, asi již od r. 1538 obyvatelem ČK (toho roku koupil na Hradčanech dům). 10. května 1557.

Orig., pergamenová listina s jednou voskovou pečetí přivěšenou na pergamenovém proužku v dřevěném pouzdru; rozměry pergamenové listiny: šířka 39,6 cm; výška 24,4 cm, plika 7,9 cm; rozměry pečetí: průměr pečetí z červeného vosku: 3,2 cm; celkový průměr pečetí včetně dřevěného pouzdra: 6, 2 cm. NA, Reverzy k zemi č. 3, inv. č. 19.

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Ludvík z Tobaru (+ 1554?), svob. pán v Enzefeldu, rada a komorník, později hofmistr arciknížete Ferdinanda (původem ze Španělska). 11. března 1553.

Orig., pergamenová listina s jednou voskovou pečetí přivěšenou na pergamenovém proužku v dřevěném pouzdru; rozměry pergamenové listiny: šířka 24,5 cm; výška 13,4 cm, plika 3,1 cm; rozměry pečetí: průměr 4,5 cm. NA, Reverzy k zemi č. 1., inv. č. 12.

Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Ferdinand, arcivévoda rak. všem královským mýtným, celným, písařům (gegenschreibern) hornorakouského arcivévodství: oznamuje jim, že mečíř Wolfgang Harttenhamer, jediný mečíř v Praze, který zásobuje královskou zbrojnicí a dvorskou čeleď, žádal o povolení kupovat železo a brusičský kámen v městech Horního Rakouska a dovážet je bez placení cla. 12. června 1557, Pražský hrad.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Orig., papír s jednou přitištěnou pečetí pod papírovým krytem; rozměry listiny: šířka 44,6 cm; výška 31,0 cm. NA, České gubernium – listiny, inv. č. 2039; 1557, 12. 6. sign. L II 1547.

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Arcivévoda Ferd. nejvyššímu hofmistru ČK Janovi st. z Lobkovic, oznamuje, že k němu vysílá královského rentmistra, aby s ním jednal v naléhavé záležitosti. Žádá, aby Jan st. přikládal rentmistru víru a jednal s ním jako s jeho zástupcem a věc podle své možnosti vyřídil. *23. července 1557(?), Pražský hrad.*

Orig., papír s jednou přitištěnou pečetí pod papírovým krytem uzavírající list; rozměry listiny: šířka 22,4 cm; výška 30,2 cm. NA, České gubernium – listiny, inv. č. 2040: 1557 (?), 23. 7., Pražský hrad, sig. L II 1554/4.

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Kolorovaná perokresba Křivoklátu. Stav před požárem – celkový pohled. *16. září 1643.*
Orig., ruční papír, kolorovaná kresba; rozměry kresby: šířka 39 cm; výška 31,8 cm. NA, ČDKM I, kart. 442, fol. 7, 16. 9. 1643.

Doba vystavení: 30 dní (3. 11. 2017 – 4. 12. 2017)

Doba výpůjčky: 30.10. 2017 – 8. 12. 2017

- Kolorovaná perokresba Křivoklátu. Stav před požárem – nádvoří. *16. září 1643.*
Orig., ruční papír, kolorovaná kresba; rozměry kresby: šířka 39,1 cm; výška 31,5 cm. NA, ČDKM I, kart. 442, fol. 9, 16. 9. 1643.

Doba vystavení: 30 dní (25. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 22. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Hans Tirol – perokresba rytířské zbroje, věnovaná stavitelem Hansem Tyrolem arcivévodovi Ferdinandovi. *1563.*

Orig., ruční papír; rozměr dokumentu: šířka 15,5 cm; výška 21,5 cm. Národní archiv, ČDKM, inv. č. 562, sign. I. E. 1, 12/10.

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Hans Tirol – perokresba rytířské zbroje, věnovaná stavitelem Hansem Tyrolem arcivévodovi Ferdinandovi. *1563.*

Orig., ruční papír; rozměr dokumentu: šířka 15,5 cm; výška 21,5 cm. Národní archiv, ČDKM, inv. č. 562, sign. I. E. 1, 18/18.

Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Hans Tirol – perokresba rytířské zbroje, věnovaná stavitelem Hansem Tyrolem arcivévodovi Ferdinandovi. *1563.*

Orig., ruční papír; rozměr dokumentu: šířka 15,5 cm; výška 21,5 cm. Národní archiv, ČDKM, inv. č. 562, sign. I. E. 1, 22/22.

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Hans Tirol – perokresba rytířské zbroje, věnovaná stavitelem Hansem Tyrolem arcivévodovi Ferdinandovi. *1563.*

Orig., ruční papír; rozměr dokumentu: šířka 15,5 cm; výška 21,5 cm. Národní archiv, ČDKM, inv. č. 562, sign. I. E. 1, 28/28.

Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Kresba kaple sv. Zikmunda.

Orig., ruční papír, kresba. Rozměry kresby: šířka 41,5 cm, výška 26,6 cm. NA, ČDKM IV, Pražský hrad, kart. 191, fol. 62.

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Kresba kaple sv. Zikmunda.

Orig., ruční papír, kresba. Rozměry kresby: šířka 40,9 cm, výška 32,8 cm. NA, ČDKM IV, Pražský hrad, kart. 191, fol. 63.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Kresba kaple sv. Zikmunda.

Orig., ruční papír, kresba. Rozměry kresby: šířka 40,8 cm, výška 31,0 cm. NA, ČDKM IV, Pražský hrad, kart. 191, fol. 64.

Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Návrh výzdoby klenby Vladislavského sálu. *30. června 1548.*

Orig., ruční papír, kresba. Rozměry kresby: šířka 80,3 cm, výška 31,0 cm. NA, ČDKM IV, P, kart. 191, fol. 36.

Doba vystavení: 30 dní (3. 11. 2017 – 4. 12. 2017)

Doba výpůjčky: 30.10. 2017 – 8. 12. 2017

- Návrh stropu staré sněmovny na Pražském hradě.

Orig., ruční papír, kolorovaná kresba. Rozměry kresby: šířka 42,9 cm, výška 53,5 cm. NA, ČDKM IV, kart. 191, fol. 158 (141).

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Řez stropu staré sněmovny.

Orig., ruční papír, kresba. Rozměry kresby: šířka 43,5 cm, výška 29,5 cm. NA, ČDKM IV, kart. 191/1, fol. 160 (142).

Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Plán zahrad pod Belvederem Bonifáce Wohlmuta.

Orig., ruční papír, kresba. Rozměry kresby: šířka 40,5 cm, výška 30,5 cm. NA, ČDKM IV, kart. 191, fol. 254–255.

Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)

Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Účetní kniha příjmů a vydání arcivévody. *1551*.
Orig., knižní vazba ruční papír. Rozměry knižní vazby: šířka 25,0 cm, výška 31,5 cm, tloušťka 3,5 cm. Vystavená dvoustrana knižního bloku: s. 147. NA, KKom, Ms. 1898.
Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)
Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Dobové opisy korespondence Ferdinanda Tyrolského jeho otci – zprávy o tom, co se v Čechách děje, např. záležitosti výběru daní, záležitosti náboženské, náboženské sekty a vězni na Křivoklátě – Augusta apod.
Orig., knižní vazba, ruční papír. Rozměry knižní vazby: šířka 30,5 cm, výška 43,0 cm, tloušťka 8,1 cm. Vystavená dvoustrana knižního bloku: f. 32v a 33r. NA, Registrum, č. 163 (rkp. 2387).
Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)
Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

- Ferdinand, arcikníže rakouský, oznamuje v nepřítomnosti císaře obyvatelům království Českého,... že lhůta pro výměnu cizích lehkých mincí (důsledek zavedení nového mincovního řádu Ferdinandem I.) do sv. Martina nebude prodloužena a nařizuje odbavení všech cizích mincí ze země do tohoto dne. *23. října 1562, Křivoklát. (Česká verze s pečeti)*.
Orig., ruční papír s jednou přitištěnou pečetí pod papírovým krytem, tisk + rukopis.
Rozměry patentu: šířka 43,7 cm, výška 34,0 cm. NA, PT, inv. č. 47, 23. 10. 1562.
Doba vystavení: 60 dní (3. 11. 2017 – 8. 1. 2018)
Doba výpůjčky: 30. 10. 2017 – 12. 1. 2018

- Ferdinand, arcikníže rakouský, oznamuje v nepřítomnosti císaře obyvatelům království Českého,... že lhůta pro výměnu cizích lehkých mincí (důsledek zavedení nového mincovního řádu Ferdinandem I.) do sv. Martina nebude prodloužena a nařizuje odbavení všech cizích mincí ze země do tohoto dne. *23. října 1562, Křivoklát. (Česká verze bez pečeti)*.

Orig., ruční papír, tisk + rukopis. Rozměry patentu: šířka 43,3 cm, výška 34,0 cm. NA, PT, inv. č. 47, 23. 10. 1562.

Doba vystavení: 60 dní (8. 1. 2018 – 25. 2. 2018)

Doba výpůjčky: 4. 1. 2018 – 1. 3. 2018

Zasedání Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou

Posouzení stavu listiny (Papež Řehoř IX. přijímá špitál svatého Františka v Praze..., Viterbo, 14. duben 1237 (1238)).

Exponát vystaven po dobu 1 dne.

Bohu k slávě, městu ku prospěchu

Výstavní prostory Galerie Středočeského kraje, Kutná Hora; 25. března – 31. prosince 2017.

Přípravou Galerii Středočeského kraje, Kutná Hora.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu. (Vzhledem k špatnému fyzickému stavu archiválie bylo vystavovateli navrženo vystavení kvalitní fotoreprodukce.)

V základech státnosti

Výstavní prostory Císařské konírny v areálu Pražského hradu; 8. – 16. ledna 2018.

Přípravováno správou Pražského hradu, Praha.

Posouzení fyzického stavu žádaných exponátů a připomínkování návrhu Smlouvy o výpůjčce včetně jejích příloh.

Exponáty:

- Fridrich II., zvolený císař římský, daruje a potvrzuje Přemyslu Otakarovi I., králi českému, své panství Floss, hrad Schwarzenberg a jiné hrady a statky. Basilej, 1212, září 26. Orig., pergamen, latinsky, 24,5 x 42 - 2,5 cm, přivěšena zlatá bula o průměru 5,6 cm na červených hedvábných nitích. NA, AČK, inv. č. 3.
- Fridrich II., zvolený císař římský, uděluje Jindřichovi, markraběti moravskému, a jeho dědicům místo a hrad Möckern (Mocran et Mocran). Basilej, 1212, září 26. Orig., pergamen, latinsky, 26 x 30,5 - 2 cm, přivěšena zlatá bula o průměru 5,6 cm na červených hedvábných nitích. NA, AČK, inv. č. 4.
- Fridrich II., král římský, potvrzuje volbu Václava I., syna českého krále Přemysla Otakara I., za českého krále. U Ulmu, 1216, červenec 26. Orig., pergamen, latinsky, 25 x 36,7 - 3,5 cm, přivěšena zlatá bula o průměru 6,3 cm na původně červených hedvábných nitích. NA, AČK, inv. č. 5.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Fridrich II., císař římský, potvrzuje Václavovi I. po smrti jeho otce Přemysla Otakara I., krále českého, Království české. Melfi, 1231, červenec. Orig., pergamen, latinsky, 40,5 x 41 - 6,5 cm, přivěšena zlatá bula o průměru 4,3 cm na červeno-žlutých hedvábných nitích. NA, AČK, inv. č. 6.
- Albrecht I. potvrzuje českému a polskému králi Václavovi III. všechny výsady, léna, práva a svobody, které měl jeho otec král Václav II. a jeho předchůdci, čeští králové. Norimberk, 1305 srpen 20. Orig., pergamen, latinsky, 45 x 25 - 5,4 cm, přivěšena vosková majestátní pečeť o průměru 9,7 cm na červeno-zelených hedvábných nitích. NA, AČK inv. č. 55.
- Karel, král římský a český, potvrzuje z moci římské královské hodnosti inserovanou listinu Fridricha II., voleného císaře římského, danou 26. září 1212 v Basileji Přemyslovi I., která potvrzuje jemu a jeho nástupcům hodnost královskou a uděluje mu České království. Praha, 1348 duben 7. Orig., pergamen, latinsky, 49 x 52 - 5,4 cm, přivěšena vosková majestátní pečeť o průměru 10,2 cm na červeno-zelených hedvábných nitích. NA, AČK, inv. č. 295.
- Papež Kliment VI., který vyňal pražský kostel z pravomoci mohučského arcibiskupství a povýšil jej na metropolitní, na žádost Jana, krále českého, dává pražskému arcibiskupovi právo pomazat a korunovat českého krále. Avignon, 1344 květen 5. Orig., pergamen, latinsky, 58 x 39 - 7,5 cm, přivěšena olověná bula o průměru 3,7 cm na červeno-žlutých hedvábných nitích. NA, AČK, inv. č. 266.

Labyrintem dějin českých zemí (připravovaná výstava)

Posouzení stavu předložených archiválií, příprava vyžádaných faksimilí.

Kopie dokumentů:

Zahraniční:

Císař Karel IV. 1316-2016

Praha-Norimberk. Pořadatel Germánské národní muzeum v Norimberku, 20. října 2016 - 5. března 2017. Pro účely výstavy byla vytvořena kopie listiny AČK 474 (autor: David Frank), financovaná pořadatelem.

Domácí:

Koruna na dlani: Věčná mince království

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Výstavní prostory Rožmberského paláce, Praha; 15. května 2016 – 7. ledna 2017.

Připravila Správa Pražského hradu.

Posouzení fyzického stavu žádaného exponátu. (Vzhledem k špatnému fyzickému stavu archiválie bylo vystavovateli navrženo vystavení kvalitní fotoreprodukce.)

Poslední majestát. Smrt a nesmrtelnost Karla IV.

České muzeum hudby. Pořadatel Národní muzeum, 30. listopadu 2016 - 26. března 2017. Na výstavu byla se souhlasem Českého velkopřevorství maltézského řádu zapůjčena kopie pečeti konventu johanitů.

Praha Karla IV.

Stálá expozice v prostorách Domu U zlatého prstenu. Pořadatel Muzeum hl. m. Prahy, zahájení 13. prosince 2016. Na výstavě jsou vystaveny kopie dvou pečeti Nového Města pražského z fondů Národního archivu.

Toskánští Habsburkové a ostrovské panství 1808–1918

Ostrov nad Ohří – stará radnice, spoluorganizátor: Město Ostrov nad Ohří, Národní archiv, Národní muzeum v Praze, Národní památkový ústav v Praze, 21. května 2016 – 2. dubna 2017. Koncepti výstavy a výběr dokumentů pro jednotlivé panely vytvořila E. Gregorovičová, která je rovněž spoluautorkou doprovodné stejnojmenné publikace. Ve spolupráci s Janem Kahudou a Evou Tamchynovou.

Po stopách českých prvorepublikových zahradních architektů.

Spoluorganizátor: Národní zemědělské muzeum s.p.o., Mendelova univerzita v Brně, Zahradnická fakulta v Lednici. Vernisáž 3. 6. 2017, místo a trvání Bechyně 4.6. 2017-8. 10. 2017. Autoři: Šárka Steinová, Stanislava Ottomanská, Roman Zámečník. (výstup projektu z NAKI).

Stopy českých zahradních architektů na Slovensku.

Spoluorganizátor: Národní zemědělské muzeum s.p.o., Lesnické a drevárské muzeum ve Zvolenu. Vernisáž 6. 7. 2017, místo a trvání Zvolen 7. 7. 2017-31.8.2017. Autoři: Šárka Steinová, Stanislava Ottomanská. (výstup z projektu NAKI).

Stopy českých zahradních architektů na Slovensku.

Spolupořadatelé: Národní zemědělské muzeum s.p.o, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre. Vernisáž 20. 9. 2017, místo a trvání Zvolen 20. 9. 2017-6.10.2017. Autoři: Šárka Steinová, Stanislava Ottomanská. (výstup z projektu NAKI).

Toskánsko v Brandýse nad Labem. Z pokladů zámeckého archivu. Obrázky a dokumenty z Rodinného archivu toskánských Habsburků Národního archivu.

Panelová výstava ke 170. výročí narození arcivévody Ludvíka Salvátora, konaná u příležitosti „Mezinárodní konference Ludvík Salvátor Toskánský (1847 – 1915). Život a dílo vědce a cestovatele, zámek v Brandýse nad Labem, 13. 10. – 31. 12. 2017. Eva Gregorovičová ve spolupráci s Janem Kahudou a Evou Tamchynovou a MÚ v Brandýse nad Labem-Staré Boleslavi, který zapůjčil výstavní prostory v tzv. Rudolfské chodbě na zámku v Brandýse nad Labem.

Svědkové vzepětí a tragédie. Plakáty ze španělské občanské války ve sbírkách Národního archivu.

Vestibul Národního archivu, Praha; 7. dubna – 7. června 2017.

Připraveno Ústavem pro soudobé dějiny Akademie věd České republiky, v.v.i a Národním archivem, Praha. Autoři: Zora Machková, Roman Štér, Zdenko Maršálek.

Zkušenost exilu. Osudy exulantů z území bývalého ruského impéria v meziválečném Československu.

16. 6. 2017 – 29. 10. 2017. Památník národního písemnictví, Letohrádek Hvězda, Obora Hvězda, Praha 6.

Rok 1989 ve sbírce fotografií Svazu českých fotografů

Vestibul Národního archivu, Praha; 9. června – 20. října 2017.

Připraveno Svazem českých fotografů a Národním archivem, Praha.

Obchodování v srdci Evropy: československo–německé hospodářské vztahy (1918–1992)

Vestibul Národního archivu, Praha; 27. října – 4. prosince 2017.

Připraveno Národním archivem, Praha. Na vytváření textů a výběru dokumentů se podíleli členové autorského kolektivu – Pavel Dufek, František Frňka a David Hubený. Konečné znění textů výstavních panelů bylo konzultováno s prof. Eduardem Kubů a prof. Drahomírem Jančíkem. Grafická podoba panelů byla vytvořena Evou Tamchynovou. Pro německou verzi překlady do němčiny Therese Langerová, následnou jazyková a odborná redakce Tobias Herrmann a jazykové korektury Karsten Kühnel z německého Spolkového archivu.

Já jsem... Zdeněk Nejedlý.

Výstava v Městské galerii Litomyšl, která bude zahájena v r. 2018, Jiří Křest'an je odborným garantem.

Chystaná výstava k 17. listopadu 1939-1989.

Autoři: Akademie věd ČR a ÚSTR. Zapůjčeno 9 fotografií z fondu SPB, vypracování rešerše z fondů Marie Kaplanová a Zdeněk Jičínský. (Maria Chaloupková, Lenka Kločková).

Dvě výstavy Akademie věd ČR a Národního archivu ke vzniku republiky a vývoji v letech 1918–2018.

SPOLUPRÁCE S MÉDII

V roce 2017, stejně jako v předchozích letech, spolupracoval Národní archiv ve velké míře s médii. Česká televize natáčela pořad pro ČT 1 o Marii Terezii. Dne 22. února 2017 se uskutečnilo tradiční, již 9. setkání přátel Národního archivu. Tato platforma se osvědčila jako vhodná příležitost k utužení přátelských kontaktů s dárci archiválií a dalšími příznivci a spolupracovníky archivu. Na programu bylo tentokrát uvedení filmu rakouského režiséra, studenta filmové fakulty v Kolíně nad Rýnem, Leo Decristofora „Lud'ku, vyprávějte stále!“ Ve filmu zpovídá Olga Anna Markowitz, jež je známá jako klavíristka, koncertní pěvkyně, hudební pedagožka, spisovatelka a básnířka, Lud'ka Eliáše, vynikajícího divadelního a filmového herce, režiséra a scénáristu. Jde nejen o jeho zážitky z let věznění v koncentračních táborech Osvětim a Sachsenhausen či z pochodu smrti, ale i o jeho pohled na svět. Setkání se zúčastnili všichni tři protagonisté filmu. Setkání přátel mělo tentokrát připomenout i 20 let trvání 6. oddělení NA (oddělení bylo ustaveno v r. 1996, personálně bylo naplněno a začalo

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

fungovat v celé šíři aktivit k 1. 1. 1997). V závěru setkání potom za velkého zájmu publika zahájil emeritní vedoucí katedry PVHAS, prof. Ivan Hlaváček odpočítávání - všichni zájemci mohou od této chvíle sledovat na webu NA, kolik času zbývá do rozpečetění obálky, obsahující poslední slova T. G. Masaryka, jak je zaznamenal jeho syn Jan.

Pokračovala komunikace s režisérem Davidem Vondráčkem o požadavku České televize na provedení analýzy DNA Jana Masaryka z archiválií uložených v Národním archivu, z právních a etických důvodů bylo nakonec Českou televizí od požadavku ustoupeno. Vyhledávali jsme také dokumenty pro natáčení pořadu režisérky Olgy Sommerové o Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných.

Ředitelka a řídicí tým projektu EU CO:OP poskytli interview pro časopis Insights 1/2017.

V roce 2017 jsme jako každoročně poskytovali odpovědi na žádosti médií ve věcech členství v KSČ některých politiků, přičemž zájem stoupl zejména před volbami a bezprostředně po nich.

EXKURZNÍ ČINNOST

V oddělení nejstarších fondů se v roce 2017 uskutečnilo 34 exkurzí, jichž se zúčastnilo celkem 487 návštěvníků, z nichž lze zmínit kromě vysokoškolských a středoškolských studentů především zahraniční hosty, mezi něž patřili pan velvyslanec Alžírsko v ČR a generální ředitel alžírských archivů s doprovodem, 32 osob z Archivschule Marburg. Dále vzpomeneme návštěvu děkanů přírodovědných fakult českých univerzit či pedagogů Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy. Zvláště zmíníme tři edukativně pojaté exkurze v rámci plnění projektu CO:OP, tzv. Adventures in Archives, jejichž výsledkem byly krátké studentské filmy. Dne 26. ledna 2017 byl vytvořen a 2. května 2017 prezentován film studentů Grafické školy v Helichově ulici na téma ochrana archiválií, nazvaný Bukyana Jones. Ve dnech 21. - 23. srpna 2017 vznikl film "Jak se chovat v badatelně", který vytvořily účastníci Letního příměstského tábora pořádaného Domem dětí a mládeže Praha 2. Ve dnech 16. a 18. prosince 2017 vznikly filmy na téma skartace a význam Národního archivu jako správce kulturních památek, které vytvořily skautky ze Skautského oddílu Junák Slaný.

Na Chodovci se uskutečnilo celkem 22 exkurzí s celkovým počtem 283 účastníků. Kromě organizovaných exkurzí jsme umožnili celou řadu návštěv Národního archivu pro zahraniční delegáty různých akcí pořádaných zejména odborem archivní správy a spisové

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

služby Ministerstva vnitra ČR i pro zaměstnance některých odborů MV ČR a dalších institucí. Tyto návštěvy v sobě zahrnovaly nejen exkurzi/návštěvu na pracovištích NA, ale také odborné debaty vždy na předem dané téma – digitalizace, archivace fotografií, zvukových záznamů a filmů; Národní digitální archiv atd.

Soupis akcí a využívání přednáškového sálu a kinosálu NA v roce 2017:

Datum	Zájemce	Počet osob
20.1.	Univerzita Hradec Králové	
9.2.	Klub přátel Rakouska - JUDr. Eva Roztočilová	20
15.2.	Gymnázium Omská, Omská 1300, Praha 10 - Vršovice	20
1.3.	Studenti FF UK	20
8.3.	Státní tajemník slovenského ministerstva práce	2
8.3.	Střední škola elektrotechniky a strojírenství	2
23.3.	Fakulta humanitních studií UK, obor Orální historie – Soudobé dějiny	6
10.4.	Syndikát novinářů	11
13.4.	Státní archiv Černé Hory	3
18.4.	Univerzita Hradec Králové	25
19.4.	Ministerstvo spravedlnosti	10
20.4.	Univerzita Pardubice	20
21.4.	Univerzita Palackého v Olomouci – studenti archivnictví	10
24.4.	Slovenský národní archiv	3
4.5.	FF Technické univerzity v Liberci	20
15.6.	SOkA Brno-venkov se sídlem v Rajhradě	5
29.8.	Archivschule Marburg	32
5.10.	Národní muzeum Albánie – generální ředitel	1
22.11.	Gymnázium a SOŠPg. Jeronýmova, Liberec	0
29.11.	Gymnázium Omská, Omská 1300, Praha 10 - Vršovice	20
29.11.	Studenti FF UK	13
4.12.	Ústav světových dějin FFUK	20
11.12.	FFUK – studenti archivnictví	20
		283

KNIHOVNA

V uplynulém roce knihovna fungovala v základních činnostech a službách na takové úrovni, aby opět dostála rozsahu služeb uživatelům, daném a vyplývajícím z jejího postavení základní knihovny se specializovaným fondem dle §13 zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb a splnit nebo

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

pokračovat v řadě úkolů specifického, dlouhodobého a mimořádného charakteru. V konkrétní podobě toto představuje širokou škálu úkolů a činností v oblasti péče o historické knihovní fondy a sbírky, které jí byly v procesu minulých let svěřeny do péče; úkolů v oblasti tvorby a zpřístupňování oborově zaměřeného knihovního fondu archivní knihovny; tvorby a zpřístupňování informačního oborového fondu, ať již v podobě oborových dokumentačních databází, nebo v podobě sestavování a vydávání oborových bibliografií; úkolů a činností v oblasti využívání těchto fondů formou poskytování nejrůznějších služeb výpůjčních, referenčních a řady specifických služeb knihovny) – při využití nových technologií – širokému okruhu uživatelů knihovny, ať již jde o pracovníky a badatele Národního archivu a ostatních archivů ČR, o uživatele z okruhu vysokých a středních škol, nebo o další odborné a zájmově odborně zaměřené uživatele z řad široké veřejnosti. Činnosti na detašovaném pracovišti v objektu Milady Horákové 133 byly nadále pokryty jednou pracovnící z knihovny na Chodovci v rozsahu poloviny pracovního úvazku. Služby postihuje statisticky následující tabulka:

Statistika čtenářů a výpůjček			Celkem
Počet čtenářů	aktivní čtenáři		346
Počet výpůjček včetně prolongací	zaměstnanci	13977	14684
	odborná veřejnost	52	
	veřejnost	655	
Meziknihovní výpůjční služby	MVS – uživatelům knihovny	9	25
	MMVS – uživatelům knihovny	2	
	MVS – vyžádané	12	
	elektronické MVS (skeny) – vyžádané	2	

Automatizace

Druhým rokem provozu automatizovaného knihovního systému (AKS) Verbis, byl výrazně využíván modul Katalogizace, kde proběhly také první revize s využitím čárových kódů knihovních jednotek.

Online katalog Portaro na adrese <http://knihovna.nacr.cz/> byl v závěru roku rozšířen o službu citace.com. Další úpravy citací plánujeme po ukončení testovacího provozu. Zaměstnanci a veřejnost mají rovnocenný přístup ke zpracovaným záznamům knihovních jednotek a možnost jejich vzdáleného objednání.

Knihovna pokračuje ve spolupráci se Souborným katalogem ČR (dále jen SK ČR) a pravidelně zasílá záznamy monografií podle starých katalogizačních pravidel AACR2

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

(12 768) i záznamy monografií podle nových pravidel RDA (2 009). Celkem bylo do SK ČR zasláno 14 777 záznamů (k 27. 12. 2017). V porovnání s rokem 2016 to znamená navýšení počtu záznamů v SK ČR o 9 617.

Národní autority

Knihovna NA se zapojila do kooperativního vytváření jmenných národních autorit. Pracovníci knihovny absolvovali školení PhDr. Zdeňka Bartla – odborného garanta projektu tvorby národních autorit. Knihovní systém Verbis byl rozšířen o modul pro dodávání národních autorit. Rutinní předávání záznamů je plánováno na rok 2018.

Digitalizace

Knihovna zpřístupňuje na adrese <http://kramerius.nacr.cz/> výsledky projektu digitalizace dokumentů ohrožených degradací kyselého papíru v podprogramu VISK 7 (Kramerius). Pro rok 2018 byl do grantového programu připraven nový titul Prager Zeitung.

Přírůstky fondu

V roce 2017 hospodařila knihovna s rozpočtem na nákup knih a časopisů v celkové částce 500 000,- Kč. Z toho 250 000,- Kč bylo určeno na nákup odborné literatury financované z prostředků institucionální podpory vědy. Další knihovní jednotky byly zakoupeny z grantů (32 000,- Kč). Kromě nákupu knih a zajištění kontinuací periodických publikací se knihovna podílela na rozšíření archivního fondu „Sbírka map a plánů Národního archivu“.

Formou nákupu bylo získáno 591 knihovních jednotek. Svázaná periodika byla zapsána v počtu 93 nových jednotek a 28 svazků novin. Nejvíce publikací 5 520 bylo získáno zdarma (dar, výměna, povinný výtisk badatelů, přejímky a z produkce Národního archivu). Nejrozsáhlejší přejímka (130 bm) publikací z období 1890–2009 z části fondu Knihovny Ministerstva zemědělství byla předána z Knihovny Antonína Švehly. Po předání audiovizuálních nosičů do 8. oddělení NA bude do fondu zařazeno 4 872 svazků.

Na základě provedených revizí byl schválen odpis 53 knihovních jednotek. Celkem přibylo do fondů knihovny 6 239 knihovních jednotek. Knihovna odebírala 353 titulů (395 exemplářů) časopisů.

Zpracování knihovních fondů

Kromě zpracování ročních přírůstků se knihovna také věnovala zpětnému zpracování starších fondů. Největším samostatným takto retrokatalogizovaným celkem byla společensko-politická literatura v počtu 5 382 knihovních jednotek (evidovaná na signatuře S1 – S4500).

Rozšiřování u čtenářů oblíbeného volného výběru proběhlo v rozsahu 1 322 knihovních jednotek z nově získaných publikací i zpětně zařazením publikací z depozitáře do studovny.

Ochrana fondu

Do odborné restaurátorské péče 10. oddělení bylo předáno 16 starých tisků z fondů knihovny NA a 20 titulů (50 čísel) novin z 19. století. Z dřívějších zakázek bylo převzato zpět do knihovny 12 svazků restaurovaných starých tisků včetně restaurátorských zpráv.

Počet průběžně předávaných drobných publikací, kterým jsou vyráběny ochranné obálky z nekyselé lepenky, jsme se pokusili snížit zakázkou na atypické chlopňové obaly. Řešení se osvědčilo. Také bylo zahájeno zabezpečování poškozených svazků či svazků náchylných k poškození za pomoci různých formátů nekyselých desek s tkanicí. V první fázi byly takto systematicky zajištěny zejména staré tisky napříč knihovními fondy a vlastní historické fondy.

V rámci ochrany a péče o knihovní fondy byly realizovány veřejné zakázky na vazbu časopisů a novin v rozsahu 378 svazků a opravu vazeb 53 svazků.

Bibliografická činnost a hlášení výsledků RIV

V roce sběru 2017 bylo celkem nahlášeno do Rejstříku informací o výsledcích (RIV) 23 výsledků vědy a výzkumu, z toho bylo nahlášeno pro poskytovatele:

Ministerstvo vnitra - 20 výsledků

Grantová agentura ČR - 2 výsledky

Ministerstvo kultury - 1 výsledek

Zároveň byly provedeny opravy 2 výsledků a byla podána žádost o vyřazení 1 výsledku z roku 2015. Za Národní archiv byla jako excelentní výsledek nahlášena třísvazková publikace A. Pazderové: Epistulae et acta nuntiorum apostolicorum apud imperatorem 1592-1628. Tomus I., Epistulae et acta Caesaris Speciani 1592-1598.

Publikační činnost pracovníků, kterou zpracovává knihovna v rámci bibliografických činností, je uvedena v samostatné příloze v závěru této zprávy.

Bibliografie českého archivnictví

Knihovna Národního archivu druhým rokem spolupracuje s Historickým ústavem AV ČR na vytváření mezinárodního projektu Souborného katalogu Bibliografie české a slovenské historiografie (<http://portaro.eu/hucentral/>). Katalog vznikl jako výstup projektu velkých infrastruktur pro VaVaI „Bibliografie dějin Českých zemí“. Knihovna Národního archivu pomocí externistů zpracovává Bibliografii českého archivnictví, která zaznamenává českou vědeckou a odbornou knižní produkci v oblasti archivnictví a příbuzných oborů.

VĚDECKÝ VÝZKUM

Národní archiv, v souladu s předmětem činnosti stanoveným zákonem o archivnictví, dlouhodobou koncepcí rozvoje výzkumu a v neposlední řadě i historickou tradicí starou sto padesát let, pokračoval i v roce 2017 ve svých výzkumných aktivitách.

Archiv provádí vědeckou a výzkumnou činnost v oblasti archivnictví, pomocných věd historických a v příbuzných vědních oborech; plní úkoly ústředního vědecko-výzkumného pracoviště na úseku preventivní péče o archiválie, konzervace a restaurování archiválií, uchovávání a zpřístupňování nových forem nosičů informací, včetně dokumentů v digitální podobě; v této oblasti vykonává funkci odborného, metodického a školícího centra. Základním posláním archivů bylo a je uchovat a zpřístupnit informace pro současné a budoucí potřeby společnosti. Vědecké, výzkumné a inovační aktivity tedy oscilují kolem tohoto fundamentu a spolu s vývojem společnosti se proměňují reagující na informační poptávku a na vnější rámec existence a fungování archivů, přesněji na potenciální rizika, znemožňující plnit základní poslání. Národní archiv se stal i na tomto poli uznávanou výzkumnou kapacitou, potvrzenou výsledky a poměrně úspěšným získáváním dotací z nejrůznějších zdrojů na vědu a výzkum. Základní směr výzkumu je definován v dlouhodobé koncepci Národního archivu, nicméně tato koncepce podléhá operativní každoroční vnitřní evaluaci formou aktualizace pracovního plánu na příslušný rok a reaguje tak na aktuální stav oboru, rozvoj spolupráce s partnerskými institucemi v ČR i v zahraničí a v neposlední řadě rovněž na aktuální potřeby státní politiky a administrativy a její informační poptávku.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V letech 2015 – 2016 Ministerstvo vnitra posuzovalo plnění Koncepce rozvoje výzkumné organizace vyhotovené v roce 2011 a každý rok inovované. Byl sestaven i profil výzkumných kapacit Národního archivu. Výsledky a doporučení panelu, který reprezentoval akademickou obec a uživatele výsledků výzkumné činnosti, se vzácně shodovaly s obdobnými výstupy dobrovolně podstoupené mezinárodní evaluace podniknuté konsorciem institucí vybraných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v rámci evropského projektu v roce 2015. Směřování výzkumných aktivit odpovídá kontextu a vývoji mise organizace a je vynikající v národním srovnání. Velmi dobrá byla efektivita a využití přidělené institucionální podpory. Tematický rozsah výsledků a tematický rozsah projektových návrhů odpovídal potřebám uživatelské sféry též na velmi dobré úrovni. Výsledkový mix odpovídal účelu výzkumné činnosti organizace s hodnocením velmi dobré. Pouze jako dobrá byla ohodnocena strategie prezentace výsledků dle účelu činnosti, konkurenceschopnost vybraných výsledků a publikační činnosti. K stému výročí vzniku republiky pravděpodobně stoupne šíření výsledků náročné přípravy čtyř klíčových výstavních podniků z roku 2017, z nichž dva se odehrají na prestižním místě – na Pražském hradě. Výsledky publikační činnosti snesou národní srovnání, ale jsou určeny pro úzký okruh uživatelů. Minimální zastoupení zahraničních publikací je vnímáno jako deficit. Vysloveně slabou stránkou je publikační činnost pod vlastní redakcí nebo využívání dlouhodobě neefektivních publikačních kanálů (snažíme se omezovat). Doporučeno bylo zřízení vědecké rady (připraven statut a jednací řád, nominování uchazeči o členství), posílení výzkumu v oblasti péče o archiválie (probíhá a naráží na snížení výzkumné kapacity generační obměnou) a omezení aktivit vykazujících charakter osobního zájmu individuálních výzkumníků (jde jen do určité míry z důvodu motivace a zachování stability pracovních sil), internacionalizace výzkumné činnosti (v roce došlo ve velké míře – viz níže), věnovat pozornost zvyšování kvalifikace (probíhá úspěšně) a prezentaci a vstupům do veřejného prostoru (zůstávají velké rezervy, problematikou se nemá kdo zabývat).

S tímto v podstatě skvělým oceněním a uvědoměním si rozvojového potenciálu, ale i základních povinností a vlastního postavení mohl Národní archiv připravit v roce 2016 Rozvojový program výzkumné organizace pro období 2017 – 2023. Potvrzením správnosti našeho usilování bylo přiznání institucionální podpory vědy pro rok 2012, na základě výsledků vědecké činnosti, ve výši 5 501 tis. Kč, další podpora na rok 2013 činila 5 456 tis.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Kč, 6 100 tis. Kč na rok 2014, 5 508 tis. Kč pro rok 2015, 5 745tis. Kč na rok 2016 a tatáž částka na rok 2017.

Nová pravidla hodnocení výzkumných organizací by nám měla ještě více vyhovovat než dosavadní bibliometrický systém. Na seznamu vědeckých institucí jsme figurovali v podstatě v postavení vědecké infrastruktury, ale náš potenciál je mnohem širší. Po novelizaci zákona o výzkumných organizacích jsme se opět na seznam dostali. Realizace vědeckého výzkumu a inovací odpovídá širšímu záběru činností, které archiv ze zákona vykonává. Proto se zde realizuje jak základní, tak aplikovaný výzkum a silně jsou zde zastoupeny inovace technologické i pro výkon státní správy. Kromě základního výzkumu jsou vědecké výsledky okamžitě použitelné v každodenní praxi, neboť projekty jsou formulovány právě s ohledem na potřeby archivu a jeho uživatelů v nejširším slova smyslu.

Základní výzkum realizuje Národní archiv v souladu se svým oborovým zákonem v oblasti historiografie, sociologie, statistiky, dějin správy a pomocných věd historických. Zásadní obrat zde neočekáváme. Odborné statě publikujeme v renomovaných domácích impaktovaných či neimpaktovaných recenzovaných periodikách, především ve *Sborníku archivních prací* a v *Archivním časopise*, které vydává Ministerstvo vnitra; ve sborníku Národního archivu *Paginae historiae*, v *Českém časopise historickém* a v řadě dalších časopisů. Institucionální podpora vědy umožňuje pružněji zveřejňovat výsledky průběžného zkoumání, a to i monografickou cestou za pomoci externích služeb vydavatelství a tiskáren. Naše kapacitní možnosti jsme rozšířili obměnou dosluhujícího vlastního zařízení pro tisk odborných titulů tak, jak je to obvyklé u ostatních domácích výzkumných ústavů našeho oboru. Dosud nesměle se rýsuující publikační řady se díky tomu zřetelněji vyprofilovaly. Směřování nyní cílí i na jejich grafické sjednocení. Dosud se nepodařilo navázat spolupráci při publikování s renomovaným Nakladatelstvím Lidových novin, která postaví propagaci a odbyt na profesionální úroveň. Přídavné zdroje též umožní udržet mobilitu odborných pracovníků, jejich výzkum doma i v zahraničí a předávání a výměnu poznatků na příslušných fórech.

Vědecký výzkum je pouze jedním z úkolů archivu a je závislý na objemu ostatních povinností, především povinností úředního charakteru. Přesto je nesporné, že práce všech odborných zaměstnanců (archivářů, konzervátorů a restaurátorů, informatiků a knihovníků) je prací tvůrčí a vědeckou ve smyslu definice vědy jako systematického způsobu racionálního a empirického poznávání. Každý z odborných pracovníků může věnovat práci na vědeckých

úkolech cca 20% své pracovní doby. Za produkty vědecké činnosti je však možné považovat i takové výsledky, které nejsou kvantifikovány výstupy v databázi RIV. Práce archivářů, knihovníků, restaurátorů i inženýrů je v zásadě kontinuální tvůrčí činností, při které jednotliví pracovníci používají a dále rozvíjejí metodologii z řady vědních oborů (archivnictví, pomocné vědy historické, dějiny správy, chemické vědy, informatika). U odborných archivářů jde především o aplikaci vědeckých poznatků při zpracování archivních fondů a sbírek, při evidenci původců a sledování jejich chování, při stanovení metodických postupů při dohledu na spisovou službu a výběr archiválií, ale i při vyřizování úřední agendy, kde je nutné obsáhnout i její historické souvislosti.

Vědecká práce v Národním archivu tak probíhá ve dvou rovinách: 1. při tvorbě vlastních vědeckých výstupů dle dlouhodobé koncepce vědeckého rozvoje pracoviště a jeho vnitřních jednotek a 2. aplikovaně při ostatních činnostech Národním archivem vykonávaných.

V těchto mantinelech je naplňována i mise organizace stanovená legislativním rámcem a vnitřními koncepčními dokumenty. Její konkrétní realizace je samozřejmě dána řadou konkrétních a částečně proměnlivých faktorů, z nichž nejvýznamnější jsou personální zabezpečení pracoviště, jeho rozpočtová stabilita a soubor a struktura aktuálních úkolů a potřeb, které jsou na pracoviště kladeny. Dle vykazovaných výsledků, jejich ohlasu v domácí i zahraniční vědecké komunitě i dle jejich implementace ve společnosti lze však konstatovat, že Národní archiv vykazoval v posledních pěti letech ve vědecké oblasti konjunkturu a stabilitu. Podařilo se realizovat řadu projektů a výstupů (jak v oborové specializaci, tak v oblasti metodologické), které pozitivně a trvale poznamenávají nejen vývoj oboru, ale snad i vývoj společnosti.

Na *pomezí základního a aplikovaného výzkumu* se pohybují archiváři při zpracování archivních fondů, jež je korunováno výsledkem v podobě archivních pomůcek s fundovaným úvodem, vlastním inventářem či katalogem a náročnými rejstříky. I do této oblasti zasáhla masívně standardizace. Ostatně právě i této problematice se v minulosti věnoval Miroslav Kunt v projektu financovaném bezpečnostním výzkumem a v jedné oblasti dokončil výzkum pro Ministerstvo kultury dále ve spolupráci s dalšími paměťovými institucemi. Veškeré výsledky se přetavily v celostátní, dlouho postrádanou metodiku a ústily i do legislativní úpravy. Čerstvé výsledky týkající se informačního propojení prostřednictvím tzv. autorit se využívají i pro další výzkum organizovaný odborem archivní správy a spisové služby

Ministerstva vnitra za pomoci Technologické agentury České republiky. Vše umožní komfortní národní i mezinárodní sdílení informací badateli i nejširší veřejností, eliminaci vysoké míry prezenčního studia a tím i rizika s ním spojená.

Aplikovaný výzkum se realizuje především na úseku informatiky, zpřístupňování a péče o fyzický stav archiválií. Jedná se o celý komplex vzájemně propojených otázek, které se rozprostírají též do oblasti *bezpečnostního výzkumu v gesci Ministerstva vnitra* a souvisí se základními existenciálními otázkami archiválií, s jejich zabezpečením před zničením, pozměněním i degradací vlivem stárnutí či lidskými faktory. Výzkum realizovaný v Národním archivu se dotýká kontextu zajišťování bezpečnosti a bezpečnostního systému v následujících třech okruzích:

- a. zajištění fyzické ochrany svěřených archiválií, tj. svěřené součásti národního kulturního dědictví. Tento výzkumný segment je zaměřen na formulaci bezpečnostních rizik pro fyzický stav archiválie a metod pro jejich maximální eliminaci, dále na stanovení metod konzervace a restaurování různých typů archiválií. Tento směr má výrazný charakter aplikovaného výzkumu, zároveň jsou jeho výsledky obecně platná metodická a metodologická doporučení aplikovaná v celé síti archivů ČR a v řadě případů i mimo oblast archivnictví.
- b. výzkum technologických postupů zpřístupnění jedinečných a pro stát důležitých archiválií. Cílem tohoto směru je především výzkum a vývoj různých metod zajištění autentických reprodukcí archiválií, které mohou být využity jak pro badatelskou veřejnost, tak pro úřední potřebu. Tento směr výzkumu, rovněž s výrazným charakterem výzkumu aplikovaného, je zaměřen především do oblastí moderních technologií (bezpečnostní snímkování, digitalizace), a to jak do oblastí samotných technologií, tak především jejich aplikace do archivní praxe (popis, identifikace a autenticita digitalizátů, tvorba metadat a další). Rovněž výsledkem tohoto směru výzkumu jsou především certifikované metodiky aplikované v celé síti archivů v ČR.
- c. péče o informační hodnotu archiválií, zpracování informace, její efektivní a operativní zpřístupnění a využití pro účely státní správy. Cílem tohoto směru výzkumu je sledování procesu ochrany a zpřístupnění informace v příslušném právním rámci a především její efektivní využití pro potřeby státní administrativy. Cílem tohoto výzkumu je zajištění operativnosti a efektivity vyřizování úředních agend, na nichž se Národní archiv podílí. Výsledky tohoto typu výzkumu jsou primárně zaměřeny na veřejnou správu a její potřeby.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Výzkum tak prorůstá na jedné straně směrem k elektronickým archiváliím, elektronickým spisovým službám, elektronickému úřadování a směřuje k tvorbě národní legislativy a standardizaci. Druhým směrem pak pokračuje k poskytování komfortních služeb uživatelům, váže se na konkrétní cíl strategie *zefektivnění fungování veřejné správy a veřejných služeb* přiblížením veřejné služby občanovi v oblasti archivnictví a zajištění její maximální dostupnosti a kvality s důrazem na bezpečný a jednoduchý přístup prostřednictvím sítě internetu. Zde je snad lépe mluvit o *inovativním potenciálu s prvky aplikovaného výzkumu*.

Jakýkoliv výzkum se neobejde bez stabilizované infrastruktury. Národní archiv ji rozvíjí nejen pro své vlastní potřeby, ale i pro tisíce uživatelů, kteří každoročně studují v jeho badatelnách i prostřednictvím jeho webových stránek. Jde o celou škálu digitálních nástrojů, bibliografických služeb i o informační systémy pro badatelný a knihovnu. Digitalizace analogových pramenů, vytváření znalostních databází, zpřístupnění born digital dokumentů, sdílení informací pro výzkumníky uvnitř i navenek instituce, propojování týmů v rámci oboru historiografie k zintenzivnění a zviditelnění výzkumu, víceoborová spolupráce – to jsou typické trendy v paměťové instituci, jako je ústřední archiv státu. Je nutno konstatovat, že už v roce 2015 se konečně díky institucionální podpoře vědy uskutečnila deset let pro nedostatek financí odkládaná změna v knihovně. V roce 2016 a v roce 2017 byl nový software doplněn o další komponenty a umožnil poskytovat služby dávno obvyklé ve vědeckých knihovnách, zejména zpřístupnění katalogů on-line. Badatelna přišla na řadu s obdobným neduhem vzápětí. Upgrade *Informačního systému Badatelna* na podzim roku 2016 zkomfortnil obsluhu badatelů a přiblížil (po dotvoření na míru) k dálkové objednávání archiválií ke studiu.

Institucionální podporu čerpá Národní archiv od roku 2011, ve větší míře od roku 2012. Možnost jejího využití zásadním způsobem poznamenala rozvoj vědecké a výzkumné činnosti pracoviště.

Institucionální podpora vědy je využívána především v následujících oblastech:

- a. budování vědecké infrastruktury (odborná knihovna, chemické, restaurátorské a fotografické ateliéry, ediční úsek, linka hromadného odkyselování archiválií a systém výpočetní techniky, v budoucnu výstavní sál)
- b. iniciace a systematická podpora vědeckých projektů (financování a kofinancování oborových a mezioborových vědeckých projektů základního a aplikovaného výzkumu). Ze základního výzkumu lze v daném období zmínit např. projekty

Biografický slovník představitelů soudní správy v Čechách 1849–1918, Správa a personální aparát císařského majetku v 18.–20. století, Šlechtický archiv Ministerstva vnitra Vídeň, Podkarpatská Rus po roce 1918, Nacistická okupační správa v Protektorátu Čechy a Morava, Československo-německé hospodářské vztahy v meziválečném období, Personální aparát Komunistické strany Československa, Fotoarchiv Rodinného archivu toskánských Habsburků, Dobrovolné organizace v Československu 1948–1990. Z oblasti aplikovaného výzkumu lze zmínit například Metodické postupy hromadného odkyselování archiválií, Konzervace rukopisů poškozených železo-gallovými inkousty, Příčiny poškození a metody konzervování voskových a šelakových pečeti a olověných bul, Konzervace současných i historických fotografických technik, Digitalizace mikrofilmů, Evropský archivní portál APEX, Národní digitální archiv.

c. vydávání vědeckých publikací:

1. periodika (a. *Paginae historiae*. Sborník Národního archivu – recenzovaný oborový časopis zaměřený na problematiku archivnictví, pomocných věd historických a dějin správy, zařazena monografická čísla k některým důležitým tématům: Předarchivní péče, Národní archiv a jeho paměť, Václav Babička – ředitel Národního archivu, osobnost a dílo, Podkarpatská Rus, Třídní justice po roce 1948, zájmová samospráva; b. *Historická fotografie* – recenzovaný specializovaný časopis zaměřený na dějiny fotografie a fotografických technik.
2. vědecké edice (edice listin Archivu České koruny, edice 1. českého katastru – tzv. berní ruly 1654, katalog ke schůzím vlád z let 1918–1938 (dokončen), volná řada egodokumentů).
3. vědecké monografie

d. zahraniční výzkumné cesty (realizované dle plánu zahraničních cest a úzce související s vědeckými úkoly archivu, s řadou zahraničních partnerů již systematická spolupráce, např. Slovensko (Slovenský národní archiv), Německo (Spolkový archiv Berlín, Saský hlavní státní archiv Drážďany, Generální ředitelství bavorských archivů Mnichov), Rakousko (Rakouský státní archiv), Itálie (Státní archiv ve Florencii), Slovinsko (Archiv Slovinské republiky); dále mezinárodní archivní instituce a korporace, např. Archivní škola Marburk, Mezinárodní archivní spolek Icarus

- e. účast na domácích vědeckých konferencích a seminářích (prezentace vědeckých výstupů, účast v domácí vědecké komunitě)

a) Základní výzkum

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – hlavní řešitelé

Od roku 2016 je Národní archiv nositelem *grantového projektu Grantové agentury ČR, reg. č. 16-25192S (Ludvík Salvátor Toskánský 1847–1915. Život a dílo vědce a cestovatele)*, řešitelka projektu E. Gregorovičová. Cílem tříletého projektu realizovaného v letech 2016–2018 je vydání původní biografie Ludvíka Salvátora Toskánského. Dalším cílem bylo vydání publikace Archiv Ludvíka Salvátora (s paralelními texty v češtině, němčině a španělštině). Publikace se skládá ze dvou částí, podrobné úvodní studie a analytického inventáře části osobního archivu Ludvíka Salvátora uložené v Národním archivu. Ve dnech 13.–15. října 2017 byla uspořádána na zámku Brandýs nad Labem mezinárodní vědecká konference Ludvík Salvátor. Život a dílo vědce a cestovatele. Konference, na které bylo předneseno 31 odborných příspěvků, se zúčastnili specialisté z České republiky, Rakouska, Německa, Itálie, Francie a Sýrie. Sborník z konference bude vydán v roce 2018 jako další výsledek grantu.

Ředitelka Národního archivu, *Eva Drašarová*, získala dotaci Grantové agentury na léta 2017 – 2019 na projekt *Panelu 410 č. 17-02120S, Česko-německé vztahy v předvečer I. světové války. Edice dokumentů ze smířovacích jednání v Čechách v letech 1913 a 1914*. Cílem je zmapování poslední fáze pokusů o dosažení národnostního smíru v Čechách před 1. světovou válkou. Edice bude výsledkem zmíněného výzkumu. Plánovány jsou minimálně dva obsáhlé svazky protokolů z jednání delegovaných zástupců politických stran a státní správy a z privátní korespondence politiků, ministerského předsedy a českého místodržitele. Navazují na dva předchozí svazky pro léta 1911 a 1912 vydané v roce 2008. Projekt reaguje zejména na mezinárodní poptávku a má aktuální souvislosti se současnými evropskými problémy soužití či konfrontace různorodých společenství včetně krize konceptu multikulturalismu. V roce 2017 byla provedena základní heuristika především v Österreichisches Staatsarchiv (oddělení Allgemeines Verwaltungsarchiv, Haus-, Hof- und Staatsarchiv a Kriegsarchiv), dále ve Fürstenberském archivu v Donaueschingen a v Sudetendeutschesarchiv v rámci Hauptstaatsarchiv München. V České republice byl výzkum směřován zejména do Národního archivu, dále do Státního oblastního archivu Litoměřice, Státního oblastního archivu Plzeň, ,

Masarykova ústavu a Archivu AV ČR, Archivu Národního muzea a Literárního archivu Památníku Národního písemnictví. Byla shromážděna značná materie kopií relevantních dokumentů a proveden výběr dokumentů do edice. K této základní řadě byly vypracovány registry a přeloženy do němčiny. K základní řadě vybraných dokumentů byl studentem připraven heslář – základ pro rejstřík osob, prozatím bez odkazů na dokumenty. K nebývalému pokroku napomohly mj. i nadstandardní vztahy vedení i řadových archivářů Národního archivu v Österreichisches Staatsarchiv.

Zásluhou Šárky Steinové můžeme zmínit také *projekty Národní a kulturní identity (NAKI) Ministerstva kultury*. Uvedená pracovnice se podílela na projektu, jehož nositelem je její bývalé pracoviště, Národní zemědělské muzeum. Jde o projekt *DF13P01OVV01 Zahradně–architektonická tvorba v kontextu realizace cílů národního obrození během první Československé republiky*. V posledním roce řešení projektu dokončila se svým týmem následující publikace: Šárka Steinová – Stanislava Ottomanská: *Život a dílo zahradního architekta Josefa Vaňka (1886–1968)*, Šárka Steinová – Roman Štér: *Vzpomínky zahradního architekta Josefa Vaňka na velkou válku*, Šárka Steinová – Roman Zámečník – Stanislava Ottomanská: *Zahradní umění první Československé republiky a její zahradníci*, Šárka Steinová – Roman Zámečník – Stanislava Ottomanská: *Garden art of the first Czechoslovak republic and its gardeners*. Došlo k dokončení specializované mapy s odborným obsahem v autorské dvojici Šárka Steinová – Lukáš Štefl pod názvem: *Díla zahradní architektury první republiky ve veřejném prostoru*.

V posledním roce řešení také proběhly dvě prezentace formou výstav. Souhrnná výstava celého projektu, Šárka Steinová – Petr Fencel – Helena Žitná – Stanislava Ottomanská – Roman Zámečník – Jiří Martinek – Tatiana Kuřková: *Po stopách českých prvorepublikových zahradních architektů*, se konala v termínu od 5. června do 8. října 2017 v Alšově jihočeské galerii, pobočka Bechyně a zároveň byl k ní vydán katalog Šárka Steinová – Stanislava Ottomanská – Roman Zámečník: *Po stopách českých prvorepublikových zahradních architektů*. Prezentace druhé výstavy, Šárka Steinová – Petr Fencel – Helena Žitná – Stanislava Ottomanská: *Stopy českých zahradních architektů na Slovensku*, proběhla v termínu od 6. července do 10. září 2017 v Drevárském a lesnickém muzeu ve Zvolenu, následně od 20. září do 6. října 2017 na Slovenské poľnohospodárskej univerzite v Nitre. I k této výstavě byl vytvořen katalog Šárka Steinová – Stanislava Ottomanská: *Stopy českých zahradních architektů na Slovensku*. K seznámení s výsledky řešení projektu byla uskutečněna ve dnech

2.– 3. října 2017 mezinárodní odborná konference na téma *Zahradní architektura první poloviny 20. století*, která se tak stala závěrečným výstupem celého projektu. Součástí konference byl vytvořen i sborník s příspěvky, které se zejména věnují osobnostem a objektům zahradního umění na našem území i v zahraničí, následným obnovám, aplikovanému výzkumu, dostupným sortimentům a použití rostlin ve vybrané etapě zahradního umění. Š. Steinová zde vystoupila s příspěvkem *Tvorba prvorepublikových zahradních architektů na Slovensku a Podkarpatské Rusi*. Lze zmínit ještě jeden úspěch dosažený Šárkou Steinovou v souvislosti s jejím výzkumem zahradní architektury a jejích osobností. V závěru roku 2018 vyjde článek v impaktovaném časopise *Gartenkunst* (Berlín, Německo) o zahradní architektuře za první Československé republiky autorské dvojice Šárka Steinová – Stanislava Ottomanská, který byl přijat mezinárodní redakční radou a je v tuto chvíli v procesu recenzního řízení.

Na konci roku 2017 byl přijat pětiletý projekt DG18P02R044 Výzkumného ústavu geodetického, topografického a kartografického, v.v.i. a Mendelovy univerzity v Brně v rámci výzvy MK ČR NAKI 2 2016-2022 *Zahradně-architektonická tvorba v období totalitních režimů v letech 1939–1989 na území České republiky*, který navazuje na ukončený projekt v roce 2017 DF13P01OVV03 *Zahradně-architektonická tvorba v kontextu realizace cílů národního obrození během první Československé republiky*, kde je Šárka Steinová opět hlavním řešitelem. Cílem je posoudit dochované dílo, ověřit, zda je dostatečně chráněno v rámci platných předpisů, případně navrhnout jeho ochranu a vytvořit soubor nástrojů péče o tuto specifickou součást národního kulturního dědictví. Zahradně-architektonická tvorba je vnímána včetně přesahu do oblasti oborového výzkumu, školství, šlechtění a školkařství, u kterých nebyl doposud kriticky vyhodnocen přínos a vliv na utváření veřejného prostoru jako významného fenoménu kultury naší společnosti. Součástí oborové scény byla rovněž řada profesních organizací, jejichž činnost představuje doposud nevytěžený potenciál s možností jeho využití pro řešení aktuálních témat. Osobní archivy vytipovaných zahradních architektů jsou v současné době v soukromých rukách a není s nimi jakkoliv pracováno, a přitom představují nenahraditelný badatelský potenciál tolik nutný pro zachování a péči o dochovaná díla krajinářské architektury. Cílem projektu je shromáždit (často zachránit) předmětné zdroje informací, kriticky je vyhodnotit a zpřístupnit je pro jejich další využití.

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – spoluřešitelé

Již v roce 2016 došlo k úspěšnému završení projektu v rámci Grantové agentury Univerzity Karlovy *Působení a postavení Ministerstva spravedlnosti v československé justici v letech 1948–1953* ve spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Karlovy. Výzkum urychlil i zpracování fondů a jejich zpřístupnění širší badatelské veřejnosti, což zaznamenáváme výše v kapitole o zpracování archiválií. Projekt však pokračuje mimo grantové financování - během roku 2017 pokračoval sběr dat, který byl zajišťován převážně brigádníky.

Projekt *Československá justice v letech 1948–1989 a její role při trestněprávní perzekuci odpůrců režimu* vedený pracovníkem Ústavu pro studium totalitních režimů a donedávna i našeho archivu Jaroslavem Pažoutem a měl být dokončen v roce 2017. Jeho dokončení však bylo prodlouženo zhruba do poloviny roku 2018. Jeho cílem bylo komplexní zpracování personálního složení, organizace a fungování nejvyšších orgánů justice, konkrétně soudnictví a prokuratury (Ministerstvo spravedlnosti, Ministerstvo spravedlnosti ČSR, Ministerstvo spravedlnosti SSR, Generální prokuratura, Státní prokuratura, Generální prokuratura ČSSR, Generální prokuratura ČSR, Generální prokuratura SSR; Státní soud, Nejvyšší soud ČSR/ČSSR, Nejvyšší soud ČSR, Nejvyšší soud SSR). V neposlední řadě byla sledována jejich role v trestněprávní perzekuci odpůrců režimu v Československu. Projekt byl založen na náročném primárním výzkumu, na jeho řešení se na základě čtyřstranné dohody o spolupráci podíleli pracovníci ústavu, Národního archivu, Archivu bezpečnostních složek a Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze. V rámci projektu byla vytvořena elektronická databáze nejvyšších představitelů justice, která je postupně doplňována z rešeršovaných materiálů. S ohledem na ochranu osobních údajů žijících osob však nemůže být zveřejněna.

Projekty nepodpořené dotací – spolupráce

Na tříletém projektu *Průmyslové dělnictvo v českých zemích v letech 1938-1948* (projekt GAČR reg. č. 13-102795) Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR a Slezské univerzity v Opavě, který končil v roce 2017, se podílel David Hubený, Zdeňka Kokošková a Monika Sedláková. Prováděli jsme rešerše k sociálnímu postavení dělnictva zejména v relevantních fondech Národního archivu, ale i v dalších státních archivech (např. Říšský protektor v Čechách a na Moravě - služebna pro zemi Moravskou, Zbrojovka Kuřim, Česká zbrojovka

Strakonice). Nyní se zpracovávají dokumenty k edici doprovázející závěrečnou kolektivní monografii.

Ke staršímu projektu *Dějiny protikomunistického odboje a odporu* přibýly *Proměny vězeňství v českých zemích v letech 1965-1992 (ÚSTR)*, *Systémové a individuální adaptace (ÚSTR)*, *Revize politických procesů a soudní rehabilitace jejich obětí v komunistickém Československu (ÚSTR)*, *Státní soud, oddělení Praha (Národní archiv, Právnická fakulta UK, přírodovědecká fakulta UK a ÚSTR)*, *Prosazování marxismu-leninismu ve společnosti (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR)*. K těmto projektům jsme poskytovali odbornou součinnost a podíleli jsme se na nich a vyhledávali jsme archiválie z celého rozsahu fondů a období let 1945 - 1989. Pokračovala také dlouhodobá spolupráce na projektech s dalšími institucemi, a to s *Československým dokumentačním střediskem* a s *Centrem pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí 2. sv. války*. Na projektech se podíleli kmenoví pracovníci oddělení a řada brigádníků. Naopak již jsou ukončeny *Dokumentace personálního obsazení aparátu KSČ 1921–1989*, *Dokumentace popravených z politických důvodů 1948–1989*, *Proměny vlastnických a dalších majetkových vztahů v českých zemích v letech 1945–1960* a interní projekt *Bezpečnostní aparát ministerstva vnitra (ministerstva národní bezpečnosti)*.

Projekty podpořené jinou tematickou dotací, částečně z institucionální podpory vědy, částečně z evropské dotace

Do této oblasti úkolů patří jeden z nejdůležitějších odborných úkolů oddělení nejstarších archiválií, tj. tematický úkol *Soupis pečeti*. Průběžně s postupující digitalizací byly vytvářeny popisy pečeti *Archivu České koruny*. Bylo pořízeno 1036 záznamů, celkový počet záznamů od počátku projektu v lednu 2015 je 3904. V rámci mezinárodního projektu *Community as Opportunity - Creative archives' and users' network (CO:OP)* se počítá se zpřístupněním databáze se snímky pečeti na webové stránce virtuálního archivu *Monasterium*. Výsledkem bude postupné propojení nově pořízených digitálních reprodukcí pečeti s listinami digitalizovanými v předchozích úspěšných dvou projektech *Monasterium a European Network on Archival Cooperation*, připojení odborných popisů, tj. metadat a dálkové zveřejnění na funkční webové stránce evropské komunity archivářů sdružujících se v *International Centre for Archival Research (ICARUS)*. Digitalizace je financována z komunitárních programů Evropské unie, tvorba popisů je domácím příspěvkem.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V případě edic jde o dlouhodobé úkoly instituce, často započaté před mnoha desetiletími. Jsou dluhem vůči odborné veřejnosti a výsledky jsou velmi očekávané a oceňované. Část z nich využívá širší publikum – profesionální a hobby genealogové. Ostatně se jedná o jedinečný historiografický produkt spjatý s archivy tradičně a z podstaty výjimečného přístupu k pramenům. Všechny níže popsané aktivity jeví značný potenciál pro úspěšný přenos vědeckých výsledků poučené veřejnosti. Práce na edici *Archiv České koruny* se opět rozběhly. Dokončuje se textový svazek VI/1, 2 pro léta 1420–1468, připravuje se svazek VII/1, 2 pro léta 1469–1526) (Věra Beránková, Denko Čumlivski, Lenka Matušíková, Lucie Neužilová, Alena Pazderová).

V edici *Berní rula* vyšel sv. 7 – *Bechyňsko III* (Iva Čadková, Magda Zahradníková). Celkové vydání ediční řady *Berní rula* je morálním závazkem Národního archivu vůči pracím započatým bývalými kolegy v 50. letech minulého století. Další svazky by se měly realizovat v rozpětí cca 5 let – sv.16 a 17, Kraj Chrudimský sv. I., II. (Iva Čadková, Magda Zahradníková).

V roce 2015 skončil projekt *Korespondence papežského nuncia Cesare Speciana na císařském dvoře v Praze v letech 1592–1598* (Alena Pazderová, GA ČR P405/12/2037). Byly vydány tři objemné svazky edice. Národní archiv navázal na přerušenu tradici vydávání tohoto typu pramenů a začal plnit dávný dluh po svém historickém předchůdci ještě z doby první Československé republiky a vyplnil informační mezeru, kterou ochotně ještě pro Archiv země České vytvořily ostatní mezinárodní historické ústavy v Římě. Nashromážděná materie přesahuje možnosti celkového vydání v rámci grantu, institucionální podpora v dalších letech může být v budoucnu smysluplně využita na pokračování edice. V roce 2017 byly zahájeny práce na dalším svazku edice *Epistulae et acta nuntiorum apostolicorum apud imperatorem, Tom. I., Epistulae et acta Caesaris Speciani 1592-1598, pro léta 1595–1596* (Alena Pazderová).

V roce 2017 opět probíhaly práce související s revizí a zpřístupněním databáze obyvatel Prahy (1850–1918). Navazují na grant GA ČR, *Databáze obyvatel Prahy 1850–1918. Demografická analýza vznikajícího velkoměsta* (Milan Vojáček, GA ČR P410/10/0509) jehož nositelem byl Národní archiv. Na projektu se dále podíleli Pavel Koblasa, Pavla Lutovská a Martina Rašková. Pokračovala editace duplicit, opravy chybných údajů a normalizace dat.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Již několik let trvající výzkum Pavla Koblasý zaměřený na postižení *hospodářského potenciálu, vnitřní správy a personálního obsazení aparátu jednotlivých císařských panství v období 18.–20. století* pokračoval opět výzkumem v Rakouském státním archivu ve Vídni, ve Státním archivu ve Florencii a též ve Slovenském národním archivu. Cílem výzkumu je příprava komplexní monografie, která je plánována na rok 2019.

Pavel Dufek, David Hubený, František Frňka připravili ze zdrojů institucionální podpory vědy publikaci k *československo-německým hospodářským vztahům* a výstavu ke stejnému tématu s názvem *Obchodování v srdci Evropy*. Pro německou verzi jazykovou a odbornou redakci provedl Tobias Herrmann a jazykové korektury Karsten Kühnel z německého Spolkového archivu. Zároveň se realizovala mezinárodní akce k uvedenému tématu ve spolupráci s katedrou hospodářských dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (profesoři PhDr. Drahomír Jančík, CSc. a PhDr. Eduard Kubů, CSc., přední odborníci na československo-německé hospodářské vztahy). Vernisáž se uskutečnila 26. října ve foyeru Národního archivu za přítomnosti ředitelky Národního archivu, zástupce Česko-německého fondu budoucnosti Stefana Gehrkeho, vedoucího pobočky Spolkového archivu v Bayreuthu Karstena Kühnela a ředitele Bavorského hlavního státního archivu Gerharda Hetzera a řady hostů z řad odborné i laické veřejnosti. Ve dnech 26. a 27. října 2017 proběhl v přednáškovém sále Národního archivu stejnojmenný doprovodný mezinárodní odborný seminář. Na podzim 2016 byla podána žádost o finanční podporu ČNFB, který následně přislíbil finančně podpořit německou verzi výstavy a doprovodné publikace. Partnerem v této žádosti je Spolkový archiv v Berlíně, který se rovněž zavázal podílet se na přípravě a financování projektu. V listopadu 2017 pak byly s v pobočce Spolkového archivu v Bayreuthu a na Generálním ředitelství Bavorských státních archivů v Mnichově projednány termíny a technické a organizační náležitosti uvedení výstavy v jejich prostorách v březnu, resp. v říjnu 2018.

Odborní pracovníci oddělení správy nestátních fondů pokračují v mapování *vývoje zájmové samosprávy v letech 1948–1990 (Katastr dobrovolných_organizací)*. Jeho cílem je postihnout organizačního a administrativního vývoje Národní fronty a jednotlivých dobrovolných organizací sdružených v Národní frontě. Projekt byl zahájen v r. 2014, zapojilo se do něho celkem 11 pracovníků zmíněného oddělení a další pracovníci a (na prvním místě Jan Kahuda, který spolu s Jiřím Křesťanem a Šárkou Steinovou tvoří redakční kruh autorského kolektivu). V důsledku limitované výše poskytnutých prostředků se pracovníci zaměřili především na dohledání základních dokumentů statutární povahy Národní fronty a

vybraných dobrovolných organizací, dokumentaci organizačních změn (zejména s ohledem na federalizaci) a některých mezníků vývoje organizací (vznik, transformace, změna názvu, zánik ad.). Výzkum se prováděl především ve fondech organizací samotných a také v Archivu hl. m. Prahy i v dostupné literatuře. Součástí výzkumu bylo i sledování vývoje spisové manipulace u daných původců a předarchivní péče ze strany Národního a dalších archivů. K autorské spolupráci byli přizváni i externisté – historikové. Podařilo se rovněž získat několik vzpomínek a rozhovorů s pamětníky. V roce 2017 bylo vydáno první monografické číslo sborníku *Paginae historiae* věnované dané problematice, jež bude následováno v roce 2018 dalším číslem.

Projekt *Vytvoření databáze Rodinný archiv toskánských Habsburků (RAT) – fotografie* byl zahájen také v roce 2014, byl podpořen v rámci institucionální podpory vědy a v roce 2017 se do něho zapojily dvě pracovnice. Odborným garantem úkolu je *Eva Gregorovičová*. Pokračovalo zpracování vědeckého katalogu fotografií z fondu RAT s identifikacemi reálií, osob i fotografických technik. Formou vědecké studie bude dále podrobně zpracován historický a obsahový rozbor fotoarchivu. V návaznosti na tuto fázi bude následovat kompletní digitalizace celku.

Pro velký úspěch prvního, okamžitě rozebraného vydání, se přistoupilo k revizi, k doplnění a novému vydání *Schematismu k dějinám Komunistické strany Československa (1921–1992)*. František Štverák během roku 2017 publikaci připravil k vydání, kvůli komplikacím s tiskárnou vyjde až v roce 2018.

Velmi úspěšně se rozvíjela linie vydávání tzv. egodokumentů, často umocněná i volbami tématu z dějin vlastního oboru. Tituly této ediční řady jsou ceněny v odborné i širší laické veřejnosti (srv. např. několik recenzí na v roce 2015 vydaný *Deníček spojačky Jiřiny Kopoldové-Švermové* či film, inspirovaný jejím textem). O převzetí této ediční řady projevilo zájem Nakladatelství Lidové noviny. Pro zaneprázdnění ředitelky dosud nedošlo k realizaci.

David Hubený dokončil spolu s bývalým pracovníkem Národního archivu (nyní pracovníkem Masarykova ústavu Akademie věd ČR) Ivanem Šťovíčkem korektury edice dokumentů *Písemné zprávy Huberta Ripky Edvardu Benešovi*, a to v ediční řadě uvedeného akademického ústavu. O náklady se obě instituce podělí. Vydání se přesunulo do roku 2018.

Na výboru z díla dalšího významného zemědělského archiváře a historika Václava Černého pracovala Jiřina Juněcová ve spolupráci s Jiřím Šoušou z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. Publikace byla odevzdána do tisku v březnu 2017 a závěrem roku 2017

vydána. Ediční práce na vzpomínkách archiváře (*Václav Davídek: Cestou necestou*) zahájila Renata Kuprová v roce 2016, kdy bylo rovněž dosaženo souhlasu rodiny s vydáním knihy. Publikace má být vydána v roce 2018. V roce 2016 získal Národní archiv od držitelů autorských práv licenci k vydání vzpomínek archiváře a historika *Karla Kazbundy Mé archivní poslání ve Vídni I.* V roce 2017 byla dokončena cca 1/2 přepisu textu, průběžně probíhají práce na kritickém aparátu. Intenzivně probíhal výzkum v tomto ohledu v Rakouském státním archivu ve Vídni. V roce 2018 je plánováno dokončení přepisu, v roce 2019 celkové dokončení publikace. V roce 2017 byly obnoveny práce na edici vzpomínek *František Bauer: Paměti* (editor *Martin Kučera*), jež by měla být odevzdána do tisku v polovině roku 2018. Byly dokončeny práce na soupisu archivních pramenů a úvodní pramenoznačkové studii knihy *Šárka Steinová (ed.): Přehled osobních archivních fondů zemědělců a lesníků v paměťových a jiných institucích* a kniha byla vydána.

V různé míře byly realizovány práce na dalších publikačních titulech, které by měly čerpat prostředky z institucionální podpory v příštích letech: *Eva Gregorovičová: Výchova a vzdělání v rodině toskánských Habsburků; Josef Holec: Deník písaře od ženistů. Svědectví z konce II. světové války a prvních poválečných měsíců* (editor *Roman Štěr*); *Hana Housková: Otec a dcera* (editor: *Martin Kučera*); *Dušan Tomášek: Zpověď reportéra* (editorky: *Lenka Kločková – Maria Chaloupková*).

Pracovníci Národního archivu se rozvíjeli ve vlastní vědecké a publikační činnosti podle své užší specializace. Pracovníci se též účastnili vědeckých konferencí v souladu se svou individuálním zařazením. U mladých pracovníků je žádoucí respektovat jejich dosavadní výzkumné aktivity z prostředí vysoké školy. Přináší zajímavé časopisecké či dokonce monografické výstupy, jež jsou dobrou vizitkou i Národního archivu. Neméně důležitý je v tomto ohledu i prvek personálně stabilizační. Petr Mareš pokračoval v rozšiřování své disertační práce z roku 2014, jež spočívá na archivních fondech 1. oddělení. Výsledkem bude publikace s názvem *Větší zemský soud v Čechách 1541–1620. Personální obsazení*, jež by měla být dokončena v roce 2020 a mohla by být realizována z institucionální podpory. Kateřina Zenklová připravuje edici *Rejstříky berně a úroku města Rakovníka, 1436-1449* a Lucie Neužilová připravuje práci *Diplomacie Jana Lucemburského se zřetelem na vztahy s Francií, Itálií a s rakouskými zeměmi*. K vydání je připravena monografie Stanislavy Jílkové: *Tištěné písemnosti pražské arcibiskupské konsistoře 1780–1790* (monografie vycházející z autorčiny doktorské disertace obhájené na Filozofické fakultě UK). Markéta

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Novotná pracovala na rukopisu monografie *Lenní institut českého krále* vycházející z její disertační práce. Publikace byla odevzdána do tisku a vydána pod názvem *Karlštejská manská soustava v raném novověku. Dějiny a tradice*. Pilným dodavatelem bodů RIV se dlouhodobě jeví Miroslav Šepták, který se věnuje politickým dějinám meziválečného Československa a dějinám československo-rakouských vztahů. Na rok 2019 jsou plánovány k vydání tituly Miroslav Šepták: *Novinářská organizace ve stínu obrodného procesu a normalizace*. Byly dokončeny práce na kolektivní monografii *Filip Paulus, Šárka Steinová a další: Dějiny univerzitních botanických zahrad I. (1775-1945)*, jež bude součástí širšího publikačního projektu (bezprostředně navazovat by měla publikace *Exotické rostliny na českém území v 18. až 20. století*). Na jeho realizaci se podílí odborníci z různých oborů (např. známý biolog RNDr. Václav Větvička). Kniha byla vydána v závěru roku 2017.

Vydavatelské aktivity jsou organizovány vždy dvouletým edičním plánem archivu. Tiskový stroj koupený v závěru roku 2014 se postupně odzkoušel ve všech funkcionalitách v první čtvrtině roku 2015. V průběhu roku 2016 bylo zařízení doplněno laminátorem a rýhovacím a perforovacím strojem. Realizace publikací roku 2017 je tedy technologickým a organizačním mixem využívajícím domácí možnosti i externí spolupráci. V roce 2017 bylo připraveno k vydání celkem 28 publikací, z nichž bylo 10 vydáno v elektronické podobě. Publikace elektronicky vydané jsou umístěny na webových stránkách v části „Publikace/e-knihy“. Ohlasy na ně jsou velmi pozitivní. Jediným nedostatkem dle badatelů je vyhledávání, které musí být zadáno bez diakritiky. To je způsobeno nevhodně zvoleným písmem v původně tištěných publikacích. Na tuto skutečnost jsou návštěvníci stránek upozorněni. Realizace 2 původně plánovaných publikací byla zrušena z důvodu neodevzdání autorského rukopisu.

Osmým oddělením bylo vysázeno/připraveno k tisku celkem 22 publikací, z nichž šest bylo i vytištěno a svázáno, jedna publikace je připravena k tisku a vyjde v roce 2018. Publikační činnost jednotlivých pracovníků je zachycena v bibliografii v závěru této zprávy připravované knihovnou.

Kvitovat s povděkem lze v neposlední řadě hojnou recenzní a lektorskou činnost či oponentury ke klausurním pracem. Domácí archivy včetně Národního archivu jsou významnou vědeckou infrastrukturou. Pravidelná setkávání odborníků oboru jsou nezbytná pro další rozvoj. Jan Kahuda a Pavel Koblasa vystoupili s příspěvkem *Nerovný dialog*. Čeští archiváři a hornouherské šlechtické archivy po zrodu ČSR na prestižní každoroční konferenci

Pekařovy společnosti, tentokrát se zaměřením Václav Chaloupecký a otazníky české a slovenské historiografie a kultury (Pekařova společnost Českého ráje, zámek Jičín, 21. 4. 2017), Markéta Novotná přednesla na zahraniční akci příspěvek Ikonograficzne motywy zamku Karlstejnu w okresie historyzmu (Historia, interpretacja reprezentacja IV, Gdańsk-Sopoty, 9. – 10. 5. 2017)

Na 17. celostátní konferenci archivářů v Liberci konané 25. – 27. dubna 2017 přednesla Zdeňka Kokošková příspěvek s názvem Projekty Národního archivu k výzkumu okupační správy Protektorátu Čechy a Morava a táž spolu s Monikou Sedlákovou ještě referát s názvem Úřady oberlandrátů v systému okupační správy Protektorátu Čechy a Morava a jejich představitelé. Oba uvedené referáty budou otištěny v samostatné monografii z konference věnované tématu německé okupační správy v letech 1938-1945. Ve dnech 26. a 27. října 2017 proběhl v přednáškovém sále Národního archivu mezinárodní odborný seminář doprovázející vernisáž výstavy Obchodování v srdci Evropy. Vystoupil Pavel Dufek s příspěvkem Československo-německá hospodářská pomoc a spolupráce na vládní úrovni v různých obdobích a možnosti využití pramenů k jejich analýze a David Hubený s referátem Vztahy pražského a berlínského patentního úřadu do roku 1945.

V září 2017 bylo rozhodnuto o konání mezinárodní konference a panelové výstavy na téma Československo a Podkarpatská Rus (s termínem na konci března 2018), která je chápána jako doprovodná akce ke stoletému jubileu Československé republiky. Projektu se ujal David Hubený. Kontaktoval obratem páteřní referující mezi odborníky z České republiky, Slovenska a Ukrajiny. Vedle zástupců akademické sféry přislíbilo účast též množství zaměstnanců státních archivů. Výzkum pro přípravu panelové výstavy navázal na již dříve realizované rešerše, na nichž se podíleli z Národního archivu David Hubený, Adam Zítek a Lenka Kločková.

Vyzvednout lze též mezinárodní konferenci Ludvík Salvátor Toskánský (1847 – 1915). Život a dílo vědce a cestovatele, konanou na zámku v Brandýse nad Labem. Pořadatelé byli kromě Národního archivu také Státní oblastní archiv Praha, Město Brandýs nad Labem - Stará Boleslav, Společnost Ludvíka Salvátora, Rakouské kulturní fórum v Praze, Italský kulturní institut v Praze, Česká archivní společnost a Pobočka České informační společnosti při Národním archivu. Na konferenci vystoupili se svými příspěvky Eva Gregorovičová, Filip Paulus a Šárka Steinová (u posledně uvedených šlo o společný příspěvek). Pracovníci 6.

oddělení Jiří Křesťan, Filip Paulus a Šárka Steinová byli pozváni na Slovenské archivní dny k přednesení příspěvků k tématu osobních archivů.

b) Aplikovaný výzkum

Archivnictví, pomocné vědy historické, dějiny správy, historie

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – spoluřešitelé

Šárka Steinová působila jako spoluřešitelka projektu *DF13P01OVV03 Kulturní krajina jako prostor pro společenskou reprezentaci a relaxaci vybraných aristokratických rodů v období od 17. do počátku 20. století*. V roce 2017 se zaměřila na dokončení metodiky *Metodika péče o umělecky ztvárněnou kulturní krajinu*, která byla předložena k certifikačnímu řízení na MK ČR.

Dále se Šárka Steinová jako spoluřešitelka podílela na řešení projektu NAKI II, jehož nositelem je Výzkumný ústav geodetický, topografický a kartografický, v.v.i. *DG16P02R037 Obory a bažantnice – opomíjená hodnota kulturního dědictví*. V roce 2017 se podílela se svými kolegy na vývoji multimediálního dokumentu *Obory a bažantnice na našem území*.

Evropské projekty

Čtyři pracovníce 1. oddělení (Jitka Křečková, Lucie Neužilová, Alena Pazderová, Kateřina Zenklová) se aktivně podílejí na činnosti mezinárodního centra ICARUS. Dne 30. 11. 2018 bude ukončen projekt *Community as opportunity, the creative archives' and users' network (CO:OP)*, který probíhá od 1.12.2014. Byly plněny úkoly v rámci virtuálního archivu středověkých a raněnovověkých listin *Monasterium* a platformy pro veřejnost *Topotéka*, která umožňuje ukládání místních historicky relevantních materiálů pocházejících většinou ze soukromých rukou, které je možno zpřístupňovat veřejnosti. Do Topotéky byly zařazeny 3 obecní archivy a byla vytvořena Topotéka pro fotografickou sbírku Strahovského kláštera (Jitka Křečková, Kateřina Zenklová, ve spolupráci s Hedvikou Kuchařovou ze Strahovské knihovny). Jako poslední bude založena Topotéka kláštera v Břevnově. V projektu CO:OP v rámci šíření znalostí plánujeme workshop pro studenty Jihočeské univerzity. Natáčení zábavných filmů z prostředí archivu za pomoci žáků základních škol se též osvědčilo. Konzervátoři zajišťují bezpečné vyjímání a ukládání listin do závěsného systému, provádí restaurátorský průzkum a dokumentaci stavu pečetí a provádějí nezbytné drobné konzervátorské zásahy.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V roce 2017 Národní archiv přistoupil jako asociovaný partner k prestižnímu projektu *Time Machine*, který má být uskutečněn v rámci budoucího rámcového programu EU pro výzkum a inovace s názvem „Horizont 2020“ a programem financování „FET Flagships“ (Future and Emerging Technologies). Na realizaci projektu budou spolupracovat týmy odborníků z mnoha evropských institucí. Cílem projektu je vytvoření celoevropské databáze archivních dokumentů, které bude umožněno vývojem nových technologií pro digitalizaci, analýzu, zpřístupňování a uchovávání kulturního dědictví. Databáze by měla poskytnout virtuální rekonstrukci historického vývoje evropských měst, zmapovat jejich ekonomickou, kulturní a migrační síť a tím vytvořit rozsáhlý historicko-geografický informační systém.

V roce 2017 byla také spolupodána žádost na projekt *HOME – History of Medieval Europe*, která získala podporu od Joint Programming Initiative Cultural Heritage: Digital Heritage Management Group (JPICH DHMG) v celkové hodnotě 81 341 Euro. Projekt začne probíhat od 1. března 2018. Hlavním realizátorem projektu je Institut de Recherche et d'Histoire des Textes (RHT), což je francouzská výzkumná instituce pod Národním výzkumným centrem (CNRS - Centre national de la recherche scientifique). CNRS je největší evropskou výzkumnou a vývojovou organizací se sídlem ve Francii. Dalším partnerem je španělská Universitat Politècnica de València. Projekt je zaměřen na zpracovávání textů naskenovaných dokumentů středověkých panovnických kanceláří.

V roce 2017 neuspěl v soutěži projekt soupisu a zpřístupňování bavarik, tentokrát ke hraničním záležitostem z fondů Evropské unie na přeshraniční spolupráci. Garantem za Českou republiku měl být Státní oblastní archiv v Plzni a Národní archiv se měl podílet.

Projekty nepodpořené dotací – vlastní, částečně z institucionální podpory vědy

Navazujeme na starší tradici zpracování slovníků k dějinám správy. Jde o užitečné pomůcky nejen pro historiky. Dosud vydané publikace k dějinám politické, církevní či soudní správy do roku 1918 jsou beznadějně rozebrané a některé z nich vyžadují rozšíření a doplnění. K takovým činnostem mají archivy nejlepší, ba téměř monopolní podmínky.

V roce 2015 byla zahájena příprava *biografického slovníku představitelů politické správy v letech 1850–1918*. Tento slovník přinese více než 2500 biografických hesel politických úředníků na úrovni okresní, krajské a zemské politické správy. Na projektu pracují čtyři pracovníci. V roce 2017 byla dokončena abecední řada do písmene Ž.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V roce 2018 budou provedeny dokončovací práce a slovník odevzdán do tisku (vydání plánováno na rok 2019 ve spolupráci s Masarykovým ústavem a Archivem Akademie věd ČR).

K aktivitám podpořeným institucionální podporou vědy patří *Slovník představitelů okupační správy v Protektorátu Čechy a Morava*. Projekt je řešen v Národním archivu od roku 2015 a podílejí se na něm Zdeňka Kokošková, Jaroslav Pažout a Monika Sedláková. Výsledkem tohoto projektu bude slovník představitelů německé okupační správy stojících od března 1939 do května 1945 v čele úřadů oberlandrátů. V roce 2017 byl dokončen výzkum materiálů týkajících se osob ve funkci oberlandrátů, kterých se po dobu trvání protektorátu vystřídal téměř šedesát. Vedle toho jsme pokračovali i v rešerších, jejichž cílem bylo soustředit dokumenty vztahující se k problematice protektorátní správy na úrovni oberlandrátů obecněji. Vybrané dokumenty budou použity do edice doprovázející lexikon. Procházeli jsme tedy příslušné fondy Národního archivu a dalších státních archivů, a to z hlediska vývoje úřadu oberlandráta v rámci okupační správy. Vybrané dokumenty jsme začali edičně zpracovávat. Na konci dubna jsme se aktivně zúčastnili 17. celostátní archivní konference v Liberci, kde byl věnován celý blok nacistické okupační správě, a prezentovali jsme naši práci na projektu referátem „Úřady oberlandrátů v systému okupační správy Protektorátu Čechy a Morava a jejich představitelé“. Ve Spolkovém archivu v Berlíně jsme dokončili rešerši k jednotlivým osobám a studovali jsme dokumenty vhodné pro edici. Navštívili jsme i Tajný státní archiv – pruský kulturní majetek (Geheimes Staatsarchiv – Preußischer Kulturbesitz) v Berlíně-Dahlemu, kde nám byly předloženy písemnosti především ze dvou archivních fondů: Ober-Examinationskommission bzw. Prüfungskommission für höhere Verwaltungsbeamte a Ministerium des Innern. Z prvního fondu jsme získali nové či doplňující informace o zkouškách k získání titulu Regierungsassessor u osob, u nichž jsme potřebovali vyjasnit počátky jejich kariéry. Důležitější byl však druhý fond, který obsahuje mj. spisy jednotlivých úřadů landrátů na území Pruska z 20. a 30. let 20. století s ohledem na personální záležitosti jejich představených. Velmi cenným poznatkem bylo studium několikasvazkové publikace s názvem „Grundriß zur deutschen Verwaltungsgeschichte 1815-1945“ vycházející od 70. let 20. století. V listopadu jsme získali ještě poslední údaje k některým studovaným osobám v Bavorském hlavním státním archivu v Mnichově, a to jak z fondů některých ministerstev a Reichstatthaltera, tak i z některých částí rozsáhlého souboru Sudetoněmecký archiv. Rovněž

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

jsme měli k dispozici zajímavý spis z fondu Spruchkammer Cham, který je uložen ve Státním archivu v Ambergu. V roce 2018 nám tedy zbývá dokončit ediční zpracování asi 50 vybraných dokumentů mapujících okupační správu na úrovni oberlandrátů a připravit historický a archeografický úvod tak, aby mohla být celá publikace předána do tisku.

Pokračuje se rovněž ve tvorbě hesel *Slovníku představitelů československé meziválečné justice*. Pracovníci archivu se snaží vyplnit mezeru mezi vydanou pomůckou k rakousko-uherskému soudnictví a dokončovanou pomůckou k justici z období komunismu. Jan Kouřimský, Helena Nováčková a Alena Skipalová se tak věnují osobnostem předních soudů první a druhé Československé republiky. Po celý rok byl zpracováván vzorek celkem 103 soudních úředníků, kteří působili u *Nejvyššího správního soudu* se sídlem v Praze. Primárním zdrojem informací k dotyčným osobám se nám staly personální spisy zaznamenávající povyšování a penzionování jednotlivých státních úředníků, které jsou uloženy ve fondu *Předsednictvo ministerské rady*, konkrétně v signatuře 42. Získané informace byly dále doplněny o osobní údaje z fondu *Policejní ředitelství Praha II* (např. přesné datum úmrtí, jméno manželky, osobní fotografie). Velkým přínosem dozajista budou i údaje získané z personálních spisů spravovaných prvorepublikovým Ministerstvem spravedlnosti. Tyto materiály se však stále nacházejí v držení 4. oddělení, kterému byly předány současným Ministerstvem spravedlnosti ČR v neuspořádané podobě a poničené po zásahu povodní. Po vytrídění a předání příslušných personálních spisů na naše oddělení, které by mělo proběhnout v příštích měsících, budou takto získané nové informace připojeny k již známým. Veškeré získané údaje jsou postupně vkládány na již fungující portál <https://digi.nacr.cz/justice1rep/>. Tento portál obsahující kompletní seznam všech námi vybraných soudních úředníků by se měl v budoucnu stát základem pro vznik plně digitální platformy, která bude uživatelsky příjemná a především přístupná online všem případným zájemcům z řad badatelů. V průběhu roku 2018 výzkumníci dokončí práci na výzkumu *Nejvyššího správního soudu* a započnou se zpracováním soudních úředníků *Nejvyššího soudu* se sídlem v Brně.

Informatika

Projekty podpořené dotací – řešitelé

V souvislosti s dlouhodobým ukládáním digitálních archiválií se archiv věnuje aplikovanému výzkumu v této oblasti. Národní archiv podal 4. července 2016 žádost o finanční podporu (cca

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

53 mil. Kč.) v rámci výzvy č. 17 v Integrovaném operačním programu (IROP) strukturálních fondů Evropské unie na projekt Národní digitální archiv (NDA) II. Tato žádost byla schválena a projekt v listopadu 2016 vstoupil do realizační fáze (číslo projektu CZ.06.3.05/0.0/0.0/15_019/0001523). V rámci Strategického rámce rozvoje veřejné správy České republiky pro období 2014-2020, strategický cíl 3 – Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů eGovernmentu se od listopadu 2016 realizuje projekt Národní digitální archiv II

(NDA II). Je financován z Integrovaného operačního programu strukturálních fondů EU v hodnotě 53 mil. Kč. Ukončen má být v září 2019. Jeho úkolem je zvýšit stabilitu a bezpečnost informačního systému NDA, rozšířit jeho funkcionality o Přístup (bezpečné poskytování informací a dokumentů z NDA) a badatelná. Má se rozšířit možnost přímé komunikace tohoto systému s elektronickými spisovými službami. Naplní se tak příslušné požadavky zákona

č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Provede se atestace shody informačního systému Archivní portál jako informačního systému veřejné správy.

Informační systém NDA bude po naplnění cílů projektu provozován na dostatečně dimenzovaném hardware. Infrastruktura bude obsahovat hardwarové i softwarové bezpečnostní prvky umožňující včasné odhalení bezpečnostních hrozeb. Uvedené umožní v NDA bezpečně ukládat digitální archiválie i digitální reprodukce tradičních archiválií (bezpečnostní i studijní). Na základě požadavku oprávněného uživatele pak bude možno relativně jednoduchým procesem k uloženým digitálním archiváliím či reprodukcím přistupovat. Výstupem projektu se stanou též nové funkcionality subsystému Archivní portál. Archivní portál se po naplnění cílů projektu stane uživatelsky komfortním místem, jež umožní oprávněnému uživateli formulovat požadavek na informace a data uložené v NDA a tyto informace a data mu poskytne a zobrazí. Zejména se jedná o možnost elektronického badatelského listu. V neposlední řadě též portál umožní automatizaci procesu skartačního řízení či žádosti o poskytnutí dokumentů. Činnost oprávněného pracovníka orgánu veřejné moci by se tak zredukovala na potvrzení požadavku, odmítnutí požadavku či jeho vzetí na vědomí.

HW byl dodán koncem roku 2017 a úspěšně tím byla ukončena I. etapa projektu. Dodavatelé nového software pro informační systém a archivní portál byli vysoutěženi a ještě

koncem roku 2017 probíhalo posouzení ze strany Ministerstva pro místní rozvoj před podpisem smluv. Po náběhu na dodavatelské řešení se uvolní kapacity pro testování a instalaci nové verze LTP Archivematica a pro dokončení validátoru SIP odpovídajícího novému národnímu standardu pro elektronické spisové služby a jeho integraci do archivního portálu. Připravuje se zadávací dokumentace na atestaci a posouzení shody a na bezpečnostní audit.

NDA ovšem funguje od listopadu 2014. V oblasti inovací se naši specialisté zabývali přípravou metodik popisující procesní model podání a oběhu elektronických dokumentů, překladem metodiky pro audit a certifikaci digitálních archivů Erläuterungen zum nestor-Siegel für vertrauenswürdige digitale Langzeitarchive, která vychází z DIN 31644, do českého jazyka a jejím využitím pro přípravu metodiky pro audit a certifikaci digitálních archivů v ČR. Probíhal výzkum možností implementace formátu SIARD a využití SW SiardSuite pro ukládání databází. Pokračoval vývoj Národního archivního portálu, konkrétně analýza nových funkcionalit pro identifikaci a autentizaci uživatelů a vývoj validátoru SIP, nástroje pro ověření shody SIP z elektronických systémů spisových služeb se SIP definovaným v nově upraveném Národním standardu pro elektronické systémy spisové služby. V souvislosti s provozem národního archivního portálu (NArP) a napojení portálu INTERPI (www.interpi.cz) na něj probíhalo doplňování záznamů o původcích v předarchivní péči archivů. Částečně proběhl také import záznamů o geografických entitách (historické názvy)

Velmi důležité je sledování celosvětových trendů, spolupráce s evropskou výzkumnou komunitou a velmi úzké sepětí při výzkumu a vývoji s archiváři a IT odborníky z německy mluvících zemí.

Projekty nepodpořené tematickou dotací – vlastní, částečně z institucionální podpory vědy

Pokračujeme v pořádání a účasti na odborných konferencích, seminářích a poradách pro původce elektronických dokumentů a v odborných komisích původců (elektronická spisová služba). Zejména jde o domácí pravidelné konference *Co po nás zbude* a *Archivy, knihovny a muzea v digitálním světě*. Dne 29. března 2017 Národní archiv uspořádal konferenci k problematice digitálního archivnictví: *Národní digitální archiv – příležitost nebo hrozba pro specializované archivy?* Jejím cílem bylo informovat kolegy ze specializovaných archivů o aktuálním stavu národního digitálního archivu (NDA) a zároveň otevřít prostor k

diskuzi týkající se komplikované problematiky digitálního archivnictví. Ve dnech 14 -15. června v Brně a 14.-15. prosince 2017 v Praze jsme organizovali zasedání Metodické platformy elektronický dokument (Moped), pracovní fórum k problematice elektronických dokumentů a digitálních archiválií, jehož se účastní archiváři z Národního archivu, státních oblastních archivů, specializovaných archivů a archivů samosprávy. Spolu se spolkem CNZ jsme organizovali dne 16. května 2017 odborný workshop věnovaný Národním standardu pro elektronické systémy spisové služby (NSESSS).

Aktivně jsme se účastnili těchto akcí: 21. ročník *konference Archivierung der Unterlagen aus digitalen Systemen*, Basilej, 28. února - 1. března 2017. Kolegové Zbyšek Stodůlka a Milan Vojáček se pravidelně podílí na jednání pracovní skupiny pro digitální dokumenty. Mezi hlavní témata patřila problematika datových formátů, archivace webu, dálkový přístup k elektronickým archiváliím. Vystoupili s příspěvkem o plánovaném využití národní IT architektury pro identifikaci a autorizaci uživatelů NDA. Příspěvek bude otištěn v zahraničním periodiku; konference 19. – 20. června 2017, Marburg, *Nicht nur Archivgesetze... Archivarinnen und Archivar auf Schwankendem rechtlichem Boden? Best Practice-Kollisionen-Perspektiven.*“ Tíž se věnovali i pro NDA aktuální problematikou archivních portálů a zpřístupňováním elektronických archiválií s ohledem na právní rámce a jejich změny. Získali zkušenosti s aplikací ve Spolkové republice Německo; konference *Internet v samosprávě a státní správě 2016 v Hradci Králové* 3. - 4. dubna 2017, Jiří Bernas, Miroslav Kunt a Zbyšek Stodůlka prezentovali Národní archivní portál;

13.–15. září 2017, 11. sjezd českých historiků v Olomouci. V panelu *Auslaufmodell oder Innovation? Zum Bedeutungswandel archivalischer Quellen in der digitalen Welt*, garantující: Dr. Christa Irmgard Becker; vystoupil: Milan Vojáček s příspěvkem: *Vorgefertigte Geschichte. Archive in der Flut der Informationsgesellschaft.* Příspěvek se zabýval digitalizací a dálkovým zpřístupněním archiválií. V panelu *Fontes prohibiti. Situační zpráva pro 21. století (Zavřou se brány archivů? Přelud či reálná hrozba?)*, garantující: JUDr. Daniela Němečková; PhDr. Mikuláš Čtvrtník, Ph.D., vystoupili: a) Zbyšek Stodůlka s příspěvkem: *Archivy mezi mlýnskými kameny: chování institucí veřejné správy při správě dokumentů ve světle svobodného přístupu k informacím a ochrany osobních údajů.* Příspěvek se zabýval problematikou spisové služby a ochrany osobních údajů. b) Karolína Šimůnková s příspěvkem: *Legislativní a etické limity zpřístupňování archivních pramenů.*

Je účelné, aby se aplikovaný výzkum i v příštích několika letech i v oblasti tzv. předarchivní péče nadále zaměřoval na problematiku, která bude reflektovat předpokládané znalostní potřeby rutinního provozu NDA. Organizační i personální provázanost výkonu předarchivní péče s NDA v rámci jednoho oddělení Národního archivu, jakož i dlouholetá tradice, činí i z tohoto úseku významné aplikačně výzkumné pracoviště, které přesahuje svým dosahem hranice Národního archivu. Výzkum se dále rozvíjí jak cestami, které naznačují uvedené, případně již ukončené úkoly, tak ve směrech na nich nezávislých, které vyplývají z praktického výkonu předarchivní péče u veřejnoprávních původců v péči Národního archivu v nejširším smyslu. Jedním z nich je analýza charakteristických nedostatků a poruch výkonu spisové služby u dostatečně reprezentativního vzorku veřejnoprávních původců, vybraného podle optimálně zvolené typologie v horizontálním i vertikálním smyslu. Analýza se soustřeďuje na poruchy především v oblasti styku systémů spisových služeb s činnostmi Národního archivu – hlavně na ukládání dokumentů ve spisovnách, jejich označování spisovými znaky, případné ztráty dokumentů u původce, na včasnost vyřazování po uplynutí skartačních lhůt a s tím související frekvence a úplnost skartačních návrhů podávaných jednotlivými původci, na úroveň popisu předávaných archiválií a na celkovou strukturu takto vznikajících archivních fondů. Paralelně by měl být prováděn rozbor nejčastějších nedostatků nebo nepřesných formulací v interních spisových normách – spisových řádech veřejnoprávních původců s důrazem opět na popis evidence a ukládání dokumentů, na jejich výběr a předávání do příslušného archivu, a také na pasáže týkající se provozování ERMS a samostatných systémů. Cílem je vytvořit a uveřejnit jako metodický nástroj model vzoru univerzálního spisového řádu, nebo jen sestavit návodné formulace nejčastěji chybně zpracovaných pasáží těchto norem. Průběžné výsledky prověřujeme od roku 2015 na pracovních setkáních s výkonnými pracovníky i vysokým managementem ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů.

Jen velmi volně a obecně lze formulovat náměty na zkoumání veřejnoprávních původců z různých v české archivní literatuře doposud málokdy zohledňovaných hledisek jako je určení jejich vyhovujících typologií, zkoumání jejich „administrativního chování“, stanovení a klasifikace poruch a patologických jevů v jejich způsobech a formách jejich úřadování včetně jejich organizace, pohledy na zaměstnance těchto institucí z psychologického a sociologického hlediska, zkoumání vztahu těchto institucí k jejich „kolektivní paměti“ a forem jejího vytváření resp. její devastace.

Dalším problematickým okruhem je efektivní zpřístupnění digitálních archiválií, včetně digitalizovaných, v rámci archivních portálů, ale i dalších specializovaných iniciativ (např. APEX, Monasterium, Bavarica). Zde již spolupracujeme s archivy v německé jazykové oblasti – tj. s německými a rakouskými kolegy. Jsme plnohodnotnými členy platformy pro digitální archivaci a zpřístupnění, která by umožnila pracovní setkávání a výměnu praktických zkušeností v této oblasti. V uplynulém období jsme spolu s ostatními evropskými národními archivy pracovali na evropském projektu *APEX*, využívajícím a rozvíjejícím evropské archivní standardy. Projekt již skončil, byla vytvořena jiná právní platforma pro udržitelnost. Financování prozatím není naším úkolem, přesto udržujeme spolupráci a poskytnutá data samozřejmě slouží dál nejširší veřejnosti v globálním měřítku. Tyto aktivity jsou propojeny s dalšími v rámci evropského spolku archivářů ICARUS.

Digitalizační technologie pořízené z prostředků grantového projektu – knižní a průtahový skener jsme převzali do běžného provozu ve druhé polovině roku 2015. Pro tato zařízení musely být speciálně upraveny prostory nově vybudovaného ateliéru (v místnosti bývalého skladu tiskárny). Pomalu je třeba plánovat obměnu zařízení. Technologie COM, zakoupená z prostředků institucionální podpory vědy a dodaná v březnu 2012 představuje jednoduchý způsob jak zabezpečit reprodukce archiválií pořízené jejich digitalizací, ale i dokumenty existující pouze v elektronické podobě. Prostřednictvím technologie COM byly pořízeny bezpečnostní mikrofilmy archivního souboru *Komitéť pro umožnění studia ruským a ukrajinským studentům v ČSR, Praha* V roce 2017 bylo pomocí tohoto postupu pořízeno 246 kusů 35mm bezpečného mikrofilmu. Další digitální data byla k uložení do mikrofilmu připravena.

Péče o fyzický stav archiválií

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – hlavní řešitelé

V rámci programu NAKI II Ministerstva kultury byl zahájen projekt *Vývoj metod konzervování pečeti a jejich textilních závěsů* (DG16PO2R040). Jedná se o společný podnik více příjemců (konsorcium příjemců), v němž Národní archiv přijal roli příjemce - koordinátora (Benjamin Bartl). Příjemce na základě smlouvy se stala Vysoká škola chemicko-technologická v Praze.

Cílem řešení projektu je jednak revize tradičních postupů konzervování historických pečeti a jejich závěsů, jednak vývoj nových metodik, které by odpovídaly současnému stavu

poznání, materiálovým možnostem a etickým standardům. Pozornost je zaměřena na ty historické pečetní látky a závěsné materiály, které ve sbírkách a archivních fondech převažují, a jejichž typická poškození jsou nejzávažnější. Jedná se o především o problém restaurování fragmentovaných pečetí ze včelího vosku, konzervování olovených bul poškozených korozi a metody čištění, dezinfekce a konsolidace textilních závěsných materiálů. Předpokladem naplnění uvedených cílů je také prohloubení porozumění degradačním procesům, kterým sfragistický materiál podléhá.

Úkolem Národního archivu (řešitelé Benjamin Bartl, Hana Paulusová, Bronislava Bacílková, Libuše Holakovská, Štěpán Urbánek) je v této fázi vývoj metodiky lepení fragmentovaných pečetí ze včelího vosku. V roce 2017 byla téměř dokončena příprava metodiky lepení fragmentovaných pečetí ze včelího vosku pomocí poly-2-ethyl-2-oxazolinu. Tato metodika, která podstatně rozšíří možnosti restaurování historických pečetí, by měla být certifikována v následujícím roce.

Dále byl zahájen výzkum vlivu konzervátorských metod, používaných při konzervaci papírových dokumentů, na stabilitu přitištěných pečetí na bázi pryskyřic. Potenciálně nepříznivý vliv mohou mít především některé postupy dezinfekce a odkyselování archiválií. Výzkum přispěje k porozumění vedlejších účinků uvedených metod.

Projekty podpořené dotací na vědu a výzkum – spoluřešitelé

Na základě rozhodnutí Odboru bezpečnostního výzkumu Ministerstva vnitra (OBV) ze dne 19. 8. 2015 se Národní archiv stal spolupříjemcem účelové podpory, která je realizována formou dotace z výdajů státního rozpočtu určených na výzkum, experimentální vývoj a inovace. V projektu Pokročilý identifikační element pro rozpoznávání archiválií, identifikační (kód VI20162019037, trvání projektu 2016–2020), je hlavním řešitelem Vysoké učení technické v Brně. Zahájili jsme práce spolu s partnery (Vysoké učení technické v Brně, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Centrum organické chemie, s. r. o., Ústav chemických procesů Akademie věd České republiky). Výzkumný tým Národního archivu tvoří Benjamin Bartl, Hana Paulusová, Štěpán Urbánek. Hlavním cílem projektu je experimentální vývoj tzv. neviditelných sensorů na vybrané typy archiválií. Jedná se o archivní dokumenty, u kterých dochází k nebyvalému nárůstu případů jejich zcizování. Jde o závažný problém zasahující celý středoevropský region. Element nemůže zabránit samotnému odcizení, avšak je schopen jednoznačně, při zachycení dokumentu určit, že jde o dokument

odcizený a poskytnout informaci o jeho původu. Právě tento typ informace je považován bezpečnostními experty za klíčový. Množství archivovaných, především listinných dokumentů, je obrovské. Jejich cena na černém trhu neustále roste. Zpětné zařazení i prosté prokázání, že jde o zcizený artefakt, je často hlavním problémem souvisejícího řízení při zadržení podezřelých předmětů a osob. Je třeba zdůraznit, že element je neviditelný (pouze při použití elektronového mikroskopu a znalosti přesné polohy na dokumentu), má charakter plochy o rozměru řádově mm² a tloušťce 300 až 600 nm (nanometrů!), je transparentní a jeho poloha na chráněném artefaktu je bez příslušných dalších znalostí a instrumentace neodhalitelná. Pachatel, překupník nebo nelegální majitel o jeho přítomnosti ani poloze na dokumentu tedy neví. Element se "hlásí" odezvou (selektivně modulovanou elektrickou odezvou indukovanou světelným zábleskem). Ta je unikátní a může v sobě nést například přesnou informaci o původu dokumentu, jeho příslušnosti k určitému konkrétnímu archivu, a ještě "jemněji", z jakého hlavního dokumentárního svazku zadržený artefakt například pochází. Možnost tzv. přečíst tuto informaci je opět vázána na unikátní zařízení. Mírou ochrany a obsahem vložené informace je tento element kvalitativně na vyšší úrovni než například hologramy, magnetické tečky, nanoprachové segmenty nebo čárové kódy. Projekt přispívá k vývoji účinných metod k potírání specifického druhu závažné organizované kriminality.

Úkolem Národního archivu bylo především testování možných nežádoucích interakcí materiálu označovaných archiválií se složkami navrženého identifikačního elementu. Zároveň byla hodnocena stabilita identifikačního elementu v případě, že je dokument po označení různým způsobem namáhán, například v rámci konzervace a restaurování. Tento výzkum bude pokračovat i v následujícím roce.

Projekty nepodpořené tematickou dotací – vlastní, částečně z institucionální podpory vědy

V roce 2017 probíhal výzkum ve všech čtyřech oblastech zájmu, uvedených ve výzkumném programu Národního archivu: preventivní ochrana archiválií, studium degradace materiálů archiválií, charakterizace materiálů určených k ochraně archiválií, vývoj konzervátorských a restaurátorských postupů.

V roce 2012 byla zprovozněna technologie hromadné odkyselování BCP C500 (Bückeburský konzervační proces) za pomoci institucionální podpory vědy. I v roce 2017 pokračovala konzervace archiválií Národního archivu hromadným odkyselováním za využití

technologie Bückeberg Conservation Process díky získané institucionální podpoře. Konzervované archiválie jsou následně digitalizovány a zpřístupňovány.

Projekt *Identifikace a analýza fotografického materiálu z fondu Svaz nuceně nasazených* byl zahájen v roce 2012 ve spolupráci oddělení nestátních fondů s oddělením péče o fyzický stav archiválií, které zadává a garantuje část prací. Je podporován v rámci institucionální podpory. Cílem projektu je rozbor fondu, reflektující jeho genezi, obsahovou skladbu i analýzu použitých technik při jeho adjustaci s ohledem na budoucí restaurátorské zásahy. Dochází k postupné evidenci materiálu, analýze použitých lepidel a následné konzervaci. Odborným garantem je Z. Machková.

Přírodovědný konzervátorský výzkum se kromě zmíněných výzkumných projektů zaměřuje na následující okruhy problémů, které tradičně vycházejí z konkrétních potřeb restaurátorské praxe státních archivů. Řada témat byla řešena v rámci bakalářských, diplomových nebo doktorských prací studentů Vysoké školy chemicko-technologické v Praze nebo Fakulty restaurování Univerzity Pardubice:

Studium vlivu mechanické vlákniny v archivních obalech na dlouhodobě uložené archiválie (doktorská práce Barbory Benetkové, spolupráce s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze)

Toto téma je zpracováváno ve spolupráci s Ústavem chemické technologie restaurování památek VŠCHT v Praze v rámci doktorská práce „Vliv celulózy a lignocelulózy na kvalitu archivních obalů“. V uplynulých letech bylo připraveno 12 druhů buničin z listnatých a jehličnatých dřevin, u kterých bylo stanoveno číslo kappa (související s obsahem ligninu). Metodou SPME-GC-MS byly nejprve stanovovány těkavé organické látky, které se uvolňují ze tří druhů historických reálných archivních krabic, a také z vybraných laboratorně připravených jehličnatých buničin. Experimenty dále pokračují studiem vlivu uvolňujících se těkavých organických látek z buničin o různém čísle kappa na vlastnosti vzorků čisté celulózy, které jsou umístěny s těmito buničinami v uzavřeném prostoru. Přínosem práce bude důkladnější porozumění významu kvality obalových materiálů pro dlouhodobé ukládání archiválií.

Konzervace fotografií zhotovených současnými i historickými fotografickými metodami

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V roce 2017 byl připraven společně s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze projekt „Biodiverzita černobílých fotografických a kinematografických materiálů v archivních fondech a metody jejich dezinfekce“, který získal podporu z Programu na podporu aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje národní a kulturní identity (NAKI II) na roky 2018 – 2022. Cílem projektu je identifikace typické mikrobiologické kontaminace fotografických pozitivů, negativů a kinematografických filmů s důrazem na výskyt bakterií jako potenciálně největšího nebezpečí pro tento druh kulturního dědictví. Pozornost bude zaměřena na využití a ověření metod izolace bakterií, plísní a kvasinek s minimálním rizikem pro fotografickou či filmovou světlocitlivou vrstvu, jejich identifikaci jak klasickými, tak i moderními metodami, účinné dezinfekční prostředky bez negativního účinku na dezinfikovaný materiál a resistenci mikroorganismů vůči těmto látkám.

Paralelně probíhá v Národním archivu úzeji zaměřený výzkum, který se zabývá testováním možného nežádoucího vlivu dezinfekčních prostředků na albuminové fotografie. V roce 2017 byly pro připraveny modelové vzorky pro sérii laboratorních zkoušek, na základě kterých bude možné zodpovědně posoudit, zda jsou běžně používané metody dezinfekce použitelné i v případě albuminových fotografií, jež se od ostatních archiválií podstatně liší svým materiálovým složením.

Použití sulfátových buničín při restaurování papíru (diplomová práce Kateřiny Dvořáčkové, spolupráce s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze)

Práce byla zaměřena na ověření možnosti použití směsí sulfátových buničín bělených do různého stupně pro doplňování chybějících částí dokumentů tištěných nebo psaných na strojním papíru. Nejprve bylo potvrzeno, že pomocí různých metod bělení (chlornan sodný, alkalická extrakce, tetrahydridoboritan draselný a jejich kombinace) je možné připravit dostatečně širokou paletu odstínů buničín. Dále bylo zjištěno, že tyto materiály podléhají v průběhu stárnutí podobným kvalitativním změnám, jako historické strojní papíry vyrobené z buničín. Proto bývá barevná shoda doplňku s originálem v dlouhodobé perspektivě lepší, než je tomu u běžně používaných metod. Metoda pochopitelně není vhodná pro restaurování papírů z hadroviny nebo jinak výrazně odlišných vláknin.

Stabilita alkalických papírů bakalářská práce (diplomová práce Martiny Kmoníčkové, spolupráce s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze)

Cílem práce bylo porovnání vlivu odkyselování hydrogenuhličitanu kovů alkalických zemin, methoxymagnesiummethylkarbonátem (MMMK), a suspenzí oxidu hořečnatého (Bookkeeper) na chemické a mechanické vlastnosti vzorků buničín, které představovaly model historického oxidovaného papíru. Hodnoceny byly také archivní materiály odkyselené metodami Bookkeeper a Papersave, které byly po odkyselení ponechány dlouhodobému přirozenému stárnutí. Byl potvrzen předpoklad, že za určitých okolností mohou buničiny degradovat rychleji v alkalickém prostředí, vytvořeném odkyselovacím procesem, než v prostředí, které je z hlediska pH neutrální. Tento jev byl však zatím pozorován pouze u laboratorně připravených, nikoli reálných vzorků. Problému bude věnována pozornost i v následujícím roku.

Odkyselování archiválií technologií Bückeberg Conservation Process C 500 (diplomová práce Jiřího Kmoška, spolupráce s Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze)

Jednou z metod hromadného odkyselování archiválií je tzv. Bückebergský konzervační proces, označovaný někdy jako technologie GSK (Gesellschaft zur Sicherung von schriftlichem Kulturgut), který využívá jako neutralizační látku vodný roztok hydrogenuhličitanu hořečnatého nebo hydroxidu hořečnatého. V této práci je studována neutralizační účinnost technologie GSK na vzorcích různých typů papírů i na reálných archiváliích a její vliv na chemické, optické a mechanické vlastnosti vzorků papíru po umělém stárnutí. Bylo zjištěno, že technologie GSK v rozumné míře splňuje všechny obecné požadavky kladené na metodu hromadného odkyselování, zohledňující neutralizační schopnosti, množství vytvořené alkalické rezervy, vlivy na mechanické a optické vlastnosti ošetřeného papíru a negativní vlivy používaných chemických látek na obsluhu a životní prostředí. Pozitivní efekt odkyselení se projevuje především po stárnutí kombinovaným působením tepla a vlhkosti. Přídavek klíždla vede k okamžitému zlepšení mechanických vlastností papíru a přídavek fixativ omezuje rozpíjení použitých inkoustů. K nevýhodám patří mírné ztmavnutí a žloutnutí některých druhů papíru, zejména dřevitých, v důsledku aplikace odkyselovacího roztoku.

Studium charakteristického poškození voskových pečeti známého jako „přesychání“

Mimo rámec projektu NAKI II bylo zkoumáno chemické složení a morfologie tzv. „přeschlých“ pečeti, které se vyznačují světlým zbarvením vosku a extrémní křehkostí.

Pomocí metody GC-MS bylo prokázáno, že ve srovnání s běžnými historickými vosky podobného stáří mají „přeschlé“ vosky odlišný, charakteristický profil zastoupení voskových esterů a nasycených uhlovodíků. To spolu s přirozeným úbytkem alkenů vysvětluje křehkost materiálu. „Přeschlé“ pečeti zároveň obsahují větší množství přirozených nečistot a pórů různého tvaru, velikosti a konektivity. Příčina těchto změn zatím nebyla přesvědčivě prokázána. Jako pravděpodobné se jeví vysvětlení, že nejsou ani tak důsledkem způsobu jejich uložení, jako spíše výběrem materiálu a jeho zpracováním při výrobě pečeti. Tuto teorii však bude ještě nutné potvrdit. Pochopení uvedeného degradačního procesu je nezbytné pro navržení vhodného konzervátorského opatření, respektive revizi postupů používaných v současné době.

Pracovníci oddělení péče o fyzický stav archiválií v roce 2017 připravili v rámci vzdělávání pracovníků Národního archivu jednodenní kurz *Příčiny a typy poškození archiválií, jejich konzervace a restaurování*, který proběhl dne 12. září 2017 v přednáškovém sále Státního oblastního archivu v Praze. Významné byla organizace zahraničních i domácích mezioborových workshopů: *Restaurování želatinových fotografií krok za krokem*, Varšava, Polsko, Archiwum Akt Nowych, 22. –27. října 2017; *Historický vývoj a identifikace fotografických technik*, Hradec Králové 25. září 2017 a 2. října 2017. Aktivně se účastnili workshopu v Českém muzeu hudby Preventivní péče o fotografické fondy v muzeích, archivech, galeriích a dalších institucích dne 21. února 2017, v Masarykůvě ústavu a archivu akademie věd ČR "Cesta kolem světa J. V. Daneše (zaměření na negativy a diapozitivy z fondu) dne 7. března 2017.

Je třeba s potěšením konstatovat, že veškeré prostředky vnesené do široce založeného výzkumu přinesly opět množství hodnotných výsledků. Výstupy z výzkumu a inovací jsou respektovány, využívány, pozitivně hodnoceny, často i ve formě oficiálních prestižních ocenění. Nejde jen o oficiální grantové úkoly, ale i rozvíjení na platformě běžného fungování klíčových segmentů Národního archivu. Institucionální podpora vědy pak přinesla významnou vzpruhu pro dávno plánované aktivity ve všech typech výzkumu.

Účast zaměstnanců v různých vědeckých a redakčních radách a komisích v domácím prostředí a v zahraničí je bohatá. Poprvé uvádíme její výčet.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Členství v odborných profesních spolcích, redakčních a vědeckých radách, komisích (abecedně)

Akviziční a metodická komise Masarykova ústavu a Archivu Akademie věd ČR – Jan Kahuda, Jiří Křest'an

Archivní konsorcium Czechoslovak Society of Arts and Sciences v New Yorku – Jiří Křest'an

Česká komise pro UNESCO, pracovní skupina pro kartografické dědictví – Filip Paulus

Česko-ruská komise historiků a archivářů – David Hubený, Jiří Křest'an

Historická komise vzdělavatelského odboru České obce sokolské – Zora Machková

Historicko-dokumentační komise Českého svazu bojovníků za svobodu – Maria Chaloupková

Hodnoticí panel Grantové agentury ČR č. P410: Moderní dějiny (od roku 1780) a etnologie – Jiří Křest'an (mandát skončil v březnu 2017)

Knihovní komise Národního archivu – Eva Drašarová, Pavla Jirková, Roman Straka

Komise Českého historického ústavu v Římě při AV ČR – Eva Drašarová, Alena Pazderová

Mezinárodní centrum pro archivní výzkum, představenstvo (ICARUS) - Jitka Křečková, Alena Pazderová

Komise pro ohodnocování a výkup archiválií Národního archivu – Lenka Caltová, Denko Čumlivski, Jiří Křest'an, Filip Paulus

Komise pro vyhledávání NKP a KP při OASSS MV – Lenka Matušíková

Komise pro výstavbu archivních budov při OASSS – Michal Ďurovič

Komise pro závěrečné bakalářské zkoušky oboru restaurování papíru Fakulta restaurování Univerzity Pardubice – Michal Ďurovič

Komise pro závěrečné magisterské zkoušky oboru restaurování papíru Fakulta restaurování Univerzity Pardubice – Michal Ďurovič

Komise VISK 6-2017 a VISK 7-2017 – Benjamin Bartl

Maturitní komise Střední průmyslové školy grafické v Praze – Libuše Holakovská, Štěpán Urbánek, Blanka Hnulíková

Mezinárodní výzkumný projekt COURAGE (Kulturní opozice – porozumění kulturnímu dědictví disentu v zemích bývalého socialistického bloku), financovaný z Horizon 2020, Rámcového programu pro výzkum a inovace EU - Jiří Křest'an, expert projektu)

Ministerstvo kultury ČR - odborní oponenti projektů NAKI II – Eva Drašarová, Michal Ďurovič, Šárka Steinová, Filip Paulus

Nákupní komise Archivu hl. m. Prahy – Denko Čumlivski

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Oborová rada Judaistiky na Husitský teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze – Zdeňka Kokošková

Odborná komise pro výzkum RK a RZ v NM Praha – Hana Paulusová

Pobočný spolek České informační společnosti, z. s. při Národním archivu – předsedkyně Lenka Matušíková, revizní komise – Eva Gregorovičová, člen výboru Jan Krlín

Poradní okruh metodiků předarchivní péče OASSS MV ČR – Soňa Ambrožová, Jiří Bernas, Miroslav Kunt, Zora Machková, Zbyšek Stodůlka, Karolina Šimůnková, Milan Vojáček

Poradní rada (Advisory Council) SML - Sokol Museum & Library, Chicago – Zora Machková

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Archivu Národního muzea v Praze – Jiří Křest'an

Pracovní skupina AS MV pro metodické otázky tzv. zemědělsko-lesnických fondů – Jiřina Juněcová

Pracovní skupina OAS MV pro vymezení a pořádání archivních souborů – Zdeňka Kokošková, Jiří Křest'an

Redakční kruh ediční řady Korespondence T. G. Masaryka Masarykova ústavu a Archivu AV ČR – Jiří Křest'an

Redakční kruh Archivní časopis – Jiří Křest'an

Redakční kruh sborník *Paginae Historiae* – Eva Drašarová, Jan Kahuda, Jiří Křest'an, Lenka Matušíková, Alena Pazderová

Redakční kruh *Soudobé dějiny* – Jiří Křest'an

Redakční rada *Archivium mentis. Studi di Filologia e Letteratura umanistica* – Eva Gregorovičová

Redakční rada ediční řady EGO Nakladatelství Lidové noviny a Masarykova ústavu a Archivu AV ČR – Jiří Křest'an

Redakční rada *Marginalia historica* (mezinárodní) – Jiří Křest'an

Redakční rada Masarykův sborník – Jiří Křest'an

Redakční rada *Práce z dějin Akademie věd* – Jan Kahuda

Redakční rada *Sborník archivních prací (SAP)* – Eva Drašarová, Tomáš Kalina, Lenka Matušíková

Redakční rada *Sborník ABS* – Zdeňka Kokošková

Redakční rada *Sborník Judaica Bohemiae* – Lenka Matušíková

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Redakční rada Studie a zprávy. Historický sborník pražského okolí – Pavel Koblasa, Roman Straka

Rozkladová komise ministra obrany k zákonu č. 255/1946 Sb., o příslušnících československé armády v zahraničí a o některých jiných účastnících národního boje za osvobození – David Hubený

Sbírkovatelná komise Poštovního muzea v Praze – Jan Kahuda

Správní rada Centrum pro dokumentaci majetkových převodů kulturních statků obětí II. světové války, o. p. s., se sídlem Terezín – Eva Drašarová

Vědecká rada Masarykova ústavu a Archivu akademie věd ČR – Eva Drašarová

Vědecká rada Památníku národního písemnictví – Jiří Křesťan

Vědecká rada Ústavu pro dějiny Univerzity Karlovy – Archivu UK – Jan Kahuda

EDIČNÍ A PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Publikační činnost Národního archivu a jeho pracovníků je uvedena předchozí kapitole o výzkumu a kompletně pak v přehledu v závěru této Zprávy o činnosti.

PEDAGOGICKÁ ČINNOST

V centrále na Chodovci výuka dalšího ročníku studentů bakalářského a magisterského studia archivnictví Filozofické fakulty Univerzity Karlovy na základě smlouvy mezi Národním archivem a Katedrou pomocných věd historických a archivního studia Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (předměty Spisová služba, předarchivní péče a výběr archiválií; Seminář ke zpřístupňování archiválií; Archivní provoz a technika a Archivní legislativa). Na výuce se podílejí pracovníci téměř všech oddělení. Zanedbatelná není ani spolupráce s touto katedrou na realizaci výuky archivářů v budově 1. oddělení. Paralelně pokračovala výuka v Archivním kurzu organizovaném touto katedrou. Nově jsme začali učit i v nově akreditovaném oboru Veřejná správa a spisová služba téže katedry. Často kolegyně a kolegové individuálně přednášejí i na dalších pražských vysokých školách např. na Národohospodářské fakultě Vysoké školy ekonomické v rámci programů garantovaných katedrou hospodářských dějin předmět Sociální dějiny 19. a 20. století. Jeden z našich archivářů vyučoval moderní polské dějiny filozofické fakultě UJEP. Tamtéž od září 2017 se jedna kolegyně stala garantem a vyučujícím předmětu a semináře Písemné prameny pro

stavební historii, pro magisterské studium studijního programu Historické vědy, oboru Kulturní historie, specializační modul Stavební historie na UJEP v Ústí nad Labem. K dílčím přednáškám, které pořádal tamější Ústav PVH a archivnictví, byli povoláni dva kolegové na Masarykovu univerzitu v Brně. Kolegyně se stala členkou oborové rady Judaistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy.

Tak jako v uplynulých letech se pracovníci oddělení péče o fyzický stav archiválií podíleli na odborné výuce konzervátorů, restaurátorů a chemiků na Střední průmyslové a vyšší odborné škole grafické v Praze, Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, Katedře Pomocných věd historických a archivního studia Univerzity Karlovy a Univerzity Hradec Králové a FAMU – Katedře fotografie. S tím souvisí i pobyt studentů na pracovišti v rámci studentských prací a vedení praktických maturitních prací, konzultace bakalářských a diplomových prací studentů VŠCHT, Univerzity Pardubice nebo FAMU. případně konzultace a vedení závěrečných studentských prací.

V roce 2017 vykonávala letní odbornou praxi studentka VOŠ grafické Annamária Juhásová, Hanna Sharai a studentka Fakulty restaurování Univerzity Pardubice Veronika Klimszová. V září bylo vyhověno žádosti restaurátorské školy CR Forma v italské Cremoně o zajištění měsíční pracovní stáže dvou studentů (Elena Verona a Simone Olini) na pracovišti 10. oddělení.

Obecně je nutno konstatovat, že pedagogické povinnosti jsou doprovázeny vedením či oponenturami klauzurních prací.

ZAHRANIČNÍ STYKY

V plánu zahraničních pracovních cest Národního archivu pro rok 2017 bylo uvedeno celkem 44 cest (cesty na základě uzavřených mezinárodních dohod /reciproční cesty/, cesty hrazené z institucionální podpory, cesty hrazené z grantových prostředků, cesty hrazené zvacími stranami /zahraničním partnerem/ a přijetí zahraničních pracovníků). Během roku však došlo ke změnám, některé cesty byly zrušeny, přibyly mimořádné neplánované cesty. Celkem se uskutečnilo 42 cest:

- 8 cest, uskutečněných na základě mezinárodních dohod (hrazené částečně z rozpočtu Národního archivu a částečně zahraničním partnerem)
- 14 cest hrazených z institucionální podpory
- 14 cest hrazených z grantových prostředků

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- 1 cesta hrazená zvacími stranami /zahraničním partnerem/ a částečně z rozpočtu Národního archivu
- 5 cest hrazené z rozpočtu Národního archivu

Tematicky se zahraniční pracovní cesty týkají několika okruhů:

- základní a aplikovaný výzkum
- účast na mezinárodních konferencích a seminářích
- účast na zasedáních mezinárodních komisí
- získávání zkušeností v oblasti archivnictví v zahraničních archivech
- prezentace Národního archivu a českého archivnictví v zahraničí a spolupráce při akvizicích
- školení v rámci mezinárodní pomoci.

Veškeré zprávy ze zahraničních pracovních cest jsou zveřejněny na <http://www.nacr.cz/H-archiv/cesty.aspx>

Národní archiv se každoročně podílí i na přijetí zahraničních hostů. Tato přijetí jsou realizována odborem archivní správy MV ČR. Většinou se jedná o archivní studium a zájem o seznámení se s odbornou činností Národního archivu.

1)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: PhDr.,Ing.Milan Vojáček, Ph.D., Mgr.Zbyšek Stodůlka

Místo: Švýcarsko/Basilej

Instituce: Staatsarchiv Basel-Stadt

Termín: 27. 2. - 1. 3. 2017

Účast na konferenci „KOST“ - 21. zasedání pracovní skupiny Archivierung der Unterlagen aus digitalen Systemen (Archivace dokumentů z digitálních systémů)

2)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: PhDr.Eva Drašarová,CSc.

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Termín: 2.4. - 7. 4. 2017

Výzkum archiválií k česko-německým vztahům na sklonku habsburské monarchie

3)

Grant FF UK „Digital edition of mediaval manuscripts“

Účastníci cesty: Mgr.Lucie Neužilová

Místo: Itálie/Siena

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Instituce: University of Siena

Termín: 2.4. - 8. 4.2017

Seminář o digitálních edicích středověkých rukopisů

4)

Reciproční cesta

Účastníci cesty: PhDr. Tereza Pluskalová

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Termín: 3.4 - 7. 4. 2017

Studium pramenů, týkající se fondu Akademie hraběte Straky

5)

Reciproční cesta

Účastníci cesty: Roman Straka, Mgr.Libuše Holakovská

Místo: Německo/Dresden

Instituce: zámek Pillnitz

Termín: 24.4. - 25. 4. 2017

Instalace výstavy „Skandal bei Hofe. Die Flucht der Luise von Toscana, Kronsprinzessin von Sachsen“

6)

Národní archiv

Účastníci cesty: PhDr.Eva Drašarová, CSc., Mgr.Jan Kahuda

Místo: Německo/Drážďany

Instituce: zámek Pillnitz

Termín: 27.4. - 28. 4. 2017

Účast na vernisáži výstavy „Skandal bei Hofe. Die Flucht der Luise von Toscana,Kronsprinze von Sachsen“

7)

Grant PIERA – Pokročilý identifikační element

Účastníci cesty: Ing.Štěpán Urbánek

Místo: Norsko/Oslo

Instituce: Oslo Konsethus-Small Hall

Termín: 2.5 - 5. 5. 2017

Účast na sympoziu „International Symposium Oslo 2017“

8)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: Doc.Dr.,Ing. Michal Ďurovič

Místo: Malta/Rabat

Instituce: Head Office of the National Archives at Rabat

Termín: 3.5. - 6. 5. 2017

Účast na mezinárodní konferenci „Head Office of the National Archives at Rabat“

9)

Institucionální podpora

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Účastníci cesty: PhDr. Markéta Novotná

Místo: Polsko/Sopoty

Instituce: místo konání konference

Termín: 8.5. - 11. 5. 2017 (4 dny)

Účast na mezinárodní konferenci „Konferecja Naukowa Historia-Interpetacja-Reprezentacja“

10)

Grant NAKI II

Účastníci cesty: Mgr. Libuše Holakovská

Místo: Slovensko/Martin

Instituce: Slovenská národní knihnice

Termín: 10.5. - 12. 5.2017 (3 dny)

Účast na konferenci „Remeslo a kniha“

11)

Národní archiv

Účastníci cesty: PhDr.Filip Paulus, ThDr.Šárka Steinová, Th.D, PhDr. Jiří Křest'an, CSc.

Místo: Slovensko/Martin

Instituce: Slovenská národní knihnice

Termín: 22.5. - 25. 5. 2017

Účast na konferenci „XXI. Archivne dni v Slovenskej republike“

12)

Grant GAČR – 1625198 Ludvík Salvátor Toskánský

Účastníci cesty: PhDr. Eva Gregorovičová

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Termín: 22.5. - 2. 6.2017

Práce na grantovém projektu

13)

Projekt CO:OP - Community as Opportunity (Grant Agreement Number: 2014-3407)

Účastníci cesty: Mgr. Jitka Křečková, Mgr. Kateřina Zenklová

Místo: Estonsko/Tartu

Instituce: Estonský národní archiv

Termín: 28.5. - 1. 6. 2017

Účast na zasedání spolku archivářů a akademiků ICARUS

14)

Reciproční cesta

Účastníci cesty: Mgr. Adam Zítek

Místo: Polsko/Varšava

Instituce: Archiwum Akt Nowych Warszawa

Termín: 28. 5. - 4. 6. 2017

Studium archivních fondů

15)

Zvací strana: Svaz Spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Účastníci cesty: PhDr. Eva Drašarová, CSc., Mgr.Zora Machková, Roman Novák

Místo: Švýcarsko/Bern

Instituce: Svaz Spolků Čechů a Slováků ve Švýcarsku

Termín: 9.6. - 11. 6. 2017

Slavnostní podpisový akt darovací smlouvy

16)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: Ing. Miroslav Kunt, Mgr.Zbyšek Stodůlka, Mgr.Karolína Šimůnková

Místo: Německo/Marburg

Instituce: Archischule Marburg

Termín: 18.6. - 20. 6. 2017

Účast na kolokviu „22. Archivwissenschaftlichen Kolloquium“

17)

Národní archiv

Účastníci cesty: Mgr.Karolína Šimůnková, Mgr. Dorota Müllerová, PhDr.Alena Šimánková

Místo: Maďarsko/Budapešť

Instituce: Maďarský národní archiv

Archiv bezpečnostních složek

Termín: 26.6. - 29. 6. 2017

Seznámení se s legislativní úpravou a archivní praxe zpřístupňování archiválií s osobními údaji v Maďarsku

18)

Grant NAKI II

Institucionální podpora

Účastníci cesty: Ing.Benjamin Bartl, Mgr.Libuše Holakovská

Místo: Španělsko/Madrid

Instituce: Universidad Complutense Madrid

Termín: 28.6. - 2. 7. 2017

Účast na kongresu – „Congress on wax modelling“

19)

Grant GAČR - 1625198 Ludvík Salvátor Toskánský

Účastníci cesty: PhDr. Eva Gregorovičová

Místo: Itálie/Florencie

Instituce: Státní archiv ve Florencii

Termín: 1.7. - 8. 7. 2017

Práce na grantovém projektu

20)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: Mgr. Pavel Koblasa

Místo: Slovensko/Bratislava

Instituce: Slovenský národní archiv

Termín: 20.8. - 25. 8.2017

Výzkum archivních fondů

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

21)

Grant GAČR - 1625198 Ludvík Salvátor Toskánský

Účastníci cesty: PhDr. Eva Gregorovičová

Místo: Mallorca/Palma de Mallorca

Instituce: Městský archiv Palma de Mallorca,
Baleárský institut

Termín: 25. 8. - 23. 9. 2017

Práce na grantovém projektu Ludvík Salvátor Toskánský

22)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: PhDr. Zdeňka Kokošková, Mgr. Monika Sedláková

Místo: Německo/Berlín

Instituce: Bundesarchiv Berlin

Termín: 27. 8. – 1. 9. 2017

Studium pro připravovaný slovník – nacistická okupační správa v protektorátu a její představitelé

23)

Grant NAKI II

Účastníci cesty: Ing. Štěpán Urbánek

Místo: Velká Británie/Londýn

Instituce: The Gordon Museum

Termín: 31.8. - 4. 9. 2017

Účast na konferenci „Wax Modelling“

24)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: Mgr. David Hubený, Ph.D.

Místo: Slovensko/Bratislava

Instituce: Slovenský národní archiv,
Vojenský historický archiv

Termín: 10.9. - 15. 9. 2017

Archivní výzkum

25)

Grant GAČR-Česko-německé vztahy v předvečer 1. světové války

Účastníci cesty: Mgr. Mikuláš Zvánovec

Místo: Německo/Donaueschingen

Instituce: Archiv rodiny Fürstenberg

Termín: 17. - 27. 9. 2017

Rešerše v rodinném archivu Fürstenbergů

26)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: PhDr. Tomáš Kalina

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Termín: 18.9. - 26. 9. 2017

Výzkum pramenů k tématu „Poštovní trasy v Českých zemích v 19. století

27)

Reciproční cesta

Účastníci cesty: PhDr. Alena Pazderová

Místo: Itálie/Řím

Instituce: Státní archiv v Římě

Termín: 22.9. - 16. 10. 2017

Výzkum bohemik s ohledem na pokračování edice korespondence nuncia Cesare Speciana pro léta 1595 - 1596

28)

Grant Podpora Bosny a Hercegoviny

Účastníci cesty: Ing.Štěpán Urbánek, Bc.Adéla Růžičková

Místo: Bosna a Hercegovina/Sarajevo

Instituce: Státní archiv Bosny a Hercegoviny

Termín: 26.9. - 29. 9. 2017

Konzultační návštěva v návaznosti na realizovaný program ČRA-Podpora kapacit Státního archivu Bosny a Hercegoviny

29)

Grant GAČR - Česko-německé vztahy

Účastníci cesty: Mgr. Mikuláš Zvánovec

Místo: Mnichov/Německo

Instituce: Státní archiv v Mnichově

Termín: 1.10. - 8. 10. 2017

Rešerše v Sudetoněmeckém archivu a v pozůstalostech Hauptstaatsarchiv München

30)

Reciproční cesta

Účastníci cesty: PhDr. Miroslav Šepták, Ph.D.

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Termín: 9.10. - 14. 10. 2017

Průzkum fondů k československo-rakouským vztahům a československým dějinám

31)

Reciproční cesta

Účastníci cesty: Mgr.Jan Kahuda, Mgr. Pavel Koblasa

Místo: Itálie/Florence

Instituce: Státní archiv ve Florencii, Národní knihovna

Termín: 21.10. - 28. 10. 2017

Zjištění souvislostí s rodinným archivem toskánských Habsburků

32)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: Bc. Blanka Hnulíková, Kristýna Bímanová, DiS.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Místo: Polsko/Varšava

Instituce: Archiwum Akt Nowych

Termín: 22.10. - 27. 10. 2017

Praktický workshop – Restaurování fotografií krok za krokem

33)

Projekt CO:OP – Community as Opportunity (Grant Agreement Number: 2014-3407)

Účastníci cesty: Mgr. Jitka Křečková, PhDr. Alena Pazderová

Místo: Španělsko/Madrid

Instituce: Complutense University Madrid

Termín: 22.10. - 25. 10. 2017

Účast na zasedání spolku ICARUS, schůze projektu CO:OP

34)

Reciproční cesta

Účastníci cesty: Mgr. Adam Zítek

Místo: Polsko/Bydhošť/Toruň

Instituce: Archiwum Panstowowe

Termín: 4.11. - 12. 11. 2017

Studium archivních fondů a metodiky

35)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: PhDr. Eva Drašarová, CSc.

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Termín: 5.11. - 9. 11. 2017

Výzkum archiválií k česko-německým vztahům na sklonku habsburské monarchie, pokračování v ediční řadě Promarněná šance

36)

Národní archiv

Účastníci cesty: Mgr. Zora Machková, PhDr. Alena Šimánková, Roman Novák

Místo: Slovensko/Lovča

Instituce: soukromá adresa, kde došlo k předání dokumentů

Termín: 14. 11. 2017

Předání dokumentů p. Margitě Zeimanové ze zrušeného fondu Valent Pavel

37)

Grant Podpora Bosny a Hercegoviny

Účastníci cesty: Ing. Štěpán Urbánek, Bc. Adéla Růžičková

Místo: Bosna a Hercegovina/Sarajevo

Instituce: Státní archiv v Bosně a Hercegovině

Termín: 20.11. - 24. 11. 2017

Kontrolní návštěva v návaznosti na realizovaný program ČRA – Podpora kapacit Státního archivu Bosny a Hercegoviny

38)

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Projekt CO:OP – Community as Opportunity (Grant Agreement Number: 2014-3407)

Účastníci cesty: Mgr. Jitka Křečková, Mgr. Lucie Neužilová

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Univerzita Vídeň

Termín: 20.11. - 21. 11. 2017

Účast na konferenci „En route to a Sharp Identity“

39)

Národní archiv

Účastníci cesty: Mgr. Pavel Baudisch

Místo: Německo/Mainz

Instituce: Johannes Gutenberg-Universität Mainz

Termín: 23.11. - 25. 11. 2017

Účast na konferenci „Akteure und Institutionen visueller Medien im deutsch-tschechischen Kontext“

40)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: PhDr. Zdeňka Kokošková, PhDr. Pavel Dufek, Ph.D.

Místo: Německo/Bayreuth/Mnichov

Instituce: Státní archiv v Mnichově

Termín: 21.11. - 24. 11. 2017

Jednání o instalaci výstavy Československo-německé vztahy

41)

Institucionální podpora

Účastníci cesty: Mgr. Pavel Koblasa

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Termín: 27.11. - 1. 12. 2017

Výzkum v Rakouském státním archivu k záležitostem velkostatků

42)

Reciproční

Účastníci cesty: PhDr., Ing. Milan Vojáček, Ph.D.

PhDr. Jan Kahuda

Místo: Rakousko/Vídeň

Instituce: Rakouský státní archiv

Rakouská národní knihovna,

Centrální archiv Řádu německých rytířů

Termín: 27.11. - 1. 12. 2017

Výzkum v Rakouském státním archivu- dohledávání informací pro poznámkový aparát edice paměti Karla Kazbundy *Mé archivní poslání ve Vídni*, rešerše fondu Informationsbüro, týkající se pramenů osobnosti politika F. L. Riegra a jeho policejního sledování

Přijetí zahraničních pracovníků (financováno z institucionální podpory)

Prof., PhDr. Jedert Vodopivec,

Prof., PhDr. Žigu Šmita

Česká republika / Praha

Národní archiv

6.11. - 10. 11. 2017

Konzultační návštěva v návaznosti na realizovaný program ČRA-Podpora kapacit Státního archivu Bosny a Hercegoviny

IV. STAV ARCHIVÁLIÍ

Předepsané přílohy a tabulka č. IV se nacházejí v závěru Zprávy o činnosti.

PREVENTIVNÍ PÉČE O ARCHIVÁLIE A PRŮZKUMY JEJICH FYZICKÉHO STAVU

Byl zahájen průzkum stavu černých textilních závěsů fondu *Archiv České koruny*. Vzhledem k analogii koroze papírových či pergamenových podložek a textilních hedvábných závěsů u pečetí vlivem působení železogatových inkoustů (některé černě obarvené závěsy) byl proveden výběr černých závěsů. Porovnává se fyzický stav těchto závěsů a přítomnost volných železnatých iontů v hedvábí. K testu se používá selektivní organické činidlo batofenantrolin. Cílem této práce je zjistit, zda přítomnost volných železnatých iontů v hedvábí souvisí s vysokou degradací některých černě obarvených hedvábných nití. Práce bude probíhat i v roce 2018. Probíhala též příprava listin a pečetí pro digitalizaci v rámci projektu CO:OP. V případě potřeby byly na pečetích prováděny zásahy konzervačního charakteru.

V roce 2017 pokračoval systematický průzkum fyzického stavu Sbírký map a plánů Národního archivu podle zvolených kritérií stupně poškození. Probíhal průzkum stavu sbírky atlasů a určení priorit jejich konzervace. Pracovníci oddělení dosud provedli průzkum 318 inventárních čísel sbírky atlasů, což tvoří celkem 1 330 kontrolovaných položek, tj. pouzder, jednotlivých map či jejich částí.

Pokračoval systematický průzkum filmového materiálu Národního archivu – kinematografických filmů ve fondech *Československý mírový výbor* – kinematografické filmy a zvukové záznamy, Praha; *Československý svaz tělesné výchovy* – ústřední výbor – kinematografické filmy, Praha; *Institut průmyslového designu* - kinematografické filmy, Praha; Bartošek Karel, JUDr. - kinematografické filmy, Praha; *Sbírka kinematografických*

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

filmů - kinematografické filmy, Praha. Celkem bylo prohlédnuto 97 kusů filmů. Průzkum fyzického stavu (identifikace druhu plastové podložky) kinofilmů se realizoval též ve fondu *Henlein Konrád*.

Před digitalizací porodních knih z fondu *Zemská porodnice a nalezištec v Praze* žádaných specifickou klientelou proběhlo posouzení stavu a příprava 359 knih.

Koncem roku se pracovníci oddělení péče o fyzický stav archiválií podíleli na kontrole fyzického stavu kulturních památek uložených v Národním archivu. K 31. 12. 2017 měl Národní archiv ve své péči celkem 1 národní kulturní památku a 25 archivních kulturních památek. Pravidelná prověrka fyzického stavu archivních kulturních památek se uskutečnila ve dnech 28. a 30. listopadu 2017, hloubková kontrola listin fondu Archiv České koruny byla provedena ve dnech 5. - 20. prosince 2017.

Vedle kontroly fyzického stavu archiválií se sledoval i stav archiválií z hlediska mikrobiologického napadení. Nadále probíhaly tedy kontroly mikrobiologické čistoty depozitářů. Celkem bylo provedeno 343 stěrů, u pozitivních nálezů byla provedena identifikace mikroorganismů. Mikrobiologický průzkum (stěry, konzultace, prohlídky depozitářů, řešení dezinfekce, příprava živných půd a odběrových tyčinek) byl proveden dále pro Státní oblastní archiv Plzeň, Státní oblastní archiv Litoměřice, Státní okresní archiv Liberec, Státní okresní archiv Prostějov, Státní okresní archiv České Budějovice, Státní okresní archiv Jablonec, Archiv VUT Brno, Archiv magistrátu města Kladna, Archiv Mendelovy univerzity v Brně, Národní filmový archiv, Vojenský ústřední archiv, Muzeum hl. města Prahy, Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, Národní muzeum Praha, Národní pedagogické muzeum a knihovna JAK v Praze, Regionální muzeum v Teplicích, České muzeum stříbra Kutná Hora, Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem, GASK Kutná Hora.

Během roku 2017 bylo dezinfikováno 54 bm archiválií vlastních a 1 647 bm z jiných archivů a institucí. Po dezinfekci v etylenoxidových komorách Národního archivu byla kontrolována účinnost procesu 31 mikrobiologickými stěry. V tomto případě bylo provedeno i širší spektrum analýz, včetně identifikace bakterií.

V laboratořích se provádí kontrola procesu zpracování bezpečnostních mikrofilmů analytickou metodou dle ČSN ISO 417 – Stanovení zbytkového thiosíranu ve zpracovaných fotografických materiálech metodou s methylenovou modří. V roce 2017 bylo provedeno celkem 112 analýz.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V roce 2017 bylo připraveno ke konzervaci (číslování stránek, odstraňování kancelářských sponek, drobné opravy) a odkyseleno technologií hromadného odkyselení BCP C500 42 220 listů archiválií z fondu Archiv Huberta Ripky. Jedná se o objem přibližně o třetinu nižší, než v předchozím roce; důvodem byla dvouměsíční odstávka stroje vynucená technickými problémy. Dále bylo 4 865 dokumentů odkyseleno metodou Bookkeeper a 24 listů metodou MMMK. Fotografické materiály (134 ks), které byly součástí fondu, odkyselovány nebyly. Dokumenty byly následně vyrovnány, lisovány, kompletovány a uloženy do nekyselých archivních obalů a archivních krabic. O průběhu prací je ke každému kartonu veden protokol a účinnost celého procesu je pravidelně kontrolována měřením alkalické rezervy a hodnoty pH vybraných dokumentů. Zařízení bylo před časem pořízeno a roces je financován prostředky institucionální podpory.

KONZERVOVÁNÍ A RESTAUROVÁNÍ ARCHIVÁLIÍ

Restaurátorské pracoviště umístěné v budově Národního archivu Milady Horákové 133, Praha 6 dále restaurovalo a ukládalo pergamenové listiny fondu Řád maltézských rytířů do ochranných obalů. Tato činnost byla zahájena již v roce 2006. V roce 2017 bylo konzervováno a restaurováno 62 listin. Jednalo se o inv. č. 1397 – 1444, 1454 – 1456, 1458 – 1464, 1478, 1480 – 1492. Tyto listiny jsou postupně ukládány do speciálních krabic. Pro účely digitalizace bylo ambulantně opraveno 109 listin. V menší míře byl restaurován aktový materiál a prováděny drobné opravy podle aktuálních potřeb archivních pracovníků 1. oddělení. Pro účely výstav byly některé archiválie ukládány do nových krabic a v případě potřeby byly prováděny ambulantní zákroky (převážně čištění).

Práce na restaurování *Litoměřického graduálu* pokračovaly vyrovnáváním skladů na vybraných foliích. Ukončení se předpokládá v roce 2018.

Restaurátorské pracoviště na Chodovci pokračovalo v systematickém restaurování a konzervování archiválií přijatých již minulých letech nebo zahájilo práce na nově přijatých archiváliích.

Archiv České koruny:

Probíhá systematická digitalizace za asistence restaurátora a současně i systematická kontrola fyzického stavu pečeti v rámci projektu CO:OP. V roce 2017 bylo zhotoveno 1153 snímků (AČK inv. č. 1403-1835).

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Desky zemské větší:

V uplynulém roce pokračovalo odkyselování vybraných svazků DZV a jejich ukládání do speciálních krabic. Vzhledem k tomu, že práce na žádné z knih ještě nebyly zcela dokončeny, budou vykázány až v příštím roce.

České oddělení dvorské komory

Konzervace knihy č. 1 z tzv. Bořkovy sbírky.

Salbuchy

Restaurování 2 knih SAL 67, SAL 157.

Archiv pražského arcibiskupství

Restaurování 1 knihy I B 3/3.

Rodinný archiv Metternichů:

Bylo vyrovnáno a nově adjustováno 18 ks listin (inv. č. 251–268).

Rodinný archiv toskánských Habsburků

Restaurování fotografie č. 113, k.1, 26. 8. 1891, Lindau, dokončeno restaurování části dopisů (Leopold II.) a jedné knihy (Petr Leopold inv. č. 16).

Ředitelství císařských soukromých a rodinných statků Praha - listiny

Komplexní restaurování 20 listin inv. č. 86, 144, 146 – 153, 155, 158, 162 – 164, 166, 167, 170 – 172.

Národní výbor 1918

Komplexní restaurování plakátu „Lide československý“ z 28. 10. 1918, inv. č. 4, karton 1.

Klub čs. turistů

Restaurování 24 skleněných fotografických desek, komplexní restaurování a adjustace mapy nocleháren v ČSR z r. 1937, inv. č. 364, karton 308.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Sbírka map a plánů:

Komplexní restaurování, 8 ks (12 dílů) map č. 1715, B-XIX-8/1, 1721, B-XIX-14/1-2, 1724, B-XIX-17/1a, b,2a, b, 1726, B-XIX-19/1, 1727, B-XIX-20/1, 1728, B-XIX-21/1a,b, 1753, B-XX-21/1, 1758, B-XX-25/1. Komplexní restaurování, příprava na digitalizaci, příprava na výstavu 1ks (2 díly) mapy č. 1620, B-XIV-19/1-2. Konzervace souboru 40 map s pevnými deskami SMP 6412/1-40 X-I-3. Konzervace plánu ČG-Publ. 1783 – 1795, kart. 2293. Konzervace kolorované perokresby SMP 1927.

Fotografie:

Restaurování 3 fotografií z fondu Česká montánní společnost Králův Dvůr

Fond Dobrovolníci ve Španělsku 1936–1939

Restaurování fotografického alba inv. č. 4.

Fond Sbírka alb č. 751

Fondy knihovny Národního archivu

Sbírka novin

Dokončeno restaurování 11 knih (II V 79, Knih. A III V 20, Knih. A II V 114, Knih. Piar. E III 8/2, E III 10/2, Knih. A I V 322, Knih. B IV A 32, IV C 225, IV C 98, IV C 180/1722, IV B 61.

Knihy

Zhotovení ochranných obalů pro knihovnu 20 kusů, ambulantní opravy knih 6 kusů, vazba inventářů pro knihovnu 1. odd. 23 kusů.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

V následující tabulce je shrnut počet zrestaurovaných archiválií a počty dní potřebných k zajištění jednotlivých činností:

Konzervování a restaurování archiválií		
Konzervování pečeti	kusy	326
	dny	62
Rekonstrukce pečeti	kusy	107
	dny	110
Konzervování a restaurování perg. listin	kusy	168
	dny	121
Ukládání perg. listin do Melinexu/krabic	kusy	174
	dny	61
Restaurování a konzervování rukopisů a tisků	kusy	15
	dny	413
Odkyselování archiválií, měření pH rukopisů	kusy	3
	dny	21
Konzervování a restaurování aktového mat.	kusy	106
	dny	26
Příprava archiválií k mikrofilmování, digitalizaci	kusy	97
	dny	44
Konzervování a restaurování map a plánů	kusy	12
	dny	84
Konzervování a restaurování fotografických materiálů – Pozitiv a negativ	kusy	166
	dny	41
Mechanické a chemické čištění pozitivů a negativů	kusy	1
	dny	5
Individuální dezinfekční práce	dny	108
Kartonážní práce	kusy	60
	dny	11
Vazba inventářů	kusy	35

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

	dny	21
Běžná a brožovaná vazba, převazba, makety	kusy	5
	dny	25
Příprava konzervačních prostředků	dny	70
Údržba strojů a úklid	dny	76

POMOC INSTITUCÍM PO MIMOŘÁDNÝCH UDÁLOSTECH

Mezi priority byla dále zařazena pomoc Archivu Bosny a Hercegoviny po požáru, kdy po návštěvě této instituce našimi restaurátory byl vypracován společný projekt s Českou rozvojovou agenturou na vyškolení restaurátorů v Národním archivu a vybavení pracoviště v Sarajevu. V roce 2016 bylo zakoupeno kompletní vybavení restaurátorského pracoviště státního archivu Bosny a Hercegoviny přístroji a materiálem. Národní archiv spolu s agenturou připravil podklady pro výběrové řízení na dodavatele. Ačkoli byl dodavatel vybrán (Ceiba s.r.o.) a ten dle smlouvy přístroje a materiál dodal do Sarajeva již v září, zástupci Bosny a Hercegoviny – přes všechna ujišťování – nebyli schopni a zřejmě ani i ochotni zajistit celní náležitosti. Proto až po mnoha urgencích a intervencích zastupitelského úřadu v BaH se podařilo dodávku dodat do archivu v Sarajevu až v prosinci. Instalace přístrojů a zaškolení personálu se proto přesunula do roku 2017. Projekt tak byl ukončen.

BEZPEČNOSTNÍ SNÍMKOVÁNÍ A REPROGRAFIE

Počty snímků viz tabulka č. IV v závěru Zprávy o činnosti.

Do bezpečnostních negativů se ukládal pouze jeden archivní soubor, a to *Maltézští rytíři – české velkopřevorství, Praha*. Po konzervaci bylo nasnímáno 145 listin. Bezpečnostní mikrofilmy již nepořizujeme napřímo, ale z digitalizátů. Využívá se k tomu technologie pořízená z institucionální podpory vědy. Byly pořízeny bezpečnostní mikrofilmy archivního souboru *Komitéť pro umožnění studia ruským a ukrajinským studentům v ČSR, Praha*. Evidence bezpečnostních mikrofilmů je oproti bezpečnostním negativům snadnější, přestože je třeba zaznamenávat údaje o mikrofilmu na více místech, čímž se zpracování mikrofilmu časově prodlouží. Do evidence bezpečnostních mikrofilmů byly dále zařazeny bezpečnostní a matriční mikrofilmy předané knihovnou z bývalých aktivit v rámci programů VISK. V roce

2017 byla zahájena rozsáhlá revize bezpečnostních mikrofilmů, která bude dokončena v roce 2018.

DIGITALIZAČNÍ PRÁCE

Celkový přehled a počty snímků viz tabulka č. IV v závěru Zprávy o činnosti.

V rámci realizace projektu CO:OP pokračovala digitalizace pečeti fondu *Archiv České koruny*. V roce 2017 bylo zhotoveno 1153 snímků (AČK inv. č. 1403-1835), od začátku projektu v roce 2015 bylo zhotoveno celkem 4124 snímků. Digitalizační práce prováděli externí fotografové placení z rozpočtu projektu (příprava k digitalizaci archivářka s restaurátorkou). Spolupracujeme s pracovníky Mezinárodního centra pro archivní výzkum (ICARUS). Z téhož zdroje byla dokončena digitalizace listin fondu *Archiv českých stavů - Reverzy k zemi* (skenman z centra ICARUS a archivář; inv. č. 794–1254, tj. 460 listin). Ve spolupráci s externím fotografem začala digitalizace *Soupisu poddaných podle víry z roku 1541* z fondu *Stará manipulace, R 109/45* (hotovo 7 kartonů ze 17).

V roce 2017 byla dokončena kontrola skenů a ve spolupráci s IT úsekem bylo zpřístupněno 260 knih fondu *Desky zemské větší* na www.badatelna.eu. Pro potřebu badatelný a zpřístupnění na www.badatelna.eu probíhalo také skenování inventářů fondů 1. oddělení (Salbuchy, České gubernium).

V roce 2017 pokračovaly masivní digitalizační práce na chodoveckém pracovišti v rámci pokračujících i nově plánovaných projektů. Celkem zde bylo digitálním přepisem vytvořeno 1 457 235 digitalizátů (včetně audiovizuálních a zvukových archiválií) v celkovém datovém objemu 7 122,8 GB. V roce 2017 se nadále digitalizoval fond *Rodinný archiv Metternichů – Acta Clementina*. K digitalizaci je dále připravován fond *Zemská porodnice a nalezinec*, z kapacitních důvodů k ní zatím nebylo přikročeno. Pokračovala digitalizace pobytových karet z fondu *Policejní ředitelství, Praha – evidence obyvatelstva*. V současné době je hotovo již 520 kartotéčních krabic, přičemž letos se podařilo zdigitalizovat 252 krabic. Karty nejvíce poškozené plísní ošetřuje před digitalizací oddělení péče o fyzický stav archiválií. Zároveň se odkyseloval a následně i digitalizoval fond *Archiv Huberta Ripky*. K odkyselování jsme odeslali dalších 33 kartonů, k digitalizaci bylo následně připraveno 75 kartonů. V oddělení je v závěru prováděna kontrola kvality kopií ze všech předávaných materiálů. V roce 2016 bylo

započato s digitalizací *sčítacích operátů ze sčítání obyvatelstva RČS pro území Podkarpatské Rusi*, protože uvedené archy jsou v nejhorším fyzickém stavu (k tomu přistupuje i nízká kvalita papíru) v rámci celého fondu a restaurátorský zásah by byl jak finančně, tak i časově velmi náročný. Navíc jsou tyto archy neustále využívány k úředním účelům. Za minulý rok se komplexně zdigitalizovalo dalších 86 kartonů, čímž jsme se přiblížili k polovině souboru určeného k tomuto typu fyzické ochrany. V roce 2017, stejně jako v letech předcházejících, probíhala náročná příprava a předávání spisových celků *Státního soudu* pro digitalizaci. Dále pokračovala digitalizace fondu *KSČ-Ústřední výbor 1945–1989, Praha – oddělení kulturně propagační a ideologické*, která byla dokončena, a souboru fondů „Šváb“ (*fondu KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, Praha – oddělení – oddělení evidenční (Šváb-Synková)*), fondu *KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, Praha – oddělení – oddělení evidenční (Šváb)* a fondu *KSČ – Ústřední výbor 1945–1989, Praha – oddělení – oddělení evidenční (dodatky)* – digitalizace je těsně před dokončením. Nově jsme zahájili přípravu digitalizace badatelsky velmi žádaného fondu *KSČ - Ústřední výbor 1945-1989, Praha - politické byro 1954-1962*. Během září-prosince 2017 bylo zrevidováno a připraveno na digitalizaci 60 kartonů. Práce budou pokračovat i v následujícím roce. V prosinci roku 2017 byla v rámci projektu rozsáhlé digitalizace souborů ruské a ukrajinské emigrace v meziválečném Československu dokončena digitalizace fondu *Ukrajinské muzeum v Praze*. V prvním čtvrtletí roku 2018 proběhne kontrola digitalizátů. U fondu *Komité pro umožnění studia ruským a ukrajinským studentům (KRUS)* byly v uplynulém roce dokončeny opravy chybně naskenovaných dokumentů. V roce 2018 budou skeny připojeny k záznamům v databázi a fond bude vystaven na serveru *Badatelna.eu*. Skeny fondu *Ruské a ukrajinské emigrantské spolky a organizace v ČSR (RUESO)* byly v roce 2017 připojeny k inventárním jednotkám a zveřejněny na webových stránkách Národního archivu.

Pokračovali jsme ve spolupráci s Výzkumným ústavem geodetickým, kartografickým a topografickým. Připravované společné projekty by mohly napomoci digitalizaci mapových děl, jež v našich podmínkách nemůže být realizována.

Část digitálních prepisů byla uskutečněna prostřednictvím placené externí spolupráce (např. část zvukových a filmových archiválií). Přehled archivních souborů, digitalizovaných v letošním roce, poskytuje příslušný tabulkový přehled o počtu bezpečnostních mikrofilmů, bezpečnostních negativů a digitálních reprodukcí analogových archiválií.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Interní digitální přepis kinematografických archiválií provádíme na přístrojích Panasonic NV-FJ 632 a Pinnacle 710-USB (se softwarem Pinnacle Studio Plus 15), připojené k PC sestavě. Interní digitální přepis zvukových archiválií provádíme pomocí přístrojové sestavy Sony (TA-FE 370, TC-WE 475, MXD-D 4, DTC-ZA 5 ES), připojené k PC sestavě, za využití softwaru Sound Forge Pro 10, Audacity 2.0.5 a Wavosaur 1.3.0.0.

INFORMATIKA

Řada činností v oblasti informačních technologií vychází z potřeb běžného fungování archivu, a proto se z velké části jedná o rutinní práce technické podpory, údržby a oprav. Úsek IT oddělení kontroly výkonu spisové služby, fondů státní správy po roce 1992 a elektronických dokumentů je (jako do jisté míry servisní pracoviště) v permanentním časovém tlaku. Vedle servisu musí řešit řadu dlouhodobých koncepčních záležitostí (dlouhodobé uchovávání a zpřístupňování elektronických dokumentů, tvorbu a zveřejňování elektronických archivních pomůcek atd.). Činnost úseku IT lze rozdělit do dvou základních oblastí: správa IT Národního archivu a pokračující realizace projektu Národní digitální archiv (NDA).

Od 1. listopadu 2014 je spuštěn provoz NDA. Národní archiv tím naplnil základní legislativní požadavky, tj. především umožňuje provedení skartačního řízení z eSSI, realizaci přejímky elektronických dokumentů vybraných za archiválie a jejich bezpečné uložení v digitálním archivu. Archiv také poskytne na požádání příslušného archivu uložené archiválie pro potřeby orgánů činných v trestním řízení, orgánů veřejné správy a původce. Zajištění provozu stávajících systémů se soustředilo zejména na archivní portál, který by 1. dubna 2017 spuštěn v ostrém provozu. Od tohoto dne probíhají elektronická skartační řízení a následné přejímky zpravidla prostřednictvím tohoto portálu. V roce 2017 došlo také k podstatným úpravám aplikace eSkartace.

Od 4. 7. 2017 vstoupila v platnost novela Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby (NSeSSS) a v návaznosti na ni začal Národní archiv připravovat novou verzi validátoru SIP.

Činnosti v rámci projektu sestávaly zejména z přípravy a realizace výběrových řízení. Jednalo se o zakázky na dodávku hardware a krabicového software a o zakázky na vývoj nových modulů archivního portálu a IS NDA. Požadovaný hardware a krabicový software byl

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

dodán v závěru roku 2017. Výjimku tvoří pracovní stanice a notebooky, neboť tuto část veřejné zakázky bylo nutné zrušit – pro dlouhé posuzování dokumentace veřejné zakázky před podpisem smlouvy již dodavatel nemohl dodat nabízené zboží. U zakázek na nové moduly archivního portálu a IS NDA byl do konce roku vybrán dodavatel. Vývoj nových modulů proběhne v roce 2018.

PROSTOROVÁ SITUACE ARCHIVU, PROVOZNÍ A EKONOMICKÉ ZÁLEŽITOSTI

Národní archiv má příslušnost hospodařit s majetkem státu ve třech objektech a je nucen řešit kromě vlastní prostorové situace i dislokaci odboru archivní správy a spisové služby MV, centrály Státního oblastního archivu v Praze. Archiv bezpečnostních složek nereflektoval na budoucí dislokaci archiválií v plánované dostavbě depotního bloku IV v tzv. archivním areálu Chodovec.

Budova na třídě Milady Horákové 133 je využívána oddělením fondů samosprávy a státní správy do roku 1848 a církevních institucí a současně odborem archivní správy a spisové služby MV. Prostorové rezervy v objektu postaveném ve třicátých letech minulého století již nejsou žádné. Důvěra církevních institucí v Národní archiv, projevující se přáním přemístit své archivy právě do této budovy, se prozatím nemusela řešit přemístěním zbývajících osobních fondů do chodoveckého depozitáře.

Lokalita v jižních Čechách byla vybrána pro umístění záložního pracoviště digitálního archivu. V objektu by po dovybavení regály zůstala dostatečná rezerva i pro uložení archiválií v době bezpečnostních a jiných krizí. Pro významnější uložení archiválií je však tento prostor příliš malý. Rekonstrukce byla zahájena v prosinci roku 2013 a dokončena 18. června 2014. Prostory byla užívána technologiemi digitálního archivu od konce března 2015. Jde o cca třetinu krytu. Ministr nařídil v roce 2015 rekonstruovat trafostanici a upravit zbývajících část pro uložení bezpečnostních snímků. První část úkolu byla na sklonku roku 2015 splněna. Na druhou byly nejprve přislíbeny a posléze nepotvrzeny finance. Postupně jsem „našetřili“ zdroje z jiných realizovaných investic a začali se připravovat na pokračování rekonstrukce. V jarních měsících trpí nerekonstruované prostory nadměrnou vlhkostí, která kondenzuje i v části určené pro digitální archiv. Životnost technologií a dat je tím ohrožena. Po průniku

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

vody z letní průtrže mračen v roce 2016 v netěsnícím prostoru okolo výduchů vzduchotechniky nám byla nařízena oprava a pokračování rekonstrukce. Za tím účelem byl na konci roku 2016 vypůjčen prostor sousedící s objektem od soukromých majitelů, v květnu roku 2017 bylo písemně rozhodnuto ředitelem odboru archivní správy a spisové služby o umístění bezpečnostních mikrofilmů státních archivů v prostoru po plánované rekonstrukci, po třech marných pokusech se vysoutěžili dodavatelé projektů oprav a rekonstrukce a do konce listopadu roku 2017 byly projekty předány. Po kontrole zadávací dokumentace pro soutěž na dodavatele realizace v úseku náměstka ministra vnitra pro oblast archivnictví byla vypsána veřejná zakázka.

Areál Chodovec je využíván Národním archivem a Státním oblastním archivem v Praze. Depotní část tvoří třináctipodlažní budova ve třech stavebních depotních blocích (dále DB) se 182 sály (dle kolaudace 137 obhospodařuje NA, 45 SOA v Praze). Depoty jsou vybaveny regály (pevné nebo s pojezdem) či speciálním vybavením (knihovny, mapové depozitáře, depozitáře listin, „foto-, fono- a kinodokumentů“, nosiče elektronických archiválií). Volná kapacita sálů Národního archivu se za rok 2016 opět zmenšila o necelé 2 km. Máme trvalý zájem na výstavbě depotního bloku IV v Praze na Chodovci, který bude sloužit Národnímu archivu a Státnímu oblastnímu archivu. Požadavky byly uplatněny do střednědobých plánů financování státních archivů. Další stavba na Chodovci v předpokládané hodnotě 75 mil. Kč bez DPH byla však připravována pouze v podzemí pro hlavní úložiště digitálního archivu. Příprava výstavby centrálního digitálního úložiště byla i z důvodu hospodárnosti koncipována tak, aby na ni kdykoliv mohla navázat nadzemní podlaží jakéhokoliv určení. Tato naděje ovšem skončila s předčasným ukončením financování projektu Národní digitální archiv ze strukturálních fondů Evropské unie, a to ve fázi otevření obálek s nabídkami uchazečů. Nové možnosti se otevřely s nástupem nového vrcholového vedení, jež je nakloněno komplexní dostavbě. Připravili jsme v roce 2017 tedy s nositelkou autorských práv, p. architektkou Knappovou, posouzení realizovatelnosti pro vedení ministerstva a vládu. Byly v únoru odevzdány vedení odboru archivní správy a spisové služby a počátkem března příslušnému náměstkovi. Mezidobí jsme věnovali konzultacím a získávání stanovisek dotčených orgánů.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

HOSPODAŘENÍ SE SVĚŘENÝMI PROSTŘEDKY

Národní archiv je ze zákona č. 320/2002 Sb., podle čl. 6 § 18, odst. 1 zřízen jako samostatná organizační složka státu přímo řízená MV ČR. Přidělené rozpočtové prostředky byly použity na nákup energií, materiálu, služeb a zajištění oprav a údržby ve spravovaných objektech. V oblasti nákupu materiálu se pokračovalo ve vybavování a obnově jednotlivých pracovišť výpočetní technikou (včetně software), kupoval se archivní obalový materiál, chemikálie a spotřební laboratorní materiál pro restaurátory a konzervátory, uskutečnil se nákup fotomateriálu včetně obalového materiálu pro oddělení péče o fyzický stav archiválií. Zabezpečen byl nákup knih a konečně i tisk publikací. V oblasti výdajů programového financování byla realizována 1. část akce „Rozšíření informačního systému NA – HW a SW“.

V rámci vlastní činnosti archivu byly získány finanční prostředky do příjmové části státního rozpočtu ve výši 946tis. Kč. Jednalo se o prodej publikací, zhotovování kopií archiválií a vypracování rešerší.

Z větších akcí byly financovány opravy na obou objektech.

Archivní areál Chodovec

- oprava kamerového systému - PTO
- výměna čerpadel - DB
- výměna dveří – PTO
- oprava podlah – PTO
- oprava systému MaR
- oprava nátěrů a maleb rampy
- oprava dezinfekční linky
- oprava odkyselovací linky

Milady Horákové 133

- výměna rozvaděče silnoproud – světlík
- oprava venkovního kamerového systému
- výměna rozvaděče MaR – světlík
- výměna rozvaděče MaR – velín
- oprava maleb, podlah
- oprava systému MaR

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Projekt Community as Opportunity - Creative archives' and users' network, financováno z: EU - CREATIVE EUROPE Programme, zkratka projektu CO:OP; délka trvání od 1.12. 2014 do 30.11 2018

NNV 2016352 474,55 Kč

Čerpáno 2017287 108,59Kč

V roce na rezervní fond na tento projekt přijato 825 577,27 Kč (30 679,20 EUR)

V roce 2017 čerpáno 67 500,- Kč – prodloužení licence Topotéky

Věda a výzkum

Tematická podpora

1. Projekt „*Ludvík Salvátor Toskánský (1847-1915). Život a dílo vědce a cestovatele*“.
Poskytovatel účelové podpory: Grantová agentury ČR.
Výše podpory na rok 2017: 391 000,- Kč, NNV 2016: 150 899,06 Kč
Čerpání v roce 2017: 366 201,04,- Kč, čerpání NNV 2016: 126 372,47 Kč
Čerpání účelové podpory bylo zásadně v oblasti mzdových prostředků, tisku publikace, nákupu materiálu (zahraniční literatury) a zahraničních cest.
Nedočerpané prostředky ve výši 49 325,55Kč byly převedeny do NNV.
2. Projekt „*Česko-německé vztahy v předvečer I. světové války. Edice dokumentů ze smířovacích jednání v Čechách v letech 1913 a 1914*“
Poskytovatel účelové podpory: Grantová agentury ČR.
Výše podpory na rok 2017: 1 020 000,- Kč
Čerpání v roce 2017: 1 016 113,09 Kč
Čerpání účelové podpory bylo zásadně v oblasti mzdových prostředků, překladů článků, nákupu materiálu (zahraniční literatury) a zahraničních cest.
Nedočerpané prostředky ve výši 3 886,91Kč byly převedeny do NNV.
3. Projekt „*Vývoj metod konzervování pečeti a jejich textilních závěsů*“.
Poskytovatel účelové podpory: Ministerstvo kultury ČR.
Výše podpory na rok 2017: 455 000,- Kč, NNV 2016: 368 062,25Kč
Čerpání v roce 2017: 386 049,17 Kč, čerpání NNV 2016: 338 857,83 Kč
Čerpání účelové podpory bylo zásadně v oblasti mzdových prostředků, nákupu chemického materiálu, tuzemských a zahraničních cest.
Nedočerpané prostředky ve výši 98 155,25 Kč byly převedeny do NNV.
4. Projekt „*Pokročilý identifikační element pro rozpoznání archiválií*“.
Poskytovatel účelové podpory: Ministerstvo vnitra ČR.
Výše podpory na rok 2017: 237 829,- Kč, NNV 2016: 129 560,21 Kč
Čerpání v roce 2017: 181 445,52 Kč, čerpání NNV 2016: 40 041,93 Kč
Čerpání účelové podpory bylo zásadně v oblasti mzdových prostředků, nákupu Přístrojového vybavení pro laboratoř a zahraničních cest.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Náklady na externí služby nebyly v uplynulém roce ani z NNV čerpány. Důvodem je především upřesňování potřebných typů vzorků a optimálních analytických metod pro jejich charakterizaci. Část analýz byla provedena s využitím vlastních nebo zapůjčených přístrojů.

Nedočerpané prostředky ve výši 145 901,76 Kč byly převedeny do NNV.

5. „Institucionální podpora“

Poskytovatel účelové podpory: Ministerstvo vnitra ČR.

Výše podpory na rok 2017: 5 745 000,- Kč, NNV 2016: 2 088 090,44Kč

Čerpání v roce 2017: 3 402 063,88 Kč, čerpání NNV 2016: 1 929 659,08 Kč

Čerpání účelové podpory bylo v oblasti mzdových prostředků (DPP), nákupu materiálu (nákup knih a publikací), nákupu spotřebního materiálu a služeb pro zakoupené technologie. Byly nakoupeny přístroje pro restaurátory a fotografy, SW pro badatelnu. Nedočerpané prostředky ve výši 2 501 367,48 Kč byly převedeny do NNV. Důvodem nedočerpání bylo zadání VZ na nákup IT ke konci roku, čerpání proběhne v 1. čtvrtletí 2018 a vysoutěžení nižších než předpokládaných cen v rámci edičního plánu v oblasti tisku.

V následujících tabulkách jsou uvedeny všechny rozpočtové zdroje Národního archivu v roce 2017:

1. Běžné výdaje
2. Kapitálové výdaje
3. Mzdy a související výdaje
4. Institucionální podpora vědy a výzkumu
5. Grant Grantová agentura ČR
6. Grant Grantová agentura ČR
7. Grant PIERA (Ministerstvo kultury ČR)
8. Grant NAKI II (Ministerstvo kultury ČR)
9. Česká rozvojová agentura (Zahraniční rozvojová spolupráce - „Podpora kapacit Státního archivu Bosny a Hercegoviny“)

10. Národní digitální archiv II SR – 19,14%

11. Národní digitální archiv II SR – 80,86%

1. Běžné výdaje

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
504110	autorské honoráře	106 090	106 090

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

513	NÁKUP MATERIÁLU	5 189 174	5 189 174
513200	ochranné pomůcky	96 771	96 771
513300	léky a zdravotnický materiál	0	0
513600	knihy, učební pomůcky a tisk	238 734	238 724
513700	drobný hmotný majetek	1 546 273	1 546 273
513706	<i>spojovací materiál</i>	27 930	27 930
513712	<i>výstrojní materiál</i>	55 543	55 543
513718	<i>stavebně ubytovací materiál</i>	464 776	464 776
513720	<i>foto krim. technika</i>	16 322	16 322
513721	<i>výpočetní technika</i>	981 702	981 702
513900	nákup materiálu	3 307 396	3 307 396
513904	<i>ženijní materiál</i>	4 892	4 892
513906	<i>spojovací materiál</i>	9 914	9 914
513907	<i>chemický materiál</i>	32 819	32 819
513908	<i>automobilní materiál</i>	10 151	10 151
513912	<i>výstrojní materiál</i>	2 124 281	2 124 281
513913	<i>proviantní materiál</i>	13 520	13 520
513918	<i>stavebně ubytovací materiál</i>	261 078	261 078
513920	<i>foto a kriminalistická technika</i>	33 426	33 426
513921	<i>výpočetní technika</i>	528 372	528 372
513925	<i>technické plyny</i>	286 113	286 113
513990	<i>spotřební mat. j. n.</i>	2 830	2 830
514200	<i>kurzové rozdíly</i>	9 414	9 414
515	NÁKUP VODY, PALIV A ENERGIE	11 367 477	11 367 477
515100	voda	696 563	696 563
515300	plyn	3 199 540	3 199 540
515400	elektrická energie	7 380 193	7 380 193
515629	pohonné hmoty	91 181	91 181
516	NÁKUP SLUŽEB	13 434 837	13 434 837
516100	služby pošt	126 908	126 908
516200	služby telekomunikací a radiokomunikací	586 972	586 972
516220	<i>provozní výdaje</i>	586 972	586 972
516320	<i>zákonné pojištění provozu motor.vozidel</i>	13 868	13 868
516400	nájemné	99 842	99 842
516429	<i>ostatní nájemné j.n.</i>	99 842	99 842
516500	nájemné za půdu	29 330	29 330
516600	konzultační sl.	22 710	22 710
516700	služby školení a vzdělávání	76 601	76 601

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

516890	<i>ostatní služby</i>	668 762	668 762
516900	nákup služeb j. n.	11 809 844	11 809 844
516907	<i>nákup služeb pro chemický materiál</i>	0	0
516908	<i>nákup služeb pro automobilní materiál</i>	2 375	2 375
516912	<i>nákup služeb pro výstrojní materiál</i>	280 843	280 843
516918	<i>nákup služeb pro staveb. ubytovací</i>	1 089	1 089
516920	<i>nákup služeb pro foto-krimi techniku</i>	17 686	17 686
516921	<i>nákup služeb pro výpočetní techniku</i>	26 351	26 351
516930	<i>nákup služeb pro všeobecný materiál</i>	1 370 945	1 370 945
516970	<i>poplatky TV, Ro</i>	22 005	22 005
516984	<i>odpady, úklid a čištění</i>	4 697 358	4 697 358
516987	<i>inzerce</i>	33 110	33 110
516990	<i>ostatní nákup služeb j.n.</i>	5 358 082	5 358 082
517	OSTATNÍ NÁKUPY	9 593 439	9 106 089
517100	opravy a udržování (dodavatelsky prováděné)	8 666 683	8 179 333
517104	<i>ženijního materiálu</i>	14 008	14 008
517107	<i>chemického materiálu</i>	11 518	11 518
517108	<i>pozemních dopravních prostředků</i>	22 935	22 935
517112	<i>výstrojního materiálu</i>	69 490	69 490
517113	<i>proviantní materiál</i>	5 450	5 450
517118	<i>stavebně ubytovací materiál</i>	15 054	15 054
517121	<i>výpočetní techniky</i>	38 537	38 537
517180	<i>opravy a údržba objektů</i>	8 489 691	8 002 341
517200	programové vybavení	584 038	584 038
517300	cestovné	221 249	221 249
517310	<i>tuzemské cesty</i>	69 852	69 852
517320	<i>zahraniční cesty</i>	151 397	151 397
542400	náhrady mzdy v nemoci	177 852	177 852
517500	pohoštění	13 683	13 683
517600	účastnické poplatky na konference	48 982	48 982
517700	nákup uměleckých předmětů	40 500	40 500
517990	ostatní nákupy	18 304	18 304
517920	nehmotný majetek	0	0
536240	dálniční známky	6 000	6 000
Běžné výdaje celkem		39 884 283	39 396 933

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

2. Kapitálové výdaje

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
611100	programové vybavení	1 500 000	886 349
612308	dopravní prostředky	400 000	0
612510	výpočetní technika	1 476 000	0
Kapitálové výdaje celkem		3 376 000	886 349

3. Mzdy a související výdaje

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
501111	tarify	16 306 678	16 283 920
501112	za vedení	37 000	36 512
501115	osobní příplatek	1 660 000	1 652 624
501137	náhrady	2 020 000	2 014 532
501191	odměny	1 053 000	1 053 000
501192	jubilea	45 000	45 000
501311	tarify	22 929 184	22 904 217
501312	za vedení	617 000	614 666
501315	osobní příplatek	3 021 000	3 017 987
501338	náhrady	3 220 000	3 210 367
501391	odměny	3 006 000	3 006 000
501393	jubilea	125 000	125 000
501111	tarify	16 306 678	16 283 920
501112	za vedení	37 000	36 512
501315	osobní příplatek	3 021 000	3 017 987
501338	náhrady	3 220 000	3 210 367
501391	odměny	3 006 000	3 006 000
501393	jubilea	125 000	125 000
502140	práce podle dohod	1 125 384	1 073 830
503100	povinné pojistné na sociální zabezpečení	13 513 762	13 493 725
503200	povinné pojistné na zdravotní pojištění	4 864 952	4 864 532
503000	pojistné celkem	18 378 714	18 358 258
534200	FKSP	1 080 797	1 080 797
Mzdové a související výdaje celkem		74 624 757	74 476 711

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

4. Institucionální podpora vědy

Rozpočtová položka		R 2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	2 047 000	1 766 425
513600	nákup knih a publikací	250 000	238 046
513707	chemický mat.	45 200	33 759
513718	stavebně ubytovací materiál	60 000	0
513907	chemický a laboratorní materiál	450 000	406 542
513912	výstrojní mat.	50 000	27 524
516920	nákup služeb foto-kino	150 000	0
516921	služby výpočetní technika	468 000	99 990
516987	tisk publikací	22 000	0
516990	nákup služeb j. n.	500 000	379 673
517310	tuzemské cesty	50 000	0
517320	zahraniční cesty	200 000	185 773
611900	programové vybavení	200 000	0
612206	spojovací systémy	400 000	0
612212	výstrojní stroje	250 000	129 227
612220	foto-krimi mat..	150 000	135 106
612510	výp. tech.	450 000	0
Celkem IP		5 745 000	3 402 064

5. Grant Grantová agentura ČR

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	205 000	205 000
503100	pojistné SOC	15 000	14 000
503200	pojistné ZDR	6 000	5 040
513600	knihy a tisk	25 000	25 000
516990	nákup služeb j. n.	20 000	13 800
517320	zahraniční cesty	120 000	103 361
Celkem		391 000	366 201

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

6. Grant Grantová agentura ČR

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	354 000	353 550
503100	pojistné SOC	72 000	71 963
503200	pojistné ZDR	26 000	23 801
513600	knihy a tisk	7 000	7 000
513912	výstrojní mat.	3 000	3 000
516990	nákup služeb j. n.	30 000	28 800
517320	zahraniční cesty	55 000	55 000
Celkem		547 000	543 114

7. PIERA (OBV MV)

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	157 829	154 338
516907	nákup služeb chemický mat.	40 000	0
517310	tuzemské cesty	4 560	3 724
517320	zahraniční cesty	25 440	23 384
517600	konference	10 000	0
celkem		326 528	196 968

8. Grant NAKI II (Ministerstvo kultury ČR)

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	254 000	224 750
503100	pojistné SOC	64 000	56 188
503200	pojistné ZDR	23 000	20 228
513907	chemický mat.	42 000	35 109
516987	tisk publikací	1 000	0
517310	tuzemské cesty	11 000	0
517320	zahraniční cesty	60 000	49 774
celkem		455 000	386 049

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

9. Česká rozvojová agentura (Zahraníční rozvojová spolupráce - „Podpora kapacit Státního archivu Bosny a Hercegoviny“)

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
502140	práce podle dohod	128 250	123 000
513907	chemický mat.	50 000	50 000
517320	zahraníční cesty	140 289	68 143
	celkem	318 539	241 143

10. Národní digitální archiv II SR – 19,14%

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
513721	výpočetní technika	131 773	49 664
513912	výstrojní mat.	695	0
516987	tisk	695	553
517200	programové vybavení	248 459	144 098
611100	programové vybavení	24 549	0
612510	výpočetní technika	5 459 853	2 544 607
690990	ostatní inv. výdaje	67 503	12 275
	celkem	5 933 527	2 751 197

11. Národní digitální archiv II EU – 80,86%

Rozpočtová položka		R2	Čerpání v Kč
513721	výpočetní technika	556 696	209 814
513912	výstrojní mat.	2 935	0
516987	tisk	2 935	2 336
517200	programové vybavení	1 049 655	752 938
611100	programové vybavení	103 711	0
612510	výpočetní technika	23 066 036	10 750 099
690990	ostatní inv. výdaje	290 053	51 855
	celkem	25 072 020	11 767 044

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

POSKYTOVÁNÍ INFORMACÍ PODLE ZÁKONA Č. 106/1999 Sb., O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

V roce 2017 byly podány tři žádosti o informaci podle zákona č. 106/1999 Sb. Na všechny žádosti byly v zákonné lhůtě poskytnuty odpovědi. Nebylo vyřizováno žádné odvolání ani stížnost ve smyslu citovaného zákona.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

TABULKY ARCHIVNÍ

Tabulka II/1 – Národní archiv

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	počet
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
Souhrn	N:	28	3437,46 0	12,88 0,00	29	3441,46 0	12,89 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 1455
	Z:	105	23250,18 0	87,12 0,00	105	23250,18 0	87,11 0,00	nepoškozeno:	105	speciální: 89
	I:	99	21842,28 0	81,84 0,00	99	21842,28 0	81,83 0,00	poškozeno:	55	referenční: 2
	Σ:	163	26687,64 0		164	26691,64 0		nezjištěno:	4	
								Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 1546
								poškozeno [ks]:	9285	

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda:

- * N: [počet] ... archivní soubory s min. 95% nezpracované metráže
- Z: [počet] ... archivní soubory s min. 95% zpracované metráže
- I: [počet] ... archivní soubory s min. 95% inventarizované metráže
- Σ: [počet] ... celkový počet archivních souborů (≠N:+Z:)
- ** N: [bm] ... nezpracovaná metráž archivních souborů
- [MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Z: [bm] ... zpracovaná metráž
- [MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- I: [bm] ... inventarizovaná metráž
- [MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
- Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
- [MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

- *** Vykazované ... archivní soubory s evidenčním statutem 1, 2 nebo 3
- **** metráž [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové metráži
- MB [%] ... relativní zastoupení vzhledem k celkové velikosti evidenčních jednotek v digitální podobě

Číselník evidenčních statusů:

- 1 Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci
- 2 Archivní soubory uložené na základě smlouvy mimo instituci
- 3 Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy
- 4 Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované
- 5 Archivní soubory archivem pouze evidované

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

II. Celkové množství archiválií v základní evidenci Národního archivního dědictví

Tab. č. 1: Základní souhrnné informace ze základní evidence NAD

Archiv		Počty, metráž a zpracovanost archivních souborů						Fyzický stav archiválií		Archivní pomůcky
		Vykazované***			Celkem			počet	počet	
		počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]	počet	metráž [bm] velikost [MB]	metráž [%] MB [%]			
1	2	3*	4**	5****	6*	7**	8****	9	10	
100000010 - Národní archiv	N:	28	3437,46 0	12,88 0,00	29	3441,46 0	12,89 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 1455
	Z:	105	23250,18 0	87,12 0,00	105	23250,18 0	87,11 0,00	nepoškozeno:	105	speciální: 89
	I:	99	21842,28 0	81,84 0,00	99	21842,28 0	81,83 0,00	poškozeno:	55	referenční: 2
								nezjištěno:	4	
	Σ:	163	26687,64 0			26691,64 0		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 1546
								poškozeno [ks]:	9285	
<i>Dílčí souhrn oblastí 0:</i>	N:	28	3437,46 0	12,88 0,00	29	3441,46 0	12,89 0,00	Ze zapsaného fyzického stavu:		základní: 1455
	Z:	105	23250,18 0	87,12 0,00	105	23250,18 0	87,11 0,00	nepoškozeno:	105	speciální: 89
	I:	99	21842,28 0	81,84 0,00	99	21842,28 0	81,83 0,00	poškozeno:	55	referenční: 2
								nezjištěno:	4	
	Σ:	163	26687,64 0		164	26691,64 0		Ze zapsaných ev. jednotek:		všechny: 1546
								poškozeno [ks]:	9285	

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Tabulka III/1 – Národní archiv

Statistika č. 3: Výběr archiválií, delimitace archiválií, úbytky a celkové vnější změny

09.01.2017

Archiv		Přírůstky				Úbytky		Celkem vnější změny	
		Výběr		Delimitace		metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených
		metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených				
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
100000010 - Národní archiv	N:	1512,34 154	12602	15,61 0	191	10,00 0	69	1517,95 154	12724
	Z:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	I:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	Σ:	1512,36 154	12603 101	48,20 0	1143 197	64,04 0	2463 2462	1496,52 154	11283 -2164
<i>Dílčí souhm oblasti 0:</i>	N:	1512,34 154	12602	15,61 0	191	10,00 0	69	1517,95 154	12724
	Z:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	I:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	Σ:	1512,36 154	12603 101	48,20 0	1143 197	64,04 0	2463 2462	1496,52 154	11283 -2164

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Archiv		Přírůstky				Úbytky		Celkem vnější změny	
		Výběr		Delimitace		metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených
		metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených	metráž [bm] velikost [MB]	ev.j. [ks] poškozených				
1	2	3*	4**	5*	6**	7*	8**	9*	10**
Souhrn	N:	1512,34 154	12602	15,61 0	191	10,00 0	69	1517,95 154	12724
	Z:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	I:	0,02 0	1	32,59 0	952	54,04 0	2394	-21,43 0	-1441
	Σ:	1512,36 154	12603 101	48,20 0	1143 197	64,04 0	2463 2462	1496,52 154	11283 -2164

Veškeré hodnoty digitální velikosti jsou zaokrouhleny na MB (MegaByte)

Legenda: * N: [bm] ... nezpracovaná metráž změn
[MB] ... nezpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
Z: [bm] ... zpracovaná metráž změn
[MB] ... zpracovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
I: [bm] ... inventarizovaná metráž změn
[MB] ... inventarizovaná velikost ev. jednotek v digitální podobě
Σ: [bm] ... celková metráž (=N:+Z:)
[MB] ... celková velikost ev. jednotek v digitální podobě

** N: [ks] ... počet nezpracovaných hlavních evidenčních jednotek
Z: [ks] ... počet zpracovaných hlavních evidenčních jednotek
I: [ks] ... počet inventarizovaných hlavních evidenčních jednotek
Σ: [ks] ... celkový počet hlavních evidenčních jednotek(=N:+Z:)
[ks] ... počet poškozených hlavních evidenčních jednotek

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Tabulka III/2 – Protokoly o výběru archiválií – Národní archiv

<i>Původce</i>	<i>Poč. prot.</i>	<i>Posouz. dok. [bm]</i>	<i>Vybraných dok. [bm]</i>	<i>Vybraných dok. [%]</i>	<i>Protok. se vzorkem</i>	<i>Navrženo</i>		<i>Vybráno</i>	
						<i>od</i>	<i>do</i>	<i>od</i>	<i>do</i>
Agentura pro podporu podnikání a investic – CzechInvest	2	23	1.00	28,3	0	1993	2011	2003	2009
Bytová správa Ministerstva vnitra	1	1.00	0	0,0	0	1997	2001		
Centrum služeb pro silniční dopravu	1	28	0,1	0,4	0	2001	2013	2001	2004
Centrum sportu Ministerstva vnitra	1	2	1	50,0	0	2009	2014	2010	2014
CzechTrade – Česká agentura na podporu obchodu	1	15	1.00	10,0	0	1965	2010	2004	2010
Česká filharmonie	1	0,75	0,6	80,0	0	1987	2014	1987	2014
Česká geologická služba	1	1.00	2,1	28,0	0	1970	2014	1982	2010
Česká inspekce životního prostředí	2	91	5	5,5	1	1992	2012	1995	2008
Česká plemenářská inspekce	1	1.00	0	0,0	0	2010	2013		
Česká správa sociálního zabezpečení	2	551	0	0,0	0	1911	2013	2002	2010
Česká školní inspekce	1	34	5	14,7	0	1999	2013	2003	2005
Český telekomunikační úřad	2	406,03	1.00	1,7	0	1993	2014	1993	2005
Český úřad zeměměřický a katastrální	2	11,1	2	18,0	0	1991	2009	1991	2009

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Dům zahraničních služeb	1	83,6	15	17,9	0	1974	2009	1974	2005
Endokrinologický ústav	1	1,00	0	0,0	0	2007	2010		
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	1	825	0	0,0	0	1969	2012		
Fakultní nemocnice Motol	1	1506	9	0,6	0	1915	2010	1915	1968
Grantová agentura České republiky	1	83	56	67,5	0	1994	2010	1994	2005
Institut klinické a experimentální medicíny	1	40	1,00	3,8	0	1986	2009	1986	2009
Institut pro kriminologii a sociální prevenci	1	20	3	15,0	0	1988	2010	2000	2005
Institut technické inspekce	1	25	0,6	2,4	0	1991	2005	1996	2005
Kancelář veřejného ochránce práv	1	30,1	0	0,0	0	2005	2013		
Ministerstvo dopravy ČR	2	14,71	8	54,4	0	1960	2011	1960	2011
Ministerstvo financí ČR	1	1,00	0,2	5,7	0	1989	2008	1989	2008
Ministerstvo kultury ČR	2	1,00	0,45	3,7	0	1989	2004	1989	2004
Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR	1	0,29	0,1	34,5	1	2006	2015	2012	2012
Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR	2	76,7	20,1	26,2	0	1918	2014	1918	2012
Ministerstvo spravedlnosti ČR	10	296,12	1,00	4,0	1	1945	2008	1945	2008
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR	2	25	1,00	18,0	0	1993	2008	1993	2008
Ministerstvo vnitra ČR	20	193,6	36,6	18,9	1	1937	2014	1937	2014
Ministerstvo zdravotnictví ČR	5	78,57	1,00	9,9	0	1949	2011	1949	2009
Ministerstvo zemědělství ČR	2	87,45	0,05	0,1	0	1990	2015	2007	2013

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Ministerstvo životního prostředí ČR	1	0,25	0	0,0	0	2004	2014		
Muzeum policie ČR	1	0,3	0,1	33,3	0	2002	2013	2002	2012
Národní památkový ústav	1	12	0,15	1,3	1	2006	2010	2006	2010
Národní technická knihovna	1	29,5	2,1	7,1	0	1982	2011	2003	2011
Národní ústav odborného vzdělávání	2	29,5	14,5	49,2	0	1957	2014	1957	2014
Národní zemědělské muzeum	1	90	12	13,3	0	1806	2011	1919	2011
Nejvyšší kontrolní úřad	1	57,3	1,00	19,5	0	1977	2009	1978	2009
Nejvyšší soud ČR	1	79,9	37	46,3	0	1943	2007	1943	1999
Nejvyšší státní zastupitelství	1	90	1,00	13,6	0	1993	2004	1993	2003
Nemocnice s poliklinikou v Praze 5 - Na Homolce	1	264,89	4,06	1,5	0	1991	2012	1997	2005
Pražský filharmonický sbor	1	1,00	0,5	17,2	0	1992	2001	1992	2001
Ředitelství silnic a dálnic ČR	6	103,9	21,5	20,7	0	1967	2014	1967	2011
Správa úložišť radioaktivních odpadů	1	2,15	0,43	20,0	0	1999	2010	1999	2010
Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra	1	85	0,2	0,2	0	2007	2010	2007	2010
Správa železniční dopravní cesty, s.o,	1	57	9	15,8	0	1994	2012	1994	2010
Státní fond rozvoje bydlení	1	23	0	0,0	0	2000	2009		
Státní úřad inspekce práce	1	23	1,00	11,3	0	1978	2010	1993	2010
Státní zdravotní ústav	1	37,5	1,00	6,7	0	1980	2012	1991	2009
Státní úřad pro jadernou bezpečnost	2	34,5	1,00	5,2	0	1992	2012	1999	2008
Státní zemědělská a	1	32	1	3,1	0	1958	2012	2005	2012

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

potravinářská inspekce									
Státní zemědělský intervenční fond	1	180	0	0,0	0	1991	2010		
Úřad pro civilní letectví	1	40	40	100	0	1952	2004	1952	2004
Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví	2	82	34	41,5	0	1962	2009	1962	2009
Úřad průmyslového vlastnictví	1	15	0,4	2,7	0	2004	2015	2005	2010
Úřad vlády ČR	2	28,7	14,9	51,9	0	1991	2015	1991	2013
Ústav hematologie a krevní transfuze	1	7	0	0,0	0	2000	2010		
Ústav pro hospodářskou úpravu lesů	1	8	0	0,0	0	1995	2010		
Ústav pro péči o matku a dítě	1	107,3	0,3	0,3	0	1957	2010	1965	1995
Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR	1	5	0,45	9,0	0	1984	2005	2004	2005
Ústav zemědělské ekonomiky a informací	1	1,00	1,00	100,0	0	1950	2004	1950	2004
Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský	1	24,2	0,9	3,7	0	1996	2010	1996	2010
Vězeňská služba České republiky	41	3.796,866	97,9112	2,6	0	1965	2014	1965	2012
Všeobecná fakultní nemocnice	5	838,501	55,08	6,6	0	1952	2010	1984	2007
Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajinu a okrasné zahradnictví	1	9	0,2	2,2	0	1943	2012	2005	2011
Výzkumný ústav	1	1,00	1,00	67,2	0	1976	2002	1976	2002

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

vodohospodářský T, G, Masaryka									
Zařízení služeb pro Ministerstvo vnitra	2	1,00	0,8	12,9	0	1998	2012	1998	2011
Zdravotnické zařízení MV	1	21,974	0,18	0,8	0	1996	2014	2004	2011
CELKEM	165	10.821,25	592,33	5,5	5				

B – Mimo skartační řízení

<i>Původce</i>	<i>Počet protokol</i>	<i>Posouz. dok. [bm]</i>	<i>Vybraných dok. [bm]</i>	<i>Vybraných dok. [%]</i>	<i>Protok. se vzork.</i>	<i>Navrženo</i>		<i>Vybráno</i>	
						<i>od</i>	<i>do</i>	<i>od</i>	<i>do</i>
Fakultní nemocnice Královské Vinohrady	1	110	0	0,0	0	1985	2010		
Hospodářská komora ČR	1	0,12	0,12	100,0	0	2003	2008	2003	2008
Státní zdravotní ústav	1	0,9	0,9	100,0	0	1947	2006	1947	2006
Všeobecná fakultní nemocnice	3	873	55	6,3	0	1957	2010	1984	2000
CELKEM	6	984,02	56,02	5,7	0				

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Tabulka III/4 - Zpracování archiválií

Název archivního souboru	Počet kart.	Uspoř bm za rok	Inv. bm za rok def.	Inv. bm za rok průběžně	Katalg. evidenč. jednotek	Počet katalog. záznamů	Rejstřík. evidenč. jednotek
Archiv pražského arcibiskupství- Ordinariát	32	3,74		3,74			
České gubernium Militare dodatky	9	1,2		1,2			
Českobratrská církev evangelická – Farní sbor Smíchov	10	1,5					
Ústřední archiv Českobratrské církve evangelické	10	1		1			
Sbírka listin z Vojenského historického ústavu		0,5	0,5		100 listin		

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Česká dvorská kancelář- Evidence erbů					32 kart.	386	
Nová manipulace	47	4,7		4,7			
Soupis pečeti AČK						1036	
Sbírka Dobřenský						905	
Archiv českých stavů – Reversy k zemi						400	
Matriky židovských náboženských obcí v českých krajích					20 kart.		

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Název archivního souboru	Počet kart.	Uspoř. bm za rok	Inv. bm za rok def.	Inv. bm za rok průběžně	Katalog. evidenč. jednotek	Počet katalog. záznamů	Rejstřík. evidenč. jednotek
České místodržitelství – všeobecné, sign. 12	267		13			2700	267
České místodržitelství – všeobecné, sign. 13	194	10		10			194
České místodržitelství – všeobecné, sign. 26	49	5,88	5,88			756	49
České místodržitelství – všeobecné, sign. 27	7	0,84	0,84			153	7
Ministerstvo železnic Vídeň	41	4,92	4,92			515	41
Staré montanum	10		1,2				10
Úřad říšského protektora	25			3,5			
Prezidium ministerstva vnitra		56				7	
Okupační vězeňské spisy		30		3,8			
Ministerstvo zemědělství, Praha,							

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

1935-1950 (A-Z)							
Ministerstvo školství, Praha		22		2,8			
Policejní ředitelství Praha – evidence obyvatelstva (DA)		115					13
Ústřední správa státních báňských a hutních závodů, Praha – dodatky II		10		1,1			

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Název archivního souboru	Počet kart.	Uspoř bm za rok	Inv. bm za rok def.	Inv. bm za rok průběžně	Katalog. evidenč. jednotek	Počet katalog. záznamů	Rejstřík. evidenč. jednotek
Československá tisková kancelář – zpravodajské zprávy (ČTK), 1966 – 1967. III. dodatek (4)	69	9	9			2	
Československé závody sklářské (4)	97	11,64					97
Federální ministerstvo paliv a energetiky (4)	410	49					410
Federální ministerstvo spojů, Praha (1, 3)	72	8					
Federální ministerstvo zemědělství a výživy (3)	57	6,84					
Federální statistický úřad, Praha (1)		5					
Fond Národní obnovy, Praha (1,3,5)	403	48,36					
KSČ-ÚV 1945-1989, Praha – nezpracované (1, 3)	12	1,44					
KSČ-ÚV 1945-1989, Praha – Čestmír Císař (1, 3)	4	0,48					
KSČ-ÚV 1945-1989, Praha – Alexander Dubček (1)	20	2,4					
KSČ-ÚV 1945-1989, Praha – oddělení – oddělení dopravy a spojů	30	3,6					

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

(1)							
KSČ - Ústřední výbor 1945-1989, Praha - politické byro 1954-1962 (5)	60	7,2					
Ministerstvo financí II, Praha (3, 4)	89	10,68	89	10,68			
Ministerstvo spotřebního průmyslu, Praha (4)	61	7,32		7,32		947	947
Ministerstvo spravedlnosti ČSR, Praha (3)	15	1,8					
Ministerstvo školství a kultury, Praha – Ústřední likvidační správa (1)	3	0,36					
Ministerstvo vnitra ČSR/ČR, Praha – CSÚ (1)	240	28,8					
Ministerstvo vnitra II, Praha (3, 6)	20	2,4					14 397
Ministerstvo vnitřního obchodu, Praha (1)	50	6					
Ministerstvo zemědělství II – Ministerstvo zemědělství, lesního a vodního hospodářství, Praha (3)	131	12,72					
Národní sčítání lidu 1950, Praha (5)	40	5,7					
Nejvyšší soud, Praha (1)	68	8,16					
Sbírka Monitor, Praha vyčleněné spisy 1954-1958 (4)	12	1,5	1,5			4	
Sbírka Monitor, Praha 1987-1990 (4)	184	23	23	10		4	
Správa Sboru nápravné výchovy, Praha (6)						2455	

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Státní plánovací komise, Praha (3)	72	8,6					
Státní soud Praha (3)	60	7,2					
Státní úřad plánovací I (4)	236	28,5	28,5			763	763
Státní úřad plánovací II (4)	60	7,2		7,2			
Úřad předsednictva vlády – Generální sekretariát hospodářské rady (4)	307	37	37			586	586
Úřad předsednictva vlády ČSR/ČR, Praha – Usnesení vlády (1, 3)	28	3,36					
Český svaz protifašistických bojovníků – soutěž historických, vzpomínkových a dokumentačních prací (4)	300	revize inv. záz. a rejstř. hesel					
Provazníková Marie (1, 3, 4)	14		0,24		0,24	10	
RAT – Fotografie (1, 3, 4)	45					381	
RAT – Ferdinand IV./1–2 (1, 3, 4, 5)	381	2,2	2,2		25	109	25
RAT – Ludvík Salvátor (3, 4)	120	3,7	3,7		120	570	120
RAT – Grafika, kresby, tisky (1, 3)	70	0,8		0,8	70		70
RAT – Administrace toskánských statků Brandýs a Ostrov (1, 3, 4)	42	3,02		3,02	42	3,02	42
RAT – Leopold II., 1. část (4)	63	3,9		3,9	63		63
RAT – Leopold II. (dodatky) (1)	20			2,4			
Sbírka map a plánů - (4)	3800	0,4		0,4	85	85	90
Sbírka montánních map a plánů (5)	1410	0,10		0,10	30	30	30
Spolek pro chemickou a hutní výrobu – Technický sekretariát (4)	403			18	116	579	

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Sudetoněmecká strana – dodatky II (3, 4) pozn. 40 % delimitace do fondu NSDAP	24	revize inv. záz. a přípr. delim.					
Tigríd Pavel (3)	194	0,12		0,12			
Špiritová Alexandra, mgr. (1, 3, 4)	29	2,75		2,75			
Czernin Ottokar (1, 3)	2			0,25			
Český svaz protifašistických bojovníků – soutěž historických, vzpomínkových a dokumentačních prací (4)	300	revize inv. záz. a rejstř. hesel					
Provazníková Marie (1, 3, 4)	14		0,24		0,24	10	
RAT – Fotografie (1, 3, 4)	45					381	
RAT – Ferdinand IV./1–2 (1, 3, 4, 5)	381	2,2	2,2		25	109	25
RAT – Ludvík Salvátor (3, 4)	120	3,7	3,7		120	570	120
RAT – Grafika, kresby, tisky (1, 3)	70	0,8		0,8	70		70
RAT – Administrace toskánských statků Brandýs a Ostrov (1, 3, 4)	42	3,02		3,02	42	3,02	42
RAT – Leopold II., 1. část (4)	63	3,9		3,9	63		63
RAT – Leopold II. (dodatky) (1)	20			2,4			
Sbírka map a plánů - (4)	3800	0,4		0,4	85	85	90
Sbírka montánních map a plánů (5)	1410	0,10		0,10	30	30	30
Spolek pro chemickou a hutní výrobu – Technický sekretariát (4)	403			18	116	579	
Sudetoněmecká strana – dodatky II (3, 4) pozn. 40 % delimitace do fondu NSDAP	24	revize inv. záz. a přípr. delim.					

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Tigríd Pavel (3)	194	0,12		0,12			
Špiritová Alexandra, mgr. (1, 3, 4)	29	2,75		2,75			
Czernin Ottokar (1, 3)	2			0,25			

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

NAD / Název archivního souboru	Uspořádáno bm	Inventarizováno bm za rok 2017	Zkatalogizováno evidenčních jednotek	Počet katalog. záznamů	Rejstříkováno evidenčních jednotek
Fotografické archiválie					
Kriegel František, MUDr. – fotografie (NAD 1432/1)	2,80	2,2	29 pořadačů 5 fotokartonů (12874 ks fotografických archiválií)	539 WORD	0
Československá námořní plavba, a.s. - obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 1128/1)	1	0,37	10 fotokartonů 1 pořadač (306 ks fotografické archiválie)	12 WORD	0
Tisková agentura Orbis (Fotoarchiv Orbis), Praha (NAD 807/1)	70,30	1,20	2 510 ks fotografií (včetně duplicit)	437 WORD	0
Rapid, organizace zahraničního obchodu – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 1461/1)	1,05	1,05	21 fotokartonů 9 fotoalb	30 ELZA (test)	0
Balkanpress (NAD 1318)	18,27	0	1 096 ks fotografií	1 096 (opravy)	0
Koncentrační tábory	0	0	1 721	1 721 JANUS	soupis z AS
Ukrajinské muzeum – fotografie, Praha (NAD 922/1)	5,02	4,02	251	3 540 JANUS	251
Henlein Konrád (1328)	1,77	0,17	28	28 JANUS	0
Druhá světová válka (1323)	4,18	0,6	1532	1 698 JANUS	1532
Sovětská fotografie (1324)	0,16	0,1	32	37 ELZA	32
Celkem	104,55	9,71		8 042 + 1096 (oprav.)	1 815

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Filmové archiválie					
Federální úřad pro tisk a informace – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 320/1)	43,55	6,5	260	260 WORD	0
Ústřední dopravní institut (NAD 1406)	86,24	3,8	98	98 JANUS	Evidence přírůstků filmových pásů – pouze tituly a technické údaje
Bradley John Francis, Prof. dr., M.A. M.Litt. - obrazové záznamy (NAD 1862/1)	0,03	0,03	1	1 WORD	0
Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka – kinematografické filmy, Praha (1609/1)	23	1,4	51	51 WORD	0
Celkem	152,82	11,73	410	359 (MS WORD, Janus)	0
Zvukové archiválie					
Rapid, organizace zahraničního obchodu – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 1461/1)	již uvedeno u fotografií	již uvedeno u fotografií	7 (mg)	7 ELZA (test)	0
Ministerstvo spravedlnosti ČSR - zvukové záznamy, Praha (NAD 980/1)	7,33	7,18	359 (mg)	359 WORD	jen základní třídění podle tématu a chronologie
Ministerstvo zdravotnictví ČR – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 1533/1)	2,6	2,6	90 (kdi, aka, anz – VHS, mhz – DVD, daj - CD-ROM)	163 JANUS	0
Celkem	9,93	9,78	456	529	0

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Tabulka č. III/ 5 – Využívání archiválií

Počet badatelů celkem	Z toho cizinců	Počet badatelských návštěv	Počet správních řízení podle §38 odst. 2	Počet zapůjčených evidenčních jednotek	Počet vypůjčených evidenčních jednotek	Počet rešerší pro úřední potřebu	Počet rešerší pro soukromé účely
2 395	830	8 848	0	36 970	121	2 111	1 297

**Zpráva o kvalitě mikroklimatu v depotních sálech
Národního archivu v roce 2017**

Archivní areál Chodovec

Centrální zdroje chladné vody instalované v roce 2015 pracovaly spolehlivě a díky tomu proběhlo i letní období bez výkyvů parametrů mikroklimatu v depotních blocích. Ojedinele došlo v některých sálech k překročení požadovaných parametrů relativní vlhkosti o 1 - 3 %. Tato odchylka byla pouze krátkodobá a nikdy netrvala déle než 24 hodin.

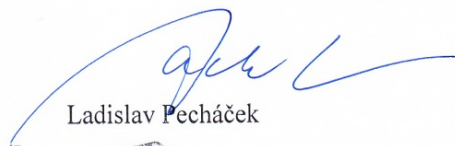
Lze tedy konstatovat, že v průběhu celého roku 2017, včetně klimaticky exponovaných letních měsíců, se dařilo udržet v depotních sálech požadované parametry teploty a relativní vlhkosti.

Budova M. Horákové

Zdroje chladu instalované v roce 2013 pracují bez závad a zajišťují dostatečné množství i teplotu chladné vody pro technologii VZT i v letních měsících. Parametry mikroklimatu byly díky tomu udržovány v průběhu celého roku 2017 v požadované toleranci teploty a relativní vlhkosti u depotních sálů i v laboratoři konzervace archiválií.

V Praze 30. ledna 2018

Za PRO-ARK

Ladislav Pecháček

 PRO-ARK, s.r.o.
Archivní 6
149 00 Praha 4

Zpráva
o prověření fyzického stavu archivních kulturních památek
a národních kulturních památek uložených v Národním archivu
za rok 2017

č.j. NA 4686/05-2017

Prověrka fyzického stavu archivních kulturních památek a národních kulturních památek uložených v Národním archivu byla provedena podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů v platném znění, vyhlášky č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 213/2012 Sb. a Metodického návodu č. 2/2009 odboru archivní správy a spisové služby MV k postupu prohlášení archiválií, archivních sbírek a archivních fondů nebo jejich ucelených částí za archivní kulturní památky, prohlášení archivních kulturních památek za národní kulturní památky a o nakládání s archiváliemi prohlášenými za tyto památky a péči o ně ze dne 3.8.2009 (č.j. MV-55653-1/AS-2009).

Kontrola fyzického stavu archivních kulturních památek byla provedena ve dnech 28.11.2017 (Chodovec) a 30.11.2017 (Milady Horákové 133), hloubková kontrola listin fondu Archiv České koruny se uskutečnila ve dnech 5.-20.12.2017.

Za jednotlivá oddělení NA se na kontrole a sestavení zprávy podíleli:

1. oddělení: Mgr. Křečková, I. Čadková, Mgr. Zenklová, PhDr. Mareš
2. oddělení: M. Rašková
4. oddělení: Mgr. Frňka
5. oddělení: Mgr. Kaďorek
6. oddělení: L. Caltová
8. oddělení: Bc. Kruchňová
10. oddělení: Mgr. Holakovská

č. 1, Archiv České koruny, AKP od 7.7.1977, NKP od 17.8.1988 (2525 listin, inv. č. 1-2525) – č. NAD 50 (Archiv České koruny)

Datum kontroly:	5.-20.12.2017
Fyzický stav archiválií:	Viz v příloze Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny ze dne 20.12.2017
Konzervační zásahy:	Viz v příloze Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny ze dne 20.12.2017
Fyzické podmínky uložení:	Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií:	Listiny jsou zatím zabezpečeny 35 mm perforovanými kinofilmami, které však nejsou vyhovující. V roce 2010 byla dokončena evidence

dříve zhotovených bezpečnostních a matričních reprodukcí pořízených pro restaurátorské protokoly na listové filmy formátu 13x18 a 6x9 (pečeti). Celkem je evidováno 7199 přírůstkových čísel listových filmů (č. 11169-18274, 18795-18889). Bezpečnostní i matriční reprodukce jsou uloženy ve speciálním depozitáři na Chodovci. Postupně se pořizují bezpečnostní reprodukce listin, které dosud nejsou zabezpečeny – viz Příloha. Postup reprografických a evidenčních prací souvisí s postupem restaurování.

Počty a kvalita studijních kopií: Světlotisková edice AČK (listiny do r. 1526), kvalita vyhovuje. V roce 2007 byl celý fond AČK zdigitalizován v rámci projektu Monasterium. Digitální kopie jsou přístupné na webu Monasteria.

č. 2, Mzdový spor mezi tiskařskými dělníky a majiteli kartounek 1823, AKP od 7.7.1977 (1 svazek/23 folií, inv. č. 2221) – č. NAD 874 (Policejní ředitelství Praha I)

Datum kontroly: 28.11.2017

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4433 (1977), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie bezpečnostního mikrofilmu př. č. 4433, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 3, Svatováclavský výbor 1848, Národní výbor 1848, AKP od 7.7.1977 – č. NAD 207 (Svatováclavský výbor roku 1848 Praha) a 208 (Národní výbor roku 1848)

Datum kontroly: 28.11.2017

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: SV - bezpečnostní mikrofilm př. č. 3144 (2000). Uloženo na Chodovci.

NV - bezpečnostní mikrofilmy př. č. 6-15, 112, kvalita vyhovuje (1999, 2000). Uloženo na Chodovci.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie výše uvedených bezpečnostních mikrofilmů slouží jako studijní reprodukce. Uloženy v badatelně na Chodovci.

č. 4, Pamětní zakládací listina Národního divadla v Praze z r. 1868, AKP od 7.7.1977 (1 originál + 1 kopie) – č. NAD 649 (Archiv Národního divadla, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: V roce 2005 zhotoveny 4 bezpečnostní listové filmy př. č. 6384-6385, 6388-6389 kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Nová fotodokumentace (fotografie na papírové podložce) provedena v roce 2005, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

č. 4a, Listina pamětní jež se týče stavby Národního divadla v Praze a seznam osob a firem, které se na znovuzbudování divadla podílely – rok 1883 (2 pergamenové listiny) – č. NAD 649 (Archiv Národního divadla, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, doporučeno ponechat listiny srolované, uložit je do nového nekyselého obalu (tubus) a označit symbolem KP
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: V roce 2005 zhotoveny 2 bezpečnostní listové filmy (př. č. 6386-6387), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Nová fotodokumentace (fotografie na papírové podložce) provedena v roce 2005, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

č. 5, Protokol Politického klubu dělnického v Praze 1880, AKP od 7.7.1977 (1 spis/4 folie) – č. NAD 874 (Policejní ředitelství Praha I)

Datum kontroly: 28.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4434, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 6, Provolání „Lide pracující“ k 1. máji 1890, AKP od 7.7.1977 (1 spis/3 folie) – č. NAD 873 (České místopředsedství Praha)

Datum kontroly: 28.11.2017

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4435, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 7, Rezoluce a memoranda s požadavky na zestátnění klíčového průmyslu, bank, energetických zdrojů a podniků, AKP od 7.7.1977 (kartony č. 1049-1052, inv. č. 3610) – č. NAD 988 (Ministerstvo průmyslu, Praha)

Datum kontroly: 28.11.2017

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilmy př. č. 5345-5348, kvalita vyhovuje. (1982) Uloženo na Chodovci.

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie bezpečnostních mikrofilmů slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 8, Dokumenty z porady představitelů politických stran, zájmových a odborových organizací a význačných osobností veřejného života konané dne 23. února 1948 v Obecním domě v Praze, AKP od 7.7.1977 (1 svazek/68 folií) – č. NAD 357 (Národní fronta – ústřední výbor, Praha)

Datum kontroly: 28.11.2017

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4436, kvalita vyhovuje (1978). Uloženo na Chodovci.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně na Chodovci.

č. 45, Kancionál vyšehradský – 15. stol., AKP od 28.10.1981 (1 kodex/200 folií, inv. č. 814) – č. NAD 153 (Archiv kolegiální kapituly vyšehradské, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4437, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA.

č. 50, Registra krále Vladislava II., kniha XXII. z let 1498-1502, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/282 folií, inv. č. 365) – č. NAD 174 (Česká dvorská kancelář, Praha, Vídeň)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4438 (1977), bezpečnostní mikrofilm př. č. 3817 (2004), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA.

č. 51, Urbář arcibiskupských statků – po roce 1390, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/99 folií, inv. č. 1170) – č. NAD 110 (Archiv pražského arcibiskupství, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: pH bylo změřeno, hodnoty jsou v pořádku, stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4439, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Pro badatele k dispozici též edice: Emler, J., Decem registra censum bohemia, Praha 1881.

č. 52, Urbář kláštera břevnovského – 1406, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/48 folií, inv. č. 449a) – č. NAD 35 (Benediktini – klášter Břevnov, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4440, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Pro badatele k dispozici též edice: Emler, J., Decem registra censum bohemia, Praha 1881.

č. 53, Urbář kláštera strahovského – 1410, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/47 folií) – č. NAD 196 (Premonstráti – klášter Strahov, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 4441, kvalita vyhovuje (1977). Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Pro badatele k dispozici též edice: Emler, J., Decem registra censum bohemia, Praha 1881.

č. 54, Berní rejstřík arcibiskupských statků – 1379, AKP od 28.7.1982 (1 kniha/82 folií, inv. č. 1169) – č. NAD 110 (Archiv pražského arcibiskupství, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm přír. č. 4442 (1977), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci
- Počty a kvalita studijních kopií: Kopie uvedeného bezpečnostního mikrofilmu slouží jako studijní reprodukce, kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA. Fotografie (84 ks) byly zhotoveny v r. 1977 z mikrofilmu. Uloženo na Chodovci.

č. 55, Listina Přemysla Otakara I. z 24. července 1224, AKP od 28.7.1982 (1 listina, inv. č. 10) – č. NAD 35 (Benediktini – klášter Břevnov, Praha)

- Datum kontroly: 30.11.2017
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy přír. č. 1558, 1559, 1562, 1564, 1566-1568 (2007), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci. .
- Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 80, Kresba Petra Brandla Svatá rodina, AKP od 6.7.1984 (1 list) – č. NAD 110 (Archiv pražského arcibiskupství, Praha)

- Datum kontroly: 30.11.2017
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listový film přír. č. 6383 (2005). , kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Studijní fotografie na papírové podložce zhotoveny v r. 2005 (2 ks, bez č. přír.), kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

č. 85, Desky zemské, AKP od 13.12.1989 (1714 knih, inv. č. 1-1714) – č. NAD 172 (Desky zemské, Praha)

- Datum kontroly: 30.11.2017
- Fyzický stav archiválií: Stav nezměněn, probíhá odkyselování a ukládání do nových krabic, které bude pokračovat i v roce 2018. V roce 2017 bylo odkyseleno a do ochranných obalů uloženo celkem 6 knih. Probíhá digitalizace, celkem bylo zatím zdigitalizováno 260 desek zemských, které byly v roce 2017 zpřístupněny na badatelna.eu.

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

- Konzervační zásahy: Probíhá odkyselování a ukládání do nových obalů, které bude pokračovat i v roce 2018.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií:
- Bezpečnostní mikrofilmy jsou pořizovány od roku 1961 a jejich kvalita odpovídá technickým možnostem archivu.
 - DZV (NAD 172/1) př.č. 5963-6091, 6101-6371, 6383-6581, 6609-7031, 7056-7445, 8210. Uloženo na Chodovci
 - DZM (NAD172/2) př.č. 7695-7940. Uloženo na Chodovci.
 - DZSt (NAD 172/3) př.č. 7965-8033. Uloženo na Chodovci
 - DZ-Karl (NAD 172/4) př.č. 4508-4511. Uloženo na Chodovci.
- Záznamy o provedené kontrole viz č.j. NA 542/08-2012.

Počty a kvalita studijních kopií: Stejně počty studijních mikrofilmů jsou k dispozici badatelům na 1. oddělení NA

č. 102, Listiny Archivu české provincie dominikánského řádu do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (46 listin, inv. č. 1-46) – č. NAD 37 (Dominikáni – provincialát a konvent, Praha)

- Datum kontroly: 30.11.2017
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 7351-7546 (2006). Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 103, Listiny Archivu české františkánské provincie do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (141 listin, inv. č. 1, 7-8, 10-29, 31-32, 35-39, 41, 43-79, 81-86, 88-94, 96-103, 106-110, 112-117, 120, 122, 124-130, 133-144, 147-149, 151-154, 156, 161-168, 170-174) – č. NAD 38 (Františkáni – provincialát a konvent, Praha)

- Datum kontroly: 30.11.2017
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy (př. č. 19651-20255) inv. č. 1-174, kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci

Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 104, Listiny fondu Archiv generalátu a konventu křížovníků s červenou hvězdou v Praze do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (551 listin, inv. č. 1-551) – č. NAD 195 (Křížovníci s červenou hvězdou – generalát a konvent, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př.č. 1-1527, 22263-22264 a 23134-23139, kvalita vyhovující. Uloženo na Chodovci.

Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 105, Listiny fondu Benediktini – Břevnov do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (257 listin, inv. č. 1-9, 11-258) – č. NAD 35 (Benediktini – klášter Břevnov, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017

Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.

Konzervační zásahy: Žádné.

Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %

Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 1529-1557, 1569-2238, 22257-22262). Jejich stav se podle předběžných zjištění jeví jako nevyhovující. Zhotovení nových negativů plánované od roku 2008 nebylo zatím splněno.

Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 106, Listiny Archivu Českého velkopřevorství maltského řádu, AKP od 11.5.1992 (462 listin, inv. č. 952-1007, 1886-1957, 1971-2024, 2170-2216, 2218-2324, 2327-2331, 2335, 2337-2352, 2400-2503) – č. NAD 198 (Maltézští rytíři – české velkopřevorství, Praha)

- Datum kontroly: 30.11.2017
- Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 9220-9773, 9776-9901, 9907-10634, 21310-21498, 21808-22113, 23131-23133. Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 107, Listiny Archivu české provincie augustiniánského řádu do r. 1526; rukopis i. č. 68 zv. Codex Thomaeus z téhož archivu, AKP od 11.5.1992 (129 listin, inv. č. 1-129; 1 rukopis) – č. NAD 34 (Augustiniáni obutí – provincialát a konvent, Praha)

- Datum kontroly: 30.11.2017
- Fyzický stav archiválií: Codex – stav dobrý, nezměněn, pouze prasklá drážka ve hřbetu, jejíž oprava zatím není nutná.
Listiny – stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
- Konzervační zásahy: Žádné.
- Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
- Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Codex Thomaeus: v r. 2000 zhotoven bezpečnostní mikrofilm př. č. 1,2, kvalita vyhovuje. Bezpečnostní listové filmy př. č. 5875-6381, kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
- Počty a kvalita studijních kopií: Codex Thomaeus: v roce 2000 zhotoven studijní mikrofilm (2 svitky, př. č. 1, 2), kvalita vyhovuje, pro badatele k dispozici také edice: Kadlec, J., Das Augustinerkloster Sankt Thomas in Prag, Von Gründungsjahr 1285 bis zu den Hussitenkriegen mit Edition seines Urkundenbuches, Würzburg, Augustinus-Verlag 1985.
Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 108, Listiny fondu Premonstráti Strahov do r. 1526, AKP od 11.5.1992 (224 listin, inv. č. 1-224) – č. NAD 196 (Premonstráti – klášter Strahov, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, u nového vosku výskyt voskových výkvětů, navrhovaná opatření zatím žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní listové filmy př. č. 6390-7350, 7548-7567, 25200-25210.
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní repro digitální k dispozici na www.monasterium.cz. od 20.2.2007.

č. 146, Soubor nejstarších archiválií k dějinám ČVUT z let 1705-1744, AKP od 12.12.2006 (inv. č. 1996, karta 1411, sign. L 42/2) – č. NAD 175 (Stará manipulace, Praha)

Datum kontroly: 30.11.2017
Fyzický stav archiválií: Stav dobrý, nezměněn, navrhovaná opatření žádná.
Konzervační zásahy: Žádné.
Fyzické podmínky uložení: Uloženo v klimatizovaném depozitáři s teplotou 15 ± 2 °C a rel. vlhkostí 55 ± 5 %
Počty a kvalita bezpečnostních kopií: Bezpečnostní mikrofilm př. č. 5381 (2006), kvalita vyhovuje. Uloženo na Chodovci.
Počty a kvalita studijních kopií: Studijní mikrofilm př. č. 5381 (2006), kvalita vyhovuje. Uloženo v badatelně 1. oddělení NA

V Praze dne 12.1.2018

Přílohy:

1. Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny ze dne 20.12.2017

Protokol o hloubkové kontrole listin fondu Archiv České koruny

č.j. NA 90/01-2018

Stav fondu k 20. 12. 2017

Ve dnech 5. 12. 2017 - 20. 12. 2017 provedli Iva Čadková, Mgr. Libuše Holakovská a PhDr. Denko Čumlivski hloubkovou kontrolu veškerých listin fondu AČK. Kontrola proběhla podle směrnic statutu AČK. V jejich rámci byla prověřena fyzická přítomnost a stav listin v novém i původním trezoru, v depozitáři na V. podlaží a v laboratoři konzervační dílny.

Stav fondu je následující:

- 1) V novém trezoru je uloženo celkem 2571 ks listin. Všechny listiny jsou konzervované, zčásti i restaurované a jsou uloženy v melinuxu včetně transumptů, vidimátů a opisů inv. č. 2605, 2610, 2611, 2736, 2737. Atypické formáty listin jsou uloženy v krabicích.
- 2) V původním (tzv. starém) trezoru je uloženo 9 ks listin.
- 3) Na V. podlaží jsou uloženy transumpty, vidimáty a opisy inv. č. 2526-2799 (kromě inv. č. viz bod 1).
- 4) V konzervační dílně 1. oddělení se v současné době nacházejí dvě listiny, inv. č. 711 (výroba odlitků pečetí) a 2100 (zhotovení faksimile listiny).
- 5) Ve fotodílně 1. oddělení, ani mimo budovu 1. oddělení není žádná listina.

Klimatický a hygienický režim obou trezorů se pohybuje ve stanovených parametrech. Hloubkovou kontrolou nebyly zjištěny žádné závady v evidenci ani ve způsobu uložení listin.

V rámci mezinárodního projektu CO:OP byly digitalizovány pečetě listin inv. č. 1403 - 1835 (vyhotoveno 1036 snímků).

V Praze dne 20. 12. 2017

Mgr. Jitka Křečková
vedoucí 1. oddělení NA

PhDr. Denko Čumlivski
odborný správce fondu AČK

Iva Čadková
technický správce fondu AČK

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Tabulka č. IV – Množství zhotovených bezpečnostních (matričních, studijních) reprodukcí za rok 2017; počet digitálních reprodukcí foto-, fono-, video a analogových bezpečnostních snímků

Název archivního souboru	Počet políček bezpečnostního mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů (po konzervaci)	Počet políček/neg.	Počet digitálních kopií	Datový objem (GB)
			matričních kopií		
			a		
			studijních kopií		
BEZPEČNOSTNÍ SNÍMKOVÁNÍ - ANOLOGOVÁ FOTOGRAFIE					
ŘP (64 inv.č.)	---	347	---	---	---
ŘM (42 inv.č.)	---	438	---	---	---
KRUS	90 362	---	---	---	---
DIGITALIZACE ARCHIVÁLIÍ					
TK (NAD0054)	---	---	---	5135	53
HBM (NAD0144)	---	---	---	36	0,2
ŠA (NAD0323/3)	---	---	---	47481	372,8
GI/R (NAD0344)	---	---	---	11481	1,8
RAM-AC (NAD0611/4)	---	---	---	22035	48,9
Sčítání obyvatel 1930 (NAD0752/2)	---	---	---	39837	604
TAO-foto (NAD0807/1)	---	---	---	28	0,1
MVII-N (NAD0850/2)	---	---	---	6783	42,8

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

UM (NAD0922)	---	---	---	12210	91,2
UM-foto (NAD0922/1)	---	---	---	1563	1,5
Melantrich (NAD1072)	---	---	---	113	0,7
OVS (NAD1077)	---	---	---	20684	58,6
ČNP (NAD1128)	---	---	---	148510	1177,9
KSČ-ÚV 1945-1989 (NAD1261/0/45)	---	---	---	236	1,5
KSČ-ÚV-100/36 (NAD1261/19)	---	---	---	53066	483,9
KSČ-Propagační a informační komise (NAD1261/2/18)	---	---	---	121684	703
Sbírka alb (NAD1313)	---	---	---	9438	7,8
2. sv. válka (NAD1323)	---	---	---	2283	2,2
Sb. KG (NAD1327)	---	---	---	1934	0,9
Henlein (NAD1328)	---	---	---	881	0,9
KP-1945 (NAD1330)	---	---	---	1072	1,5
FÚML (nad1347)	---	---	---	47	0,3
AHR (NAD1419)	---	---	---	22183	151,8
PPII (NAD1420/1)	---	---	---	126	0,9
PŘ II- EO (NAD1420/5)	---	---	---	174737	110,3
Kriegel-foto (NAD1432/1)	---	---	---	976	0,5
MV ČSR/ČR (NAD1442)	---	---	---	22414	62,8
FTČK 1920-1936 (NAD1451/2)	---	---	---	26252	10
FTČK-KSČ (NAD1451/8)	---	---	---	6	0,05

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

FTČK 1958-1989 (NAD1451/9)	---	---	---	69	0,6
FČTK 1945-1951 (NAD1451/10)	---	---	---	2	0,05
KSČ-sjezdy (NAD1479)	---	---	---	157452	64
Sts (NAD1488)	---	---	---	26327	25,6
SNN (NAD1527)	---	---	---	35	0,2
Sb.První sv.válka (NAD1676)	---	---	---	32	0,2
Tuček (NAD1697)	---	---	---	2134	1
Koncentrační tábory - sbírka	---	---	---	3068	6,5
Centrální katalog	---	---	---	17480	12,3
Celkem	90 362	785	---	959830	4102,3
DIGITALIZACE VHS					
Federální úřad pro tisk a informace – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD320/1)	---	---	---	310	2295
Design centrum ČR - fotografie, Brno (NAD1735/1)	---	---	---	1	1,41
Lang Jan - obrazové a zvukové záznamy (NAD 1948/1)	---	---	---	1	1,32
Motokov, organizace zahraničního obchodu – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD1138/1)	---	---	---	30	28,621
Celkem	---	---	---	342	2326,351

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

DIGITALIZACE ZVUKOVÝCH ZÁZNAMŮ					
Název archivního souboru	Počet políček mikrofilmu	Počet kusů bezpečnostních negativů (po konzervaci)	Počet a druh analogových předloh	Počet digitálních kopií (stop)	Datový objem (GB)
Generální prokuratura – zvukové záznamy, Praha (NAD 1037/1)	---	---	13 x MG pásky	52	12,5
Dům slovenské kultury – obrazové a zvukové záznamy, Praha (NAD 366/1)	---	---	1 x AK	4	1,03
Bouček Jaroslav (NAD 1471/1)	---	---	2 x MG pásky	4	4
Sbírka gramofonových desek (NAD 1358)	---	---	3 x GD	12	2
Český telekomunikační úřad (NAD 1672/1)	---	---	2 x mikro AK	8	1,09
Sbírka zvukových nahrávek (NAD 1337)	---	---	6 x MG pásky	24	8,8

Výroční zpráva Národního archivu za rok 2017

Celkem	---	---	34	104	29,42
Archiv České koruny, pečeti listin. V rámci projektu Community as Opportunity - Creative archives' and users' network (COOP)				1 153	
Celkem	---	125	34	966 243	6 458,071
Pro badatelské zakázky bylo pořízeno celkem 477 digitalizátů větších než formát A4 (sken, fotokopie).					
Pro služební potřebu bylo pořízeno celkem 1825 digitalizátů					

Publikační činnost Národního archivu a jeho pracovníků za rok 2017

Sestavila: Kateřina Paulusová

Články

1.
BAUDISCH, Pavel. Druhý exil Edvarda Beneše.
Historická fotografie. 2017, s. 106-107. ISSN 1213-399X.
Rec. na: Druhý exil Edvarda Beneše: fotografie z let 1938-1945. 1. vyd. Praha: Historický ústav Akademie věd ČR, 2016. 248 s. ISBN 978-80-7286-293-1.
2.
BORÝSKOVÁ, Štěpánka a Blanka HNULÍKOVÁ. Problematika poškozených fotografií z fondu Zdeňka Nejedlého z Masarykova ústavu AV ČR.
Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 200-209. ISSN 1211-9768.
3.
DRAŠAROVÁ, Eva. K životnímu jubileu Jiřího Křesťana.
Archivní časopis. 2017, roč. 67, č. 4, s. 444-446. ISSN 0004-0398.
4.
DRAŠAROVÁ, Eva. Národní archiv v roce 2016.
Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 213-246. ISSN 1211-9768.
5.
DRAŠAROVÁ, Eva. Nositelka ocenění "Za zásluhy o české archivnictví" a jubilanťka Emilie Benešová.
Archivní časopis. 2017, roč. 67, č. 4, s. 442-444. ISSN 0004-0398.
6.
DUFEK, Pavel. Pily a 1. pozemková reforma 1919–1935/1938.
In: MATOUŠEK, Václav a Tereza BLAŽKOVÁ (eds.). *Les a industrializace*. Praha: Togga, 2015, s. 15-31. ISBN 978-80-7476-091-4.
7.
DUFEK, Pavel. Velkostatkové pivovary a první pozemková reforma: nástin vzájemných interakcí Státního pozemkového úřadu a velkostatkářských majitelů pivovarů.
Kvasný průmysl. 2016, roč. 62, č. 2, s. 52-55. ISSN 0023-5830.
8.
ĎURČANSKÝ, Marek a Michal SEJK. Rozhovor s Jiřím Křesťanem.
ČAS v roce 2016, s. 194-203. ISBN 978-80-88223-01-6.

9.

ĐUROVIČ, Michal, Tomáš TROJEK, Tomáš ČECHÁK, Hana PAULUSOVÁ a Klára DRÁBKOVÁ. Využití rentgenfluorescenční a infračervené spektroskopie při průzkumu středověkých rukopisů.

Československý časopis pro fyziku. 2017, č. 6, s. 342-347. ISSN 0009-0700.

10.

GREGOROVÍČOVÁ, Eva a Jiří KUDĚLA. Die toskanischen Habsburger.

In: *Skandal bei Hofe!* Dresden: Sandstein Verlag, 2017, s. 13-21. ISBN 978-3-95498-320-9.

11.

HOLICKÁ, Hana, David DURČÍK, Ivana ŽLEBKOVÁ a Hana PAULUSOVÁ. Vliv vybraných metod neutralizace papíru na mechanickou stabilitu tiskařské černě.

Fórum pro konzervátory-restaurátory. 2017, s. 135-136. ISSN 1805-0050.

12.

HUBENÝ, David. Československý župní zákon a Podkarpatská Rus.

In: *Arkasivs'ki čytannja*. Mikolajiv: MNU imeni V.O. Suchomlyns'koho, 2017, s. 47-49.

13.

HUBENÝ, David. Debata k zákonu o státní službě konaná Institutem pro politiku a společnost.

NOS. 2017, roč. 62, č. 14a, s. 3. ISSN 0862-9633.

14.

HUBENÝ, David. Josef Bulíř, Matěj Dlouhý a Alois Stoček ve slánském odboji a revoluci.

In: *Slaňáci ve světě*. Slaný: Wotrubia, 2017, s. 190-205. ISBN 978-80-906274-2-0.

15.

HUBENÝ, David. Podkarpatská Rus a reorganizace československé správy Zákonem č. 25/1927 Sb. z. a n.

In: *Pitannja novoji ta novitn'oji istoriji*. Mikolajiv: MNU imeni V.O. Suchomlyns'koho, 2017, s. 14-22.

16.

HUBENÝ, David. Právní rada státního zřízení československého (1941-1945).

In: *Encyklopedie českých právních dějin*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2015, s. 66-69. ISBN 97-80-7380-569-2.

17.

HUBENÝ, David. Proměnlivé podnebí: firma Pála v meziválečném období a její zapojení do příprav na obranu státu.

In: BARTONÍČEK, Pavel. *Továrník Pála a Lepší Slaný*. Slaný: [Vlastivědné muzeum ve Slaném], 2017, s. 14-61. ISBN 978-80-906066-2-3.

18.

HUBENÝ, David. Spolek emigrantů z Karpatské Ukrajiny v Protektorátu Čechy a Morava.

Historica Olomucensia. 2017, roč. 62, s. 149-161. ISSN 1803-9561.

19.

HUBENÝ, David. Spolek vlastníků majetku na Slovensku a bývalé Podkarpatské Rusi po druhé světové válce.

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 2, s. 79-92. ISSN 1211-9768.

20.

JÍLKOVÁ, Stanislava. Horní úřad Horní Slavkov 1650-1867.

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 175-199. ISSN 1211-9768.

21.

JUNĚCOVÁ, Jiřina. Adolf Ludvík Krejčík: Paměti.

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 263-264. ISSN 1211-9768.

Rec. na: KREJČÍK, Adolf Ludvík. Paměti. 1. vyd. Praha: Národní archiv, 2016. 285 s. ISBN 978-80-7469-048-8.

22.

JUNĚCOVÁ, Jiřina. Bývalé zemědělsko-lesnické oddělení Národního archivu v Praze a jeho předchůdce.

In: *Archivy, člověk a krajina*. Praha: Česká archivní společnost, 2016, s. 42-45. ISBN 978-80-88223-00-9.

23.

KAHUDA, Jan. Archiv Ludvíka Salvátora Toskánského (1847-1915).

Genealogické a heraldické listy. 2017, roč. 37, č. 4, s. 58-59. ISSN 1212-9631.

24.

KAHUDA, Jan. Česká archivní společnost podpořila Manifest italských archivářů 2016.

ČAS v roce 2016, s. 51-52. ISBN 978-80-88223-01-6.

25.

KAHUDA, Jan. Ernst Zehetbauer. Geschichtsforschung und Archivwissenschaft. Das Institut für österreichische Geschichtsforschung und die wissenschaftliche Ausbildung der Archivare in Österreich ...

Práce z dějin Akademie věd. 2016, roč. 8, č. 2, s. 311-314. ISSN 1803-9448.

Rec. na: ZEHETBAUER, Ernst. Geschichtsforschung und Archivwissenschaft. Hamburg: Tredition, 2014. 518 s. ISBN 978-3-8495-7660-8.

26.

KAHUDA, Jan. Problematika vydávání děl historika Karla Kazbundy se zaměřením na ediční přípravu jeho paměti.

In: ROHÁČEK, Jiří a Kristina UHLÍKOVÁ (eds.). *Věda minulosti dnes*. Praha: Artefactum, 2016, s. 31-37. ISBN 978-80-86890-90-6.

27.

KAHUDA, Jan. Přehled osobních fondů zemědělců a lesníků.

Genealogické a heraldické listy. 2017, roč. 37, č. 4, s. 59-60. ISSN 1212-9631.

28.

KAHUDA, Jan. Zemřel PhDr. Jaroslav Vrbata.
ČAS v roce 2016, s. 267-270. ISBN 978-80-88223-01-6.

29.

KAHUDA, Jan. Zur Geschichte des Familienarchivs Metternich.
In: MÖTSCH, Johannes. *Regesten der Urkunden im Archiv der Fürsten von Metternich im Nationalarchiv Prag*, Teil 3. Koblenz: Verlag der Landesarchivverwaltung Rheinland-Pfalz, 2017, s. 18-27. ISBN 978-3-9818458-1-5.

30.

KALINA, Tomáš. La Gazette des Archives (GA), roč. 2012, č. 225-228.
Archivní časopis. 2016, roč. 66, č. 4, s. 413-426. ISSN 0004-0398.
Rec. na: La Gazette des archives: revue trimestrielle de l'Association des Archivistes Français.
Paris: Association des archivistes français, 1933, N.S., Nr. 1.1947. ISSN 0016-5522.

31.

KOBLASA, Pavel. Edice paměti černínského archiváře Františka Teplého.
Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 269-270. ISSN 1211-9768.
Rec. na: TEPLÝ, František. *Pouť mého života*. 1. vyd. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, 2015. 271 s. ISBN 978-80-7308-583-4.

32.

KOBLASA, Pavel. Herrschaften und Güter des Fürstenhauses Metternich-Winneburg auf dem Gebiet des Heiligen Römischen Reiches und im Königreich Ungarn.
In: MÖTSCH, Johannes. *Regesten der Urkunden im Archiv der Fürsten von Metternich im Nationalarchiv Prag*, Teil 3. Koblenz: Verlag der Landesarchivverwaltung Rheinland-Pfalz, 2017, s. 27-42. ISBN 978-3-9818458-1-5.

33.

KOBLASA, Pavel. Kniha o Metternickovském paláci ve Vídni.
Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 265-266. ISSN 1211-9768.
Rec. na: *Das Palais Metternich: die italienische Botschaft in Wien: 200 Jahre nach dem Wiener Kongress (1815-2015)*. Rom: Servizi Tipografici Carlo Colombo, 2015. Ixiv, 452 s.

34.

KOBLASA, Pavel. Kunžacké panství za hrabat Podstatzkých-Lichtensteinů.
Výběr. 2017, č. 2, s. 106-111. ISSN 1212-0596.

35.

KOBLASA, Pavel. Monumentální publikace o Vídeňském kongresu.
Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 267-268. ISSN 1211-9768.
Rec. na: *Der Wiener Kongress: die Erfindung Europas*. Wien: Gerold, [2014]. 447 s. ISBN 978-3-900812-52-2.

36.

KOBLASA, Pavel. Povyšování jihočeských obcí na města ve spisech českého místodržitelství.

In: *Počátky měst a městeček v jižních Čechách*, 1. část. České Budějovice: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, 2016, s. 379-387. ISBN 978-80-87311-78-3.

37.

KOBLASA, Pavel. Svěřenské panství Vimperk.

Obnovená tradice. 2017, roč. 55, s. 18-20.

38.

KOBLASA, Pavel. Založení městečka Hůrek na Novobystřicku.

In: *Počátky měst a městeček v jižních Čechách*, 2. část. České Budějovice: Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, 2016, s. 341-353. ISBN 978-80-87311-78-3.

39.

KRLÍN, Jan. Státní úředníci ve víru dějin na českém Jihu a Jihozápadě 1918-1920 v materiálech prezidia Českého místodržitelství v Praze (1911-1920): Prachatice, Týn nad Vltavou, Železná Ruda.

Zlatá stezka. 2017, roč. 24, s. 349-375.

40.

KŘEČKOVÁ, Jitka, Hana SEICHTEROVÁ a Kateřina ZENKLOVÁ. Říjnové setkání sfragistiků v Olomouci.

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 2, s. 125-127. ISSN 1211-9768.

41.

KŘEČKOVÁ, Jitka a Kateřina ZENKLOVÁ. Zpřístupňování pečeti Archivu České koruny - digitalizace a zpracování databáze.

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 128-131. ISSN 1211-9768.

42.

KŘEŠŤAN, Jiří. ČECHUROVÁ, Jana - RANDÁK, Jan a kol.: Základní problémy studia moderních a soudobých dějin.

Soudobé dějiny. 2016, roč. 23, č. 1-2, s. 253-255. ISSN 1210-7050.

Rec. na: ČECHUROVÁ, Jana a Jan RANDÁK. Základní problémy studia moderních a soudobých dějin. Vyd. 1. Praha: FF UK, 2015. ISBN 978-80-7422-309-9.

43.

KŘEŠŤAN, Jiří. Jiří Vacek: Slovanská knihovna - můj osud. Mozaika vzpomínek. Praha, Národní knihovna ČR - Slovanská knihovna 2016, 176 s. ISBN 978-80-7050-671-4.

Časopis Matice moravské. 2016, roč. 135, č. 2, s. 460-462. ISSN 0323-052X.

Rec. na: VACEK, Jiří. Slovanská knihovna - můj osud: mozaika vzpomínek. 1. vyd. Praha: Národní knihovna České republiky - Slovanská knihovna, 2016. 174 s. ISBN 978-80-7050-671-4.

44.

KŘEŠŤAN, Jiří. Napadlo mě jako první jméno polského historika Macieje Górného ...
Lidové noviny. 2017, roč. 30, č. 12, 14.1.2017, příloha Orientace, s. vii/25. ISSN 0862 -5921.
Odpověď na anketu Lidových novin: Knihy, které tady scházejí.

45.

KŘEŠŤAN, Jiří. Národní archiv a prameny k regionálním dějinám.
In: *Druhá celostátní konference k regionálním dějinám*. [Divišov]: Orego productions, 2017,
s. 160-162. ISBN 978-80-87528-41-9.
Dostupné také z: http://www.klubspolved.cz/Protokol_II_konference_regionalnich_dejin.pdf

46.

KŘEŠŤAN, Jiří. Národní fronta a dobrovolné organizace jako téma výzkumu historiografie.
Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 2, s. 7-30. ISSN 1211-9768.

47.

KŘEŠŤAN, Jiří. Nejedlý hlavou státu: prezidentské ambice Zdeňka Nejedlého.
Tajemství české minulosti. 2017, č. 61, 12.5.2017, s. 13. ISSN 1804 -2260.

48.

KŘEŠŤAN, Jiří. Případ Václava Talicha.
In: SCHELLE, Karel a Jaromír TAUCHEN (eds.). *Encyklopedie českých právních dějin, IX.*
svazek, Procesy (od roku 1950) – Pů. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017,
s. 575-578. ISBN 978-80-7380-569-2.

49.

KŘEŠŤAN, Jiří. SEIFERT, Jaroslav: Publicistika (1933-1938). Dubia. Společná prohlášení.
(Dílo Jaroslava Seiferta, sv. 13.) ... SEIFERT, Jaroslav: Publicistika (1939-1986). Dubia.
Společná prohlášení. (Dílo Jaroslava Seiferta, sv. 14.) ...
Soudobé dějiny. 2016, roč. 23, č. 3, s. 496-497. ISSN 1210-7050.
Rec. na: SEIFERT, Jaroslav. Publicistika (1933-1938); Dubia; Společná prohlášení. 1. vyd.
Praha: Akropolis, 2011. 615 s. (Dílo Jaroslava Seiferta; sv. 13). ISBN 80-7304-006-9
Rec. na: SEIFERT, Jaroslav. Publicistika (1939-1986); Dubia; Společná prohlášení. 1. vyd.
Praha: Filip Tomáš - Akropolis, 2014. 621 s. (Dílo Jaroslava Seiferta; sv. 14). ISBN 80-7304-
006-9.

50.

KŘEŠŤAN, Jiří. SEIFERT, Jaroslav: Všecky krásy světa. Co všechno zavál sníh. Dodatky.
(Dílo Jaroslava Seiferta, sv. 15.) ...
Soudobé dějiny. 2016, roč. 23, č. 3, s. 497-499. ISSN 1210-7050.
Rec. na: SEIFERT, Jaroslav. Všecky krásy světa; Co všechno zavál sníh; Dodatky. Praha:
Filip Tomáš - Akropolis, 2015. 713 s. (Dílo Jaroslava Seiferta; sv. 15). ISBN 80-7304-006-9.

51.

KŘEŠŤAN, Jiří. Strategie získávání osobních fondů.
In: *Zborník spoločnosti slovenských archivárov 2017*. Bratislava: Spoločnosť slovenských
archivárov, 2017, s. 109-120. ISBN 978-80-971356-3-8.

52.

KŘEŠŤAN, Jiří. Zpráva o XXXII. ročníku Jarního běhu.
ČAS v roce 2016, s. 180-181. ISBN 978-80-88223-01-6.

53.

KŘEŠŤAN, Jiří. Zpráva o XXXVII. ročníku Archivního běhu.
ČAS v roce 2016, s. 182-183. ISBN 978-80-88223-01-6.

54.

KUNT, Miroslav a Jan KAHUDA. K životnímu jubileu Tomáše Kaliny.
Archivní časopis. 2017, roč. 67, č. 4, s. 439-441. ISSN 0004-0398.

55.

KUNT, Miroslav. Pamětní knihy železničních stanic - málo známý historický pramen.
Archivum Trebonense. 2017, roč. 16, s. 240-253. ISBN 978-80-906860-1-4.

56.

MAHEL, Richard. Český antiklerikalismus: zdroje, témata a podoba českého antiklerikalismu v letech 1848-1938.

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 271-281. ISSN 1211-9768.

Rec. na: BALÍK, Stanislav. Český antiklerikalismus: zdroje, témata a podoba českého antiklerikalismu v letech 1848-1938. Vyd. 1. Praha: Argo, 2015. 490 s. ISBN 978-80-257-1373-0.

57.

MAHEL, Richard. David Faber: Mnichov: krize appeasementu 1938.

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 282-289. ISSN 1211-9768.

Rec. na: FABER, David. Mnichov: krize appeasementu 1938. Vyd. 1. V Praze: Bourdon, 2015. 511 s. ISBN 978-80-905173-7-0.

58.

MAHEL, Richard. Fotografie z pozůstalosti PhDr. Josefa Pluhaře (1892-1969), rytíře Suverénního řádu maltézkých rytířů ve službách agrární strany.

Historická fotografie. 2017, roč. 16, s. 15-29. ISSN 1213-399X.

59.

MAHEL, Richard. K možnostem archivního a historiografického využití zvukového archivního souboru "Sbírka gramofonových desek" v Národním archivu.

Sborník archivních prací. 2017, roč. 67, č. 2, s. 546-607. ISSN 0036-5246.

60.

MAHEL, Richard. Střetávání zemského patriotismu, národně orientovaného vlastenectví a multinacionálního státního patriotismu v korespondenci a v odborném díle moravského historika Bedy Dudíka.

Sborník Národního muzea v Praze, Řada C, Literární historie. 2017, roč. 62, č. 1-2, s. 26-40. ISSN 0036-5351.

61.

MANDZÁK, Ondrej. Rakovnický děkanát v pozdním středověku. *Sborník archivních prací*. 2017, roč. 67, č. 1, s. 5-97. ISSN 0036-5246.

62.

MAŠKOVÁ, Ludmila, Jiří SMOLÍK a Michal ĎUROVIČ. Characterization of indoor air quality in different archives: possible implications for books and manuscripts. *Building and environment*. 2017, roč. 120, s. 77-84. ISSN 1873-684X. Dostupné také z: <https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2017.05.009>

63.

NOVOTNÁ, Markéta. Příspěvek k problematice zemské finanční samosprávy v druhé polovině 19. století. *Archivní časopis*. 2017, roč. 67, č. 2, s. 160-176. ISSN 0004-0398.

64.

PAULUS, Filip. Fond Vlastimil Kybal a cesty jeho získávání do Národního archivu v Praze. In: *Zborník spoločnosti slovenských archivárov 2017*. Bratislava: Spoločnosť slovenských archivárov, 2017, s. 179-191. ISBN 978-80-9713563-8.

65.

RAJLOVÁ, Lucie. Blanka Jedličková - Ženy na rozcestí: divadlo a ženy okolo něj 1939-1945 (2016). *AntropoWebzin* [online]. 2017, roč. 12, č. 1-2, s. 61-63 [cit. 2017-27-12]. ISSN 1801-8807. Rec. na: JEDLIČKOVÁ, Blanka. Ženy na rozcestí: divadlo a ženy okolo něj 1939-1945. Vyd. 2., dopl. Praha: Academia, 2016. 246 s. ISBN 978-80-200-2636-1. Dostupné z: <http://www.antropoweb.cz/webzin/index.php/webzin/index>

66.

RAJLOVÁ, Lucie. Rozhovor s doc. PhDr. Martinem Kučerou, CSc. *Paginae historiae*. 2017, roč. 25, č. 2, s. 314-319. ISSN 1211-9768.

67.

RAJLOVÁ, Lucie. Rozhovor s PhDr. Zdeňkou Hajnou, CSc. *Paginae historiae*. 2017, roč. 25, č. 2, s. 299-313. ISSN 1211-9768.

68.

RAJLOVÁ, Lucie a Jiří KŘEŠŤAN. Rozhovor s RSDr. Milošem Jakešem. *Paginae historiae*. 2017, roč. 25, č. 2, s. 293-298. ISSN 1211-9768.

69.

STEINOVÁ, Šárka a Vladimír WAAGE. Historie Svazu okrašlovacích spolků v Praze a jeho likvidace. *Paginae historiae*. 2017, roč. 25, č. 2, s. 225-253. ISSN 1211-9768.

70.

STEINOVÁ, Šárka a Stanislava OTTOMANSKÁ. Josef Miniberger - projektant soukromých zahrad širokého pražského okolí.

Studie a zprávy. 2016, roč. 6, s. 97-114. ISSN 1805-3874.

71.

STEINOVÁ, Šárka. Využití osobních fondů zahradních architektů v aplikovaném výzkumu.

In: *Zborník spoločnosti slovenských archivárov*. Bratislava: Spoločnosť slovenských archivárov, 2017, s. 249-264. ISBN 978-80-971356-3-8.

72.

ŠEPTÁK, Miroslav. Die Zweite Republik: vom Ende des Zweiten Weltkrieg bis zum Staatsvertrag: ein Abriss der tschechoslowakisch-österreichischen politischen Beziehungen 1945-1955.

In: *Krise, Krieg und Neuanfang: Österreich und die Tschechoslowakei in den Jahren 1933-1948*. Berlin: LIT, [2017], s. 219-239. ISBN 978-3-643-50766-2.

73.

ŠEPTÁK, Miroslav. Distingovaná dáma trumfem rakouských liberálů.

Demokratický střed [online]. 11.7.2017, roč. 6 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/distingovana-dama-trumfem-rakouskych-liberalu/>

74.

ŠEPTÁK, Miroslav. Odpovědi na vzestup AfD může být rakouská historie.

Demokratický střed [online]. 25.9.2017, roč. 6 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/odpovedi-na-vzestup-afd-muze-byt-rakouska-historie/>

75.

ŠEPTÁK, Miroslav. Povolební Rakousko ve znamení tyrkysovo-modré.

Demokratický střed [online]. 8.12.2017, roč. 6, č. 4, s. 8 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/povolebni-rakousko-ve-znameni-tyrkysovo-modre/>

76.

ŠEPTÁK, Miroslav. Proč zvítězil Sebastian Kurz.

Demokratický střed [online]. 16.10.2017, roč. 6 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/proc-zvitezil-sebastian-kurz/>

77.

ŠEPTÁK, Miroslav. Rakouské Zelené opouští jeden ze zakladatelů.

Demokratický střed [online]. 26.7.2017, roč. 6 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/rakouske-zelene-opousti-jeden-ze-zakladatelu/>

78.

ŠEPTÁK, Miroslav. Rakousko řeší kancléřský trojúhelník.

Demokratický střed [online]. 5.10.2017, roč. 6, č. 3, s. 16-17 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/rakousko-resi-kanclersky-trojuhelnik/>

79.

ŠEPTÁK, Miroslav. Sebastian Kurz: korunní princ převzal žezlo.

Demokratický střed [online]. 16.5.2017, roč. 6 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/sebastian-kurz-korunni-princ-prevzal-zezlo/>

80.

ŠEPTÁK, Miroslav. V Rakousku míchají kartami nové tváře.

Demokratický střed [online]. 12.2.2017, roč. 6, č. 1, s. 10-11 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/v-rakousku-michaji-kartami-nove-tvare/>

81.

ŠEPTÁK, Miroslav. Zapomenuté zasedání novinářské organizace v období obrodného procesu (březen 1968).

Paginae historiae. 2017, roč. 25, č. 1, s. 65-82. ISSN 1211-9768.

82.

ŠEPTÁK, Miroslav. Zelení mají novou předsedkyni a touží po vládě.

Demokratický střed [online]. 21.5.2017, roč. 6 [cit. 2017-12-27]. ISSN 1805-6202.

Dostupné z: <http://www.demokratickystred.cz/zeleni-maji-novou-predsedkyni-touzi-po-vlade/>

83.

TRNKA, Pavel. Staré tisky v bývalé knihovně Československého státního archivu zemědělského.

Bibliotheca Antiqua 2017, s. 144-153.

84.

VOJÁČEK, Milan. Zápisky Matky chudých a policejní evidence.

Documenta Pragensia. 2015, roč. 34, s. 239-250. ISSN 0231-7443.

85.

ZÍTEK, Adam. Mandelinka bramborová a propaganda v zemích východního bloku.

Historický obzor. 2017, roč. 28, č. 7/8, s. 172-176. ISSN 1210-6097.

Monografie

1.

ČADKOVÁ, Iva a Magda ZAHRADNÍKOVÁ. *Berní rula*. 7, Kraj Bechyňský III. 1. vyd. Praha: Národní archiv, 2017. S. 875-1399. ISBN 978-80-7469-054-9.

2.
DRÁBKOVÁ, Klára, Jan KREJČÍ, Markéta ŠKRDLANTOVÁ a Bronislava BACÍLKOVÁ. *Vliv dezinfekčních prostředků na přírodní textilní vlákna*: [poster]. 2017. Prezentováno na konferenci Nejstarší textilní sbírky muzeí a galerií pohledem archeologie i historie, 14.-15. června 2017.
3.
GREGOROVIČOVÁ, Eva. *Archiv Ludvíka Salvátora: úvodní studie a analytický inventář archivního fondu Národního archivu Rodinný archiv toskánských Habsburků - Ludvík Salvátor*. Překlad do němčiny Till Janzer, Jan Kahuda; překlad do španělštiny Petra Krulišová. Praha: Národní archiv, 2017. 381 s. ISBN 978-80-7469-062-4
4.
Historická fotografie: sborník pro prezentaci historické fotografie. Praha: Národní archiv, 2017, roč. 16. ISSN 1213-399X. ISBN 978-80-7469-061-7.
5.
Historie.cs. Volyňáci. [Účinkuje] Helena Nosková, Jaroslav Vaculík, Roman Štěr; šéfredaktor: Petr Mrzena. TV, ČT24, 11. února 2017 [cit. 2017-12-27].
Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/porady/10150778447-historie-cs/217411058220005>
6.
KOLÁČNÝ, Jaroslav, Šárka STEINOVÁ a Vladimír WAAGE. *Urbarium neoscriptum cum explicatione brevi, čili, Nově sepsaný řád všech trvalých povinností a rent, které plní a odvádějí dědiční poddani slavného kláštera Broumova ve městě a okolí: vědeckopopulární edice*. II. oprav. vyd. Broumov: Agentura pro rozvoj Broumova, 2017. 228 s. ISBN 978-80-906171-5-5.
7.
MAUR, Eduard. *Země - paměť – lidé*. K vydání připravili Pavla Jirková, Jiří Hrbek, Jan Zdichynec a Jan Kahuda. Vyd. 1. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. 507 s. ISBN 978-80-7422-490-4.
8.
NOVOTNÁ, Markéta. *Karlštejnská manská soustava v raném novověku: dějiny a tradice*. Vyd. 1. Praha: Národní archiv, 2017. 335 s. ISBN 978-80-7469-055-6.
9.
Obchodování v srdci Evropy: československo-německé hospodářské vztahy 1918-1992. Autoři: Pavel Dufek, František Frňka, David Hubený. Vyd. 1. Praha: Národní archiv, 2017. 243 s. ISBN 978-80-7469-063-1.
10.
OTTOMANSKÁ, Stanislava, Šárka STEINOVÁ a Roman ZÁMEČNÍK. *Po stopách českých prvorepublikových zahradních architektů: kritický katalog*. [Praha]: Národní zemědělské muzeum, 2017. 182 s. ISBN 978-80-86874-85-2.

11.

OTTOMANSKÁ, Stanislava a Šárka STEINOVÁ. *Stopy českých zahradních architektů na Slovensku: kritický katalog*. [Praha]: Národní zemědělské muzeum, 2017. 196 s. ISBN 978-80-86874-78-4.

12.

Paginae historiae: sborník Národního archivu. Praha: Národní archiv, 2017, roč. 25, č. 1-2. ISSN 1211-9768.

13.

PAULUS, Filip, Šárka STEINOVÁ a Jiří ŠTĚCHOVSKÝ. *Univerzitní botanické zahrady v Praze v letech 1775-1945*. Praha: Národní archiv, 2017. 310 s. ISBN 978-80-7469-057-0.

14.

Seriózní historik a archivář v záři zeleného čtyřlístku: pocta doc. PhDr. Václavu Černému. K vydání připravili Jiřina Juněcová a Jiří Šouša. Vyd. 1. Praha: Národní archiv, 2017. 357 s. ISBN 978-80-7469-058-7.

15.

STEINOVÁ, Šárka, Roman ZÁMEČNÍK a Stanislava OTTOMANSKÁ. *Garden art of the first Czechoslovak republic and its gardeners*. Praha: Národní zemědělské muzeum, 2017. 304 s. ISBN 978-80-86874-80-7.

16.

STEINOVÁ, Šárka. *Přehled osobních fondů zemědělců a lesníků v paměťových a jiných institucích*. Praha: Národní archiv, 2017. 233 s. ISBN 978-80-7469-056-3.

17.

STEINOVÁ, Šárka a Roman ŠTĚR. *Vzpomínky zahradního architekta Josefa Vaňka na velkou válku: kritická edice*. Praha: Národní zemědělské muzeum, 2017. 247 s. ISBN 978-80-86874-77-7.

18.

STEINOVÁ, Šárka, Roman ZÁMEČNÍK a Stanislava OTTOMANSKÁ. *Zahradní umění první Československé republiky a její zahradníci*. Praha: Národní zemědělské muzeum, 2017. 504 s. ISBN 978-80-86874-79-1.

19.

STEINOVÁ, Šárka a Stanislava OTTOMANSKÁ. *Život a dílo zahradního architekta Josefa Vaňka (1886-1968)*. Praha: Národní zemědělské muzeum, 2017. 307 s. ISBN 978-80-86874-84-5.

20.

Zahradní architektura první poloviny 20. století: sborník z konference. Šárka Steinová (ed.). Praha: Národní zemědělské muzeum, 2017. 184 s. ISBN 978-80-86874-86-9.